

Ruimte voor verbetering

Ontwerp herziening Omgevingsplan Zeeland 2012-2018
en Verordening Ruimte Provincie Zeeland

Datum:	20 oktober 2015
Versienummer:	Definitief rapport
Auteur:	Kernteam herziening omgevingsplan
Afdeling:	Ruimte

Inhoud

1. Aanleiding en leeswijzer	3
2. Vertrekpunt voor beleid	4
2.1. Schets van Zeeland, nu en op weg naar 2040!	4
2.2. Betekenis voor het Omgevingsplan	6
3. Thematische visie op Zeeland	8
3.1. Huidig beleid, ontwikkelingen en trends	8
3.2. Thematische aanpak	9
3.3. Vastgoed	9
3.4. Landelijk gebied	10
3.5. Deltawateren	11
3.6. Milieu	11
4. Voorgestelde beleidswijzigingen	13
4.1. Bedrijfsvastgoed (Vastgoed)	13
4.2. Kleinschalige woningbouw (Vastgoed)	22
4.3. Cultuurhistorische bebouwing (Vastgoed)	26
4.4. Verblijfsrecreatie (Vastgoed)	28
4.5. Zonneparken (Landelijk gebied)	31
4.6. Landschapsbeleid (Landelijk gebied)	35
4.7. Veehouderij (Landelijk gebied)	40
4.8. Bebouwing buiten het agrarisch bouwvlak (Landelijk gebied)	45
4.9. Bebouwing in de kust (Deltawateren)	48
4.10. Regionale waterkeringen (Deltawateren)	53
4.11. Streefbeelden Zuidwestelijke Delta (Deltawateren)	55
4.12. Vergunning, Toezicht, Handhaving (Milieu)	58
4.13. Luchtvaart (Milieu)	63
4.14. Programmatische Aanpak Stikstof (Milieu)	65
4.15. Licht & Duisternis (Milieu)	67
5. Overige wijzigingen	69
6. Bijlagen	85
6.1. Financiële kaders	85
6.2. Conclusies naar aanleiding van inspraakprocedure	87
6.3. Kaart PAS-gebieden	88
6.4. Kaart Kustfundament	89
6.5. Kaart Bedrijventerreinen	90

1. Aanleiding en leeswijzer

Het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 is door Provinciale Staten in september 2012 vastgesteld. Het is een plan op hoofdlijnen, met veel ruimte voor regionale invulling. In het plan is aangekondigd dat halverwege de termijn een evaluatie (omgevingsbalans) wordt gehouden en dat indien nodig het plan wordt herzien.

Na twee jaar werken met het Omgevingsplan is duidelijk dat er heel veel goed gaat, maar dat een aantal beleidsonderdelen vraagt om bijsturing, verduidelijking of uitwerking. Deze aanpassingen vragen om directe actie en kunnen daarom niet wachten op een volgend Omgevingsplan. Dat is de aanleiding voor deze tussentijdse herziening.

Alle provinciale beleidsplannen zijn gebaseerd op een gezamenlijk vertrekpunt voor Zeeland, op weg naar 2040, zoals die in hoofdstuk 2 is verwoord. Dit gezamenlijk vertrekpunt zal integraal worden overgenomen ter vervanging van paragraaf 2.3 van het vigerende Omgevingsplan 2012-2018. Het Omgevingsplan richt zich specifiek op het optimaal benutten en uitbouwen van de Zeeuwse kernkwaliteiten. Dit doen wij in het licht van sociale en economische ontwikkelingen die in hoofdstuk 3 worden beschreven, zoals klimaatverandering en bevolkingsdaling.

Hoofdstuk 4 gaat in op de voorgestelde beleidswijzigingen. In elke paragraaf wordt kort stilgestaan bij de probleemanalyse en bijbehorende voorgestelde beleidsvoorstel dat tot stand is gekomen op basis van de kadernota herziening Omgevingsplan. Vervolgens wordt een nieuw of aangepast tekstvoorstel gedaan. Beleidsinhoudelijke wijzigingen worden met **rood** gemarkeerd.

Naar aanleiding van de beleidswijzigingen én op basis van de Omgevingsbalans 2015 volgen ook enkele wenselijke ondergeschikte wijzigingen. Deze hebben veelal geen effect op de inhoud van het omgevingsbeleid, maar verbeteren de leesbaarheid of corrigeren verschrijvingen. Deze worden in hoofdstuk 5 beschreven. Ondergeschikte wijzigingen worden met **blauw** gemarkeerd.

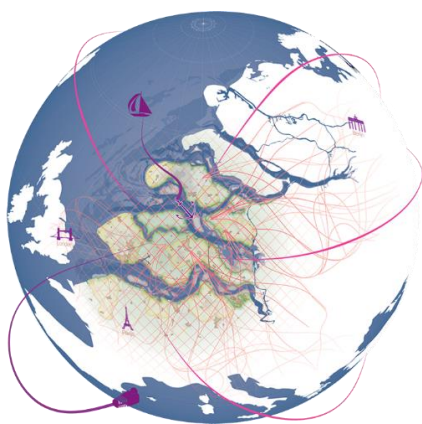
Aanpassing van beleid leidt ook tot andere acties om het beleid uit te voeren. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de werkzaamheden van de Provincie, maar ook voor de inzet van financiële middelen. Hoofdstuk 6 geeft inzicht in de verwachte financiële consequenties als de herziening conform de uitgangspunten van de kadernota wordt opgesteld.

Dit document maakt de belangenafweging en de voorgestelde beleidstekstwijzigingen inzichtelijk. De daadwerkelijke wijzigingen krijgen begin 2016 definitief vorm in een aangepaste versie van het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 en VRPZ 2012-2018.

2. Vertrekpunt voor beleid

2.1. *Schets van Zeeland, nu en op weg naar 2040!*

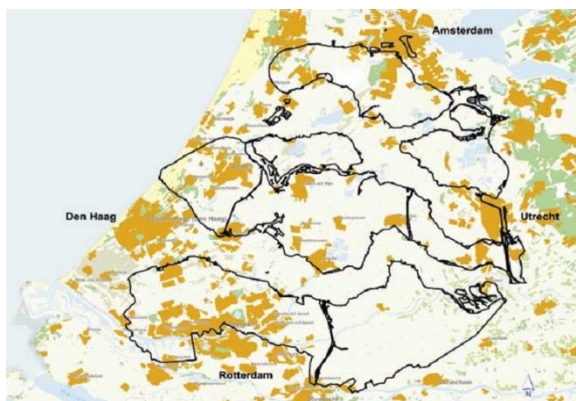
Zeeland is een eilandenrijk, een dynamisch Deltagebied. Het is van elkaar en de rest van de wereld gescheiden door diepe zeearmen en wateren, maar verbonden door dijken, tunnels, bruggen en de Deltawerken. Zeeland ligt in het midden van de Zuidwestelijke Delta en grenst aan het stedelijk gebied van de Randstad, de Brabantse stedenrij en de Vlaamse steden. De ligging van Zeeland maakt de provincie uniek en is allesbepalend voor het landschap, voor het karakter van de bevolking, voor het gebruik van het land en voor de economie.

Met de ligging aan diep water en de goede achterlandverbindingen liggen de havens in Zeeland als knooppunt in het havennetwerk van het Deltagebied. De havens, industrie en logistiek in Zeeland vormen een relatief krachtige sector met grote potenties op het gebied van biobased economy en maintenance. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de ligging aan zee en de goede achterlandverbindingen via water, buisleiding, weg en spoor.

Het landelijk karakter onderscheidt Zeeland van het omliggende stedelijk gebied. Openheid, grootschalige polders, verspreid liggende natuurgebieden, vruchtbare kleigronden met veel landbouw en wonen in dorpen en het landelijk gebied bepalen het waardevolle karakter van Zeeland. In Zeeland woont bijna de helft van de ruim 380.000 inwoners in het landelijk gebied in dorpen tot 5.000 inwoners. Slechts een derde van de bevolking woont in één van de vier grotere steden. Zorg, onderwijs, sport, cultuur, werk en religie zijn belangrijk voor het sociale leven van de Zeeuwen en de leefbaarheid van Zeeland. Naast de economische aspecten is leefbaarheid de basis voor een goed vestigingsklimaat.

De bevolkingsgroei is de laatste jaren afgenomen en nadert het omslagpunt. Veranderingen in de bevolkingsopbouw zorgen voor minder groei en op regionaal niveau zelfs tot krimp, vergrijzing, ontgroening en een toenemende trek naar de steden. Dit betekent ook een verschuiving op het gebied van de arbeidsmarkt, de woningvoorraad en (de bereikbaarheid van) voorzieningen. In Zeeland heeft elk gebied haar eigen kenmerken, kwaliteiten en aandachtspunten. Zeeland heeft ook geen echte centrumstad of centrumgemeente, waar grootschalige voorzieningen zijn gecentraliseerd. Daar is Zeeland

te wijdvertakt voor. Er is sprake van steden en kernen met wisselende clusters van voorzieningen. De diversiteit is een kracht van Zeeland en vraagt tegelijkertijd om een vindingrijke houding. De vele en verschillende kenmerken die bij elkaar Zeeland zo bijzonder maken, bieden een handvat om te werken aan regio's die elkaar aanvullen en versterken en samen de Zeeuwse identiteit vormen.

De Deltawateren nemen een groot deel van Zeeland in beslag. De relatie van de Zeeuwen met het water is een haat-liefde verhouding. De enorme dijken en de Delta werken zijn een teken van de bescherming tegen het water. Veiligheid is belangrijk. Tegelijkertijd is het besef gegroeid dat de zee niet alleen goed is voor de van oudsher aanwezige visserij en schaal- en schelpdiersector, maar tevens mogelijkheden biedt voor nieuwe vormen van natuur, aquacultuur, havenactiviteiten, recreatie, cultuur en sport.

De Zeeuwse wateren bezitten brakke en zoute natuurwaarden van internationaal belang. Tevens vormt het water in combinatie met de kust een hoge recreatieve aantrekkelijkheid vanwege de stranden, recreatiegebieden, jachthavens en locaties voor actieve watersporten. Door de wisselwerking tussen zee en land zijn unieke kwaliteiten en ontwikkelingen ontstaan. Door toekomstige klimaatontwikkelingen gaat dit proces onverminderd voort.

"Het Zeeuws Verlangen voor 2040 is een florerende netwerksamenleving en een netwerkeconomie met een sterke sociale samenhang, ondersteund door een faciliterende overheid. Daardoor krijgen sociale en technologische innovaties de ruimte. Dit versterkt de samenwerking tussen burgers, maatschappelijke organisaties, ondernemers, kennisinstellingen en overheden. Deze samenwerking is gericht op het gezamenlijke belang: een actieve, gezonde en open samenleving, gebaseerd op de eigen kracht en waarden". (Zeeland 2040)

Zeeland zet in op het optimaal benutten en uitbouwen van haar kernkwaliteiten. De havens, de bedrijven, de landbouw en de recreatie vormen de economische motor van Zeeland. De Provincie Zeeland wil er voor zorgen dat deze motor op volle toeren blijft draaien. Voor de havens en overige bedrijvigheid liggen er kansen voor biobased en circulaire economie, maintenance, energie en logistiek. Hierbij moet ruimte zijn voor zowel kleinschalige initiatieven als grootschalige ontwikkelingen op goede en duurzame locaties. De landbouw ontwikkelt zich verder in haar grootschaligheid, maar richt zich ook op nichemarkten, aquacultuur en streekproducten. Wat betreft recreatie wordt ingezet op kwaliteitsverbetering, innovatie en de koppeling met de toekomstige vraag vanuit de markt.

Een goede ontsluiting en achterlandverbindingen zijn van cruciaal belang om de economische ontwikkelingen in Zeeland te faciliteren. Dit uit zich niet alleen in de vorm van diep vaarwater, spoor en het wegennet. Ook een excellent digitaal, sociaal en zakelijk netwerk is een voorwaarde om de verbondenheid met omliggende steden te versterken; afstand wordt zo een relatief begrip. Deze fysieke en digitale verbindingen zijn bovendien cruciaal voor de inwoners om deel te nemen in het sociaal verkeer en gebruik te maken van voorzieningen.

Innovatie vindt plaats op bedrijventerreinen, in de energievoorziening, de landbouw en de recreatie, maar ook in de samenleving. Om innovatie te bewerkstelligen, werkt Zeeland aan een goede onderwijs- en onderzoeksstructuur. De steden en kernen vormen het dragend netwerk om dit te garanderen. Elke stad en elke kern heeft haar eigen kwaliteiten en zij stemmen deze onderling op elkaar af. Hierbij is aandacht voor de toekomstige bevolkingsontwikkelingen in Zeeland en de gevolgen die dit heeft voor de woningmarkt, voorzieningen en de gezondheidszorg.

Het behouden en versterken van landschappelijke kwaliteiten, natuur en de Deltawateren liggen aan de basis van een dynamisch en veelzijdig Zeeland. Waardevolle delen worden beschermd, maar grote delen van het landschap kunnen mee veranderen met de ontwikkelingen in de samenleving. Steeds meer dringt het besef door dat Zeeland heel veel natuurlijk kapitaal heeft dat er om vraagt te worden verbonden. Daarbij is het in het voordeel van Zeeland dat de huidige wereldthema's, zoals klimaat, veiligheid, water, energie en voedsel, hier een goede voedingsbodem vinden.

Samen met de andere overheden en de samenleving zoekt de Provincie naar mogelijkheden om het Zeeuws verlangen te verwezenlijken. Het blijft daarbij belangrijk om vanuit de eigen kwaliteit de verbindingen en de samenwerking met de grote stedelijke regio's vorm te geven. Voor de samenwerking binnen en buiten Zeeland zijn maatwerk, ruimte voor eigen initiatief en een gezamenlijke verantwoordelijkheid sleutelwoorden. De Provincie werkt op regionaal en provinciaal niveau en gebruikt daarbij verschillende middelen. Het gaat dan bijvoorbeeld om wettelijke mogelijkheden ter bescherming van de Zeeuwse kernkwaliteiten, subsidiekaders en fondsen om innovatie en eigen initiatief te stimuleren of menskracht in te zetten voor kennis en samenwerking.

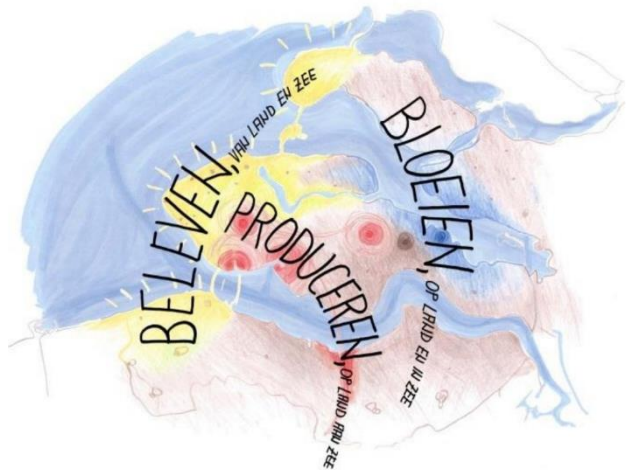
2.2. *Betekenis voor het Omgevingsplan*

De Provincie wil de kernkwaliteiten van Zeeland verder benutten, (h)erkennen en versterken. Het karakter van verschillende delen van Zeeland, met sterke, beeldbepalende economische sectoren en eigenheid

van de omgeving, is daarvoor de basis. Dit uitgangspunt is in het Omgevingsplan uitgewerkt in de drie deelgebieden:

Producers op Land aan Zee: dit is het gebied waar de economische motor op volle toeren draait. De kwaliteit van de zeehavens is de verbondenheid met diep vaarwater en goede verbinding met omliggende regio's (via spoor, weg en buisleiding). Veel kansen zijn te herkennen voor biobased economie, maintenance, energie, logistiek. De zeehavens en industriegebieden hebben een rol in de verwerking en doorvoer van producten uit het deelgebied "Bloeien op Land en in Zee". De vier

regiosteden in Zeeland (Z4) spelen hier een belangrijke rol in en zorgen voor een goed woon-, werk- en leefklimaat. Samen hebben de steden de functie als stuwend en dragend netwerk voor de provincie. Elke stad is hierin aanvullend en versterkend aan de ander. De Provincie zet in op het stimuleren van bedrijven om kansen te pakken en hen ruimte te geven voor verdere ontwikkeling op optimale locaties.

Beleven van Land en Zee: wordt gekenmerkt door de strook land waar land en zee letterlijk samenkomen. Het gebied heeft een belangrijke functie voor ontspanning en recreatie. Samen met het deelgebied "Bloeien op Land en in Zee" vormt dit gebied het 'Central Park' voor de omliggende regio in de Zuidwestelijke Delta. De kwaliteit van het gebied is gelegen in de mooie stranden en mooie natuur en landschap. De Zeeuwse steden bieden aanvullend hierop de voorzieningen en de dorpen geven met elk hun eigen kwaliteiten een identiteit aan de streek. De aanwezige kwaliteiten bieden veel kansen voor de ontwikkeling van recreatie, sport, cultuur, zorg economie en toerisme. Differentiatie en kwaliteitsverbetering zijn sleutelwoorden waar ook de Provincie een sturende rol in wil spelen.

Bloeien op Land en in Zee: is niet alleen zichtbaar in de vorm van landbouw, aquacultuur, visserij en kleinere woonkernen en de daarbij passende rust en ruimte. Ook zijn bedrijvigheid en ondernemerschap kernwaarden van de streek. De synergie tussen 'Producers op Land aan Zee' en 'Bloeien op Land en in Zee' is van groot belang voor Zeeland (achterlandverbindingen, biobased economie, enz.). Bovendien bieden de rust, ruimte, landschap en cultuurhistorie een belangrijke aanvulling op 'Beleven van Land en Zee'. Ook heeft het gebied een belangrijke functie als grensgebied van Zeeland in de Zuidwestelijke Delta. Kansen liggen enerzijds in productspecificatie zoals aquacultuur, biobased economie, niche teelten en streekproducten. Anderzijds biedt het gebied kansen voor grootschalige akkerbouw. Het gebied als woongebied heeft bijzondere kwaliteiten waarbij elke kern haar eigen karakter heeft. Het leefbaar houden van dit gebied in tijden van demografische verandering vergt specifieke aandacht.

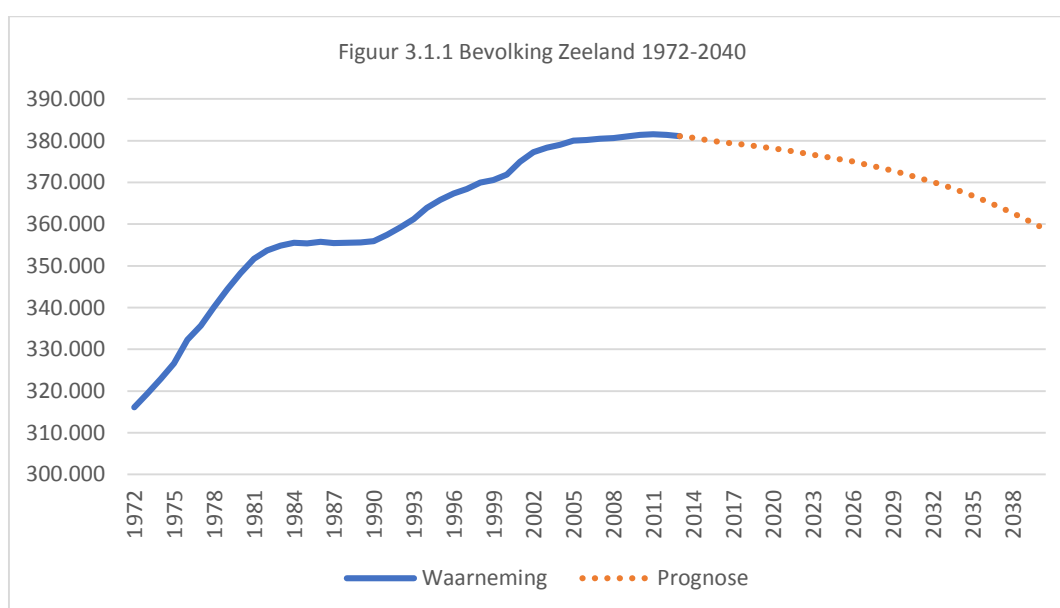
De drie gebieden Producers, Beleven en Bloeien onderscheiden zich in benaderingswijze van economie, omgeving en mens. Elk gebied heeft daarmee haar eigen unieke kwaliteiten, maar is tevens onlosmakelijk verbonden met de andere gebieden. Ontwikkelingen op één locatie hebben gevolgen voor een andere. Deze uitgangspunten vormen het kader voor de verdere beleidsvorming van de voorliggende herziening.

3. Thematische visie op Zeeland

3.1. Huidig beleid, ontwikkelingen en trends

Het huidige beleid zet in op het stimuleren van een sterke economie, een krachtig stedennetwerk, het optimaal benutten van de recreatieve en toeristische potentie van het kustgebied, het voortbouwen en innoveren van de landbouw en visserij, het concentreren van bovenlokale voorzieningen en de verdere ontwikkeling en benutting van de deltawateren. Deze ontwikkelingen staan in de context van het behouden en versterken van de landschappelijke kernkwaliteiten van Zeeland.

De Staat van Zeeland 2014, de Economische Atlas 2014 en de Omgevingsbalans 2015 wijzen op ontwikkelingen en trends in de Zeeuwse samenleving. Deze zijn voornamelijk te herkennen op het gebied van demografie en economie. De bevolkingsontwikkeling zal in Zeeland de komende jaren worden gekenmerkt door vergrijzing, ontgroening, krimp en individualisering¹.

Voor Nederlandse en Europese begrippen is de werkloosheid in Zeeland relatief laag. De Zeeuwse economie biedt de meeste werkgelegenheid in de handel, zorg, industrie en recreatie. De faillissementen als die van Zalco, Thermphos en Neckermann drukken echter hun stempel op de Zeeuwse samenleving. Extramuralisering van verzorgingshuizen en bezuinigingen in de zorgsector zullen tevens hun effecten hebben. Een algemene trend in Nederland is de afname van winkels, met leegstand in de centra als gevolg. Zeeland is daar niet anders in. Tot slot is een transitie op het platteland gaande. Het aantal agrariërs is afgelopen periode afgenomen en deze trend zal zich in de toekomst voortzetten. Tegelijkertijd zijn nieuwe ontwikkelingen, zoals duurzame energieopwekking, in het landelijk gebied in opkomst. Deze ontwikkelingen zetten een aantal aspecten van het bestaande beleid in een nieuw daglicht en vragen om bijsturing, verduidelijking en/of uitwerking.

¹ Provinciaal rapport 'Bevolkings- en huishoudenprognose Zeeland 2014'.

3.2. Thematische aanpak

Het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 is een plan op hoofdlijnen. Veel verantwoordelijkheden zijn van provinciaal naar regionaal en lokaal niveau verschoven. Gemeenten hebben meer ruimte in de uitwerking gekregen maar dienen tegelijkertijd in regionaal verband samen te werken via bijvoorbeeld regionale woningmarkt- en bedrijventerreinenafspraken. De Provincie heeft in het ruimtelijk domein veelal een kaderstellende functie. De maatschappelijke opgaven en ontwikkelingen op bovenlokale, regionale en provinciale niveau staan hier centraal.

In een veranderende samenleving waar groei niet vanzelfsprekend is, dient aandacht te zijn voor het omgaan met overaanbod van functies, herstructurering en transformatie. Hierbij is een integrale benadering tussen sectorale aspecten van belang.

De actuele opgaven die in de Omgevingsbalans 2015 en de herziening van het Omgevingsplan gesignaleerd worden, zijn te clusteren op basis van de betreffende kwaliteit en of de nadruk ligt op stedelijke ontwikkelingen of ontwikkelingen in het landelijk gebied van Zeeland. De vier hoofdthema's vastgoed, landelijk gebied, deltawateren en milieu verbinden sectorale aspecten met de fysieke leefomgeving. De vier thema's geven afzonderlijk van elkaar inzicht in de opgaven. Tegelijkertijd zijn ook de vier thema's niet los van elkaar te zien, overlappen ze elkaar en geven zij samen invulling aan de actuele opgaven waar Zeeland voor staat.

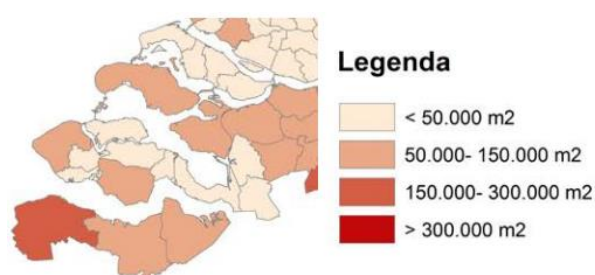
3.3. Vastgoed

De economische en demografische ontwikkelingen in Zeeland hebben op korte en langere termijn effect op de kwaliteit en omvang het vastgoed² in de provincie. Het Omgevingsplan schetst veranderingen die in het ruimtelijk beleid nodig zijn om hier mee om te kunnen gaan. Het woningmarktbeleid geeft hier invulling aan door vraag en aanbod zowel kwalitatief als kwantitatief beter op elkaar aan te laten sluiten. Tevens wordt door het stimuleringsprogramma Provinciaal Impuls Wonen in samenhang met regionale woningmarktafspraken ingezet op herstructurering en selectieve uitbreiding. Ook bij bedrijventerreinen wordt ingezet op regionale afstemming.

Het Omgevingsplan zet voor ander vastgoed zoals kantoren, winkels, solitaire bedrijven, recreatiewoningen en agrarische opstallen niet in op programmeren. Bij deze vormen van vastgoed wordt alleen gestuurd op onderbouwing van de noodzaak en de locatie van nieuwe uitbreidingen. Herstructurering is een verantwoordelijkheid van gemeente, vastgoedeigenaren en -gebruikers. Nieuwe grote vastgoedprojecten voor één functie komen steeds minder voor. Er is een tendens naar een verzameling van kleinere projecten die verschillende gebruiksvormen combineren. Deze projecten hebben effect op meerdere beleids-terreinen, waarvan een deel niet, een deel lokaal en een deel regionaal wordt afgestemd. Daarnaast hebben door de beperkte vraag ontwikkelingen in het landelijk gebied direct effect in het stedelijke gebied en visa versa.

² Onder vastgoed wordt verstaan het onroerend goed in de vorm van kantoren, winkels, bedrijven, (recreatie)woningen, agrarische opstallen.

De afgelopen jaren is een groot aantal agrarische bedrijven gestopt. Dit proces zal de komende periode doorzetten, wat leidt tot ruim 800.000 m² vrijkomende agrarisch bedrijfsbebouwing tot 2030³. Een deel van deze bedrijfsbebouwing zal door de sector zelf in gebruik worden genomen. Nieuwe Economische Draggers (NED's) of wonen in het landelijk gebied als vervolgfunctie van het agrarisch vastgoed zijn ook mogelijk. NED's in het landelijk gebied kunnen concurreren met de verdere ontwikkeling en het functioneren van bedrijventerreinen. Tegelijkertijd betekent woningbouw in het buitengebied – evenals deeltijdwonen of permanente bewoning op recreatieterreinen – minder vraag naar woningbouw in de kern. In combinatie met de demografische ontwikkelingen leidt dit tot meer leegstand in kernen. Het is dan ook wenselijk meer samenhang en afstemming aan te brengen tussen de verschillende onderdelen van de vastgoedmarkt en tussen de geboden ontwikkelingsmogelijkheden in stedelijk en landelijk gebied. Hierbij ziet de Provincie de Z4 als stuwend en dragend netwerk van stedelijke aantrekkelijkheid binnen en tussen de verschillende regio's.

Prognose vrijkomende agrarische bebouwing per gemeente tot 2030 in m²

(bron: BAG, GIAB, TOP10-NL, bewerking Alterra).

Leegstand van kantoren in Zeeland is relatief beperkt van omvang en wordt voornamelijk veroorzaakt door inkrimping of verplaatsing van overheidsdiensten. Leegstand in detailhandel wordt deels veroorzaakt door economische teruggang, maar ook door de ontwikkeling van webwinkels en de vergrijzing. De oplossing ligt niet in een aanpassing van het provinciale beleid. Het provinciale beleid van concentratie in de kernwinkelgebieden blijft hierbij van belang.

Onderwerpen die in deze herziening aan bod komen zijn bedrijfstvastgoed, kleinschalige woningbouw, cultuurhistorische bebouwing en verblijfsrecreatie.

3.4. Landelijk gebied

Het landelijk gebied is van oudsher het speelveld van de landbouw, maar het Zeeuwse platteland wordt steeds multifunctioneler. Vanuit diverse andere sectoren wordt aanspraak gemaakt op de beschikbare ruimte. De recreatiesector maakt een transitie van transformatie, revitalisering en herstructurering door. Tegelijkertijd worden nieuwe kansen gezien in de recreatieve hotspots voor Zeeland. De landbouw zelf werkt aan schaalvergroting en intensivering, maar ook verbreding, verduurzaming en vergroening staan

³ Volgens prognose gaat het in Zeeland in de periode tot 2030 om 50.000 tot 300.000 m² vrijkomende agrarische bebouwing per gemeente. In percentages: 20 tot 40% van de agrarische bebouwing komt vrij. In totaal gaat het, in de periode 2012 – 2030 om 800.000 m² vrijkomende agrarische bebouwing voor heel Zeeland (woonhuizen en bedrijfsgebouwen, excl. glastuinbouw).

Bron: rapport "Vrijkomende agrarische bebouwing in het landelijk gebied", opgesteld in opdracht van InnovatieNetwerk, rapportnr. 14.2.325 Utrecht, maart 2014.

centraal. De hieraan gekoppelde (dreigende) leegstand van het agrarisch vastgoed, het (on)mogelijk behoud of hergebruik hiervan én de ontwikkelingen binnen de recreatiesector hebben een directe connectie met het thema vastgoed.

Het landelijk karakter maakt Zeeland onderscheidend van het omliggende stedelijke gebied. Het behouden en versterken van landschappelijke kwaliteiten, natuur en de deltawateren liggen aan de basis van een dynamisch en veelzijdig Zeeland. De balans tussen enerzijds het beschermen en ontwikkelen van het natuurlijk kapitaal van Zeeland en economische ontwikkelingen anderzijds verdient aandacht. Dit wordt vormgegeven door bestaande beleidslijnen (o.a. het Natuurnetwerk Zeeland en het tegengaan van versterking in het buitengebied) en de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). De decentralisatie van taken op het gebied van natuur, landschap en landinrichting geven tot slot verdere invulling aan de provinciale rol als regisseur in het landelijk gebied. De decentralisering van DLG geeft hiernaast invulling aan de nieuwe uitvoerende taken van de Provincie. De realisatie van het Natuurnetwerk Zeeland (NNZ, voormalige EHS), de uitvoering van de PAS en het koppelen van (ontwikkelings)opgaven in het landelijk gebied via het Programma Platteland⁴ spelen een belangrijke rol.

Onderwerpen die in deze herziening aan bod komen zijn zonneparken, landschapsbeleid, veehouderij en bebouwing buiten het agrarisch bouwvlak.

3.5. Deltawateren

De verwevenheid met water is in Zeeland overal zichtbaar. Zowel in de vorm van economie, recreatie, wonen maar ook als natuur- en landschapswaarden en waterveiligheid. Het is voor Zeeland daarom van belang niet alleen vanuit landkwaliteiten te denken maar juist ook de combinatie te leggen met de waterkwaliteiten.

De Deltabeslissingen van het Rijk hebben invloed op alle Deltawateren en de verbinding daartussen. Enerzijds bieden de Deltabeslissingen veel kansen waarvan Zeeland kan profiteren. Voordeel is er voor de visserij, recreatie en natuur en landschap. Anderzijds komen opgaven op Zeeland af. Waterveiligheid beperkt zich niet langer tot het verstevigen van dijken, maar krijgt ook vorm middels ruimtelijke adaptatie die ook ruimtelijke gevolgen op het land kunnen hebben.

De veranderingen door de Deltabeslissingen bieden ook een podium om de samenwerking en het ruimtegebruik voor de deltawateren een nieuwe impuls te geven. Dit vraagt aanpassing van de governance van de Oosterschelde en Westerschelde. Ook het ruimtegebruik en bebouwing in het kustfundament worden door het Rijk ter discussie gesteld, wat Zeeland voor nieuwe opgaven stelt. Hier ligt een relatie met het behoud en versterken van het landelijk gebied en de balans met economische ontwikkelingen.

Onderwerpen die in deze herziening aan bod komen zijn bebouwing in het kustfundament, regionale waterkeringen en streefbeelden Zuidwestelijke Delta.

3.6. Milieu

Het milieu bepaalt in grote mate de leefbaarheid van Zeeland. Van schone lucht tot het beperken van geluidsoverlast. Het is onlosmakelijk verbonden met de andere opgaven waar Zeeland voor staat en de ruimtelijke gevolgen daarvan. Het milieubeleid is onderdeel van het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018. De

⁴ Het Programma Zeeuws Platteland is er op gericht het provinciaal beleid tot uitvoering te brengen, door verbinding te leggen met uitvoeringsprojecten van externe partijen en Europese doelen en middelen.

uitvoering hiervan is echter overgegaan naar de nieuw gevormde Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD-Zeeland). Dit leidt tot nieuwe taakverdelingen tussen de Provincie en de RUD.

Met de introductie van de Programmatistische Aanpak Stikstof (PAS) is een programma ontwikkeld wat Zeeland ontwikkelingsruimte geeft op het gebied van stikstofemissies. De manier waarop hier invulling aan wordt gegeven is van belang voor de verlaging van administratieve lasten, de verdere ontwikkeling van de Zeeuwse economie en het behoud van natuurwaarden.

Hiernaast zijn in het Omgevingsplan enkele doelen en acties rond lichthinder benoemd die niet of gedeeltelijk zijn uitgevoerd. Dit vraagt om een nuancering van het beleid of herverdeling van middelen.

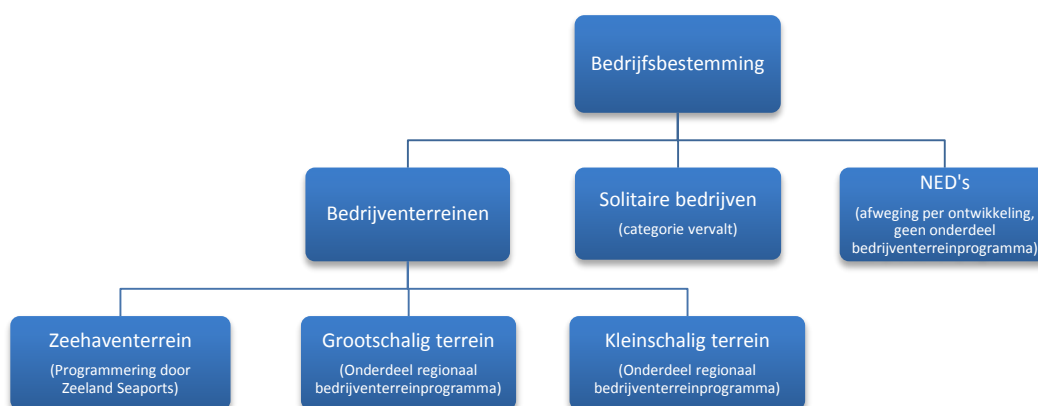
Onderwerpen die in deze herziening aan bod komen zijn Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, luchtvaart, Programmatistische Aanpak Stikstof en Licht en Duisternis.

4. Voorgestelde beleidswijzigingen

4.1. Bedrijfsvastgoed (Vastgoed)

Ontwikkelingen in het landelijk gebied en in het stedelijk gebied zijn communicerende vaten. Met het huidige aanbod aan ruimte op bedrijventerreinen (ca. 200 hectare), de beperkte vraag naar vestigingsmogelijkheden voor bedrijven en de verwachte toename in leegstaand agrarisch vastgoed neemt het bestaande overaanbod voor vestigingsmogelijkheden verder toe. Dit pleit voor een samenhangende en eenduidige benadering van het hele scala aan bedrijfsmatige vestigingsmogelijkheden in het landelijk en stedelijk gebied. Ook is meer aandacht nodig voor herstructurering en herbestemming van het overaanbod.

Het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 en verordening ruimte gaan uit van een driedeling van bedrijventerreinen, solitaire bedrijven en Nieuwe Economische Dragers (NED's). De bedrijventerreinen zijn verder onder te verdelen in zeehaventerreinen, grootschalige bedrijventerreinen en kleinschalige bedrijventerreinen. Zeehaventerreinen zijn in beheer bij Zeeland Seaports en zijn gericht op de zware categorieën bedrijvigheid. Grootschalige terreinen zijn per regio aangewezen als concentratie- en groeilocatie voor bedrijvigheid. Alle overige terreinen zijn kleinschalige terreinen. Deze herziening heeft alleen gevolgen voor de kleinschalige bedrijventerreinen, solitaire bedrijven en NED's.

4.1.1. Bedrijventerreinen

Het beleid van de Provincie is gericht op het faciliteren van bedrijvigheid op de daarvoor meest geschikte locaties. Vanuit zowel economische als ruimtelijke overwegingen zijn dat de bedrijventerreinen.

Het beleid is gericht op de afstemming van bedrijventerreinenprogrammering in regionaal verband, bundeling en concentratie op de grootschalige bedrijventerreinen en herstructurering. Nieuwe bedrijventerreinen en uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen is mogelijk als onderdeel van de regionale afspraken en binnen de provinciale randvoorwaarden. Daartoe behoort ook de juiste toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking (provinciaal en rijksbeleid).

De uitgifte van reguliere bedrijventerreinen (dus exclusief de zeehaventerreinen) is de afgelopen jaren afgenomen. In 2013 heeft de Provincie een nieuwe prognose laten opstellen voor de periode 2013-2023. De prognose geeft als maximum scenario een behoefte aan regulier bedrijventerrein van 13 ha/jaar, dus ongeveer 130 ha voor heel Zeeland voor de komende tien jaar. Het totale Zeeuwse actuele aanbod bedraagt een kleine 200 ha, zodat er duidelijk sprake is van overaanbod. Overaanbod is onwenselijk, omdat dit de

markt voor bedrijventerreinen verstoort en de gewenste concentratie tegenwerkt. De flexibiliteit in de bedrijventerreinprogramma's verdwijnt als investeringen, zoals verwervingskosten, bouwrijp maken en de aanleg van ontsluitingen niet worden terugverdiend. Er is daarom geen behoefte aan uitbreiding van het totale aanbod, maar juist aan herverdeling en uit de markt nemen van het aanbod.

De meest recente prognose is nog niet vertaald in nieuwe regionale bedrijventerreinenprogramma's. De huidige programma's zijn in de periode 2007-2011 tot stand gekomen. Een deel van de uitbreidingen die in deze programma's zijn benoemd, is intussen gerealiseerd. Ook zijn er enkele terreinen geherstructureerd met behulp van provinciale en rijkssubsidie. In de meeste regio's is sindsdien het overaanbod niet afgenomen, omdat oude kansarme plannen niet worden geschrapt en er wel nieuwe uitbreidingsplannen worden gemaakt. Herstructurering vindt slechts beperkt plaats, terwijl mogelijkheden om herstructurering te financieren uit nieuwe uitbreidingslocaties afnemen.

Beleidsvoorstel

Op basis van het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 mag een kleinschalig bedrijventerreinen éénmalig beperkt afronden indien daarmee de ruimtelijke kwaliteit verbetert. Hierbij geldt een maximum van 20% of 0,5 ha. Regelmatig ontstaat onduidelijkheid met de gemeenten over de (on)wenselijkheid van de locatie en omvang van dergelijke uitbreidingen in het licht van het provinciale beleid. Met deze herziening wordt verhelderd dat het bij een beperkte eenmalige afronding sprake is van een uitbreiding met maximaal 20% of 0,5 ha. De uitbreiding moet altijd deel uitmaken van het regionale bedrijventerreinprogramma.

Voorstel aangepaste beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.1.2 Bedrijventerreinen</u> Concentratie en bundeling van bedrijven (...) Kleinschalige terreinen krijgen eenmalig de mogelijkheid voor een beperkte afronding, indien de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse verbetert. Van een beperkte afronding is sprake als de omvang maximaal 20% is van de bestaande oppervlakte van het terrein of maximaal 0,5 ha is. Om infra-investeringen optimaal te kunnen benutten en overlast te voorkomen moet worden aangesloten bij het kwaliteitsnetwerk goederenvervoer. In aanvulling op het bovenregionale kwaliteitsnet goederenvervoer wordt vanuit het verkeer en vervoerbeleid ook het regionale kwaliteitsnet goederenvervoer uitgewerkt. Nieuwe bedrijven, vooral voor logistiek gerelateerde bedrijvigheid, kunnen zich alleen vestigen op terreinen die zijn aangesloten op dit regionale kwaliteitsnet.	<u>Paragraaf 3.1.2 Bedrijventerreinen</u> Concentratie en bundeling van bedrijven (...) Kleinschalige terreinen krijgen eenmalig de mogelijkheid voor een beperkte afronding, indien de ruimtelijke kwaliteit ter plaatse verbetert. Om infra-investeringen optimaal te kunnen benutten en overlast te voorkomen moet worden aangesloten bij het kwaliteitsnetwerk goederenvervoer. In aanvulling op het bovenregionale kwaliteitsnet goederenvervoer wordt vanuit het verkeer en vervoerbeleid ook het regionale kwaliteitsnet goederenvervoer uitgewerkt. Nieuwe bedrijven, vooral voor logistiek gerelateerde bedrijvigheid, kunnen zich alleen vestigen op terreinen die zijn aangesloten op dit regionale kwaliteitsnet.

Voorstel aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Toelichting bij artikel 2.2</u> (...) Wat het vierde lid betreft wordt opgemerkt dat onder een beperkte afronding wordt verstaan een netto afronding of uitbreiding van ten hoogste 20% of maximaal 0,5 hectare. Uitbreidingen van ten hoogste 0,5 hectare kunnen eveneens als beperkt worden beschouwd. (...)	<u>Toelichting bij artikel 2.2</u> (...) Wat het vierde lid betreft wordt opgemerkt dat onder een beperkte afronding wordt verstaan een netto afronding of uitbreiding van ten hoogste 20%. Uitbreidingen van ten hoogste 0,5 hectare kunnen eveneens als beperkt worden beschouwd. (...)

4.1.2. Solitaire bedrijven

Solitaire bedrijven in het buitengebied mogen op basis van het huidige beleid éénmalig 20% uitbreiden. Deze bedrijven hoeven op basis van het huidige beleid niet te worden opgenomen in de bedrijventerreinprogramma's. Deze bijzondere positie van solitaire bedrijven ten opzichte van bedrijven op bedrijventerreinen heeft een aantal negatieve gevolgen. Solitaire bedrijven worden gefaciliteerd op locaties die niet altijd geschikt zijn voor de verdere groei van bedrijven. Er wordt ook geen afweging gemaakt of er (ruimtelijk en economisch) betere locaties op bedrijventerreinen in de regio voorhanden zijn en of uitbreiding op de huidige locaties tot bezwaren (landschap, milieu, verkeer) leidt.

Om de onduidelijkheid over de status van bedrijfslocaties weg te nemen, wordt in deze herziening één duidelijke definitie van een bedrijventerrein ingevoerd. Landelijk is een ondergrens van 1 ha een geaccepteerd en breed gehanteerde norm. Alle terreinen met bedrijfsbestemming van 1 ha of groter worden daarom aangeduid als kleinschalig bedrijventerrein. Deze zijn weergegeven op de kaart bedrijventerreinen in bijlage 6.5. Alle bedrijfslocaties in het buitengebied kleiner dan 1 ha vallen in het beleid onder de noemer NED. Met deze verduidelijking vervalt ook de noodzaak om voor de definitie van bedrijventerreinen te verwijzen naar een externe gegevensbeheerder, het Integraal Bedrijventerrein Inventarisatiesysteem. De Provincie laat op basis van deze nieuwe definitie een nieuwe behoefteaming maken. In regio's waar voorheen niet als zodanig benoemde terreinen bijkomen, zal dit leiden tot een licht hogere behoefteaming. Met deze nieuwe behoefteaming dienen de regio's een nieuwe bedrijventerreinenprogrammering te maken. Binnen de kaders van het programma kan de regio zelf de afweging maken om de 'nieuwe' kleinschalige bedrijventerreinen volledig, beperkt of niet te faciliteren.

Voorstel aangepaste beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.1.2 Bedrijventerreinen</u> Regionale samenwerking Omdat de bedrijventerreinenmarkt regionaal georiënteerd is, werken gemeenten in regionaal verband samen en stemmen zij hun bedrijventerreinbeleid af in bedrijventerreinprogramma's. Alle bedrijfslocaties, niet zijnde agrarische bouwvlakken,	<u>Paragraaf 3.1.2 Bedrijventerreinen</u> Regionale samenwerking Omdat de bedrijventerreinenmarkt regionaal georiënteerd is, werken gemeenten in regionaal verband samen en stemmen zij hun bedrijventerreinbeleid af in bedrijventerreinprogramma's. Deze regionale afstemming wordt door de Provincie be-

van 1 ha of groter worden aangemerkt als kleinschalig bedrijventerrein en worden opgenomen in het programma. Deze regionale afstemming wordt door de Provincie bekrachtigd. Hiermee wordt voorkomen dat gemeenten elkaar beconcurreren en wordt de markt goed bediend. Voor een realistische planning is uitbreiding van het areaal bedrijventerreinen in een regio niet groter dan de behoefte die in de komende bestemmingsplanperiode (10 jaar) wordt verwacht. Omwille van een zorgvuldige planning verlangt de Provincie een consequente toepassing van de duurzaamheidsladder (voorheen SER-ladder, voor toelichting zie paragraaf Woningbouw en herstructurering).	krachtigd. Hiermee wordt voorkomen dat gemeenten elkaar beconcurreren en wordt de markt goed bediend. Voor een realistische planning is uitbreiding van het areaal bedrijventerreinen in een regio niet groter dan de behoefte die in de komende bestemmingsplanperiode (10 jaar) wordt verwacht. Omwille van een zorgvuldige planning verlangt de Provincie een consequente toepassing van de duurzaamheidsladder (voorheen SER-ladder, voor toelichting zie paragraaf Woningbouw en herstructurering).
--	---

Voorstel aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Artikel 1.1, lid 1 onder g:</u> Bedrijventerrein: een terrein van ten minste een hectare dat bestemd en geschikt is voor gebruik door handel, nijverheid, commerciële en niet-commerciële dienstverlening en industrie en opgenomen in het Integraal Bedrijventerrein Inventarisatiesysteem <u>Toelichting bij artikel 1.1</u> (...) In artikel 1.1 onder g wordt verwezen naar IBIS (integraal bedrijventerrein inventarisatiesysteem). Dit is een doorlopende landelijke inventarisatie van bedrijventerreinen onder verantwoordelijkheid van het ministerie. Deze inventarisatie is ook te raadplegen via de website van de provincie Zeeland (Zeeland.nl). (...)	<u>Artikel 1.1, lid 1 onder g:</u> Bedrijventerrein: een terrein van ten minste een hectare dat bestemd en geschikt is voor gebruik door handel, nijverheid, commerciële en niet-commerciële dienstverlening en industrie en opgenomen in het Integraal Bedrijventerrein Inventarisatiesysteem <u>Toelichting bij artikel 1.1</u> (...) In artikel 1.1 onder g wordt verwezen naar IBIS (integraal bedrijventerrein inventarisatiesysteem). Dit is een doorlopende landelijke inventarisatie van bedrijventerreinen onder verantwoordelijkheid van het ministerie. Deze inventarisatie is ook te raadplegen via de website van de provincie Zeeland (Zeeland.nl). (...)

4.1.3. Agrarische onderzoeksbedrijven

In Zeeland zijn enkele agrarische onderzoeksbedrijven (bijv. zaadveredeling) gevestigd. De werkzaamheden richten zich echter niet op agrarische productie, maar op onderzoek. Deze bedrijven geven een belangrijke impuls aan de innovatie in de landbouwsector, dragen bij aan het versterken van de keten en bieden hoogwaardige werkgelegenheid. Deze bedrijven bestaan uit grondgebonden agrarische activiteiten, glasopstallen, laboratoria en kantoren. Voor hun verdere ontwikkeling zijn deze bedrijven op basis van het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 en de VRPZ op basis hiervan aangewezen op de ontwikkelingsmoge-

lijkheden voor (solitaire) glas (max. 2 ha of tot 4 ha via ruimte-voor-ruimte) of reguliere bedrijvigheid (maximaal 20%). Hierdoor wordt vestiging en verdere doorontwikkeling van dit type bedrijvigheid in Zeeland beperkt. In deze herziening wordt specifiek voor dit type bedrijvigheid meer uitbreidingsruimte geboden.

Beleidsvoorstel

Het is wenselijk om agrarische onderzoeksbedrijven in Zeeland meer uitbreidingsmogelijkheden te bieden. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de nieuwvestiging van een dergelijk bedrijf en de uitbreiding van een reeds bestaand agrarisch onderzoeksbedrijf. Voor de uitbreiding van bestaande agrarische onderzoeksbedrijven in het landelijk gebied geldt na de herziening geen maximale omvang meer voor op te richten kassen en bedrijfsbebouwing. Dit is een verruiming van het huidige beleid. Wel geldt daarbij als voorwaarde dat bij het oprichten van nieuwe bebouwing ook een bijdrage wordt geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit zoals beschreven in de handreiking verevening. Nieuwvestiging van agrarische onderzoeksbedrijven zonder grondgebonden component is mogelijk op reguliere bedrijventerreinen of glastuinbouwlocaties.

Voorstel nieuwe beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.1.10 Landbouw</u> Agrarische onderzoeksbedrijven Bedrijven die zich uitsluitend richten op onderzoek naar nieuwe en verbetering van bestaande gewassen ten behoeve van de agrarische sector, zijn ten behoeve van hun bedrijfsvoering voornamelijk gevestigd in het buitengebied. In hun verschijningsvorm zijn deze bedrijven veelal een combinatie van grondgebonden akkerbouw, glasopstallen, laboratorium en kantoor. Vanwege hun specifieke aard en betekenis voor de Zeeuwse landbouw wil de provincie (bestaande) agrarische onderzoeksbedrijven faciliteren in hun verdere ontwikkeling. De Provincie schrijft daarom géén maximale omvang voor aan de voor de bedrijfsvoering noodzakelijke bebouwing en/of glasopstanden. Wel geldt daarbij als voorwaarde dat voor de extra bebouwing die wordt gerealiseerd een saneringsbijdrage wordt geleverd overeenkomstig met de uitgangspunten van de Handreiking Verevening. Nieuwvestiging van agrarische onderzoeksbedrijven is mogelijk op basis van het algemene agrarische vestigingsbeleid. Agrarische onderzoeksbedrijven zonder grondgebonden karakter, worden gefaciliteerd op bedrijventerreinen of het in paragraaf 3.1.12 benoemde beleid voor Glastuinbouw.	<u>Nog niet opgenomen in omgevingsplan</u>

Voorstel nieuwe of aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Agrarische onderzoeksbedrijven</u> Toevoegen definitie Agrarisch onderzoeksbedrijf aan artikel 1.1., lid 1: Agrarisch onderzoeksbedrijf: een bedrijf dat zich geheel of in overwegende mate richt op onderzoek naar nieuwe agrarische gewassen en verbetering van bestaande agrarische gewassen ten behoeve van de agrarische sector. Agrarische onderzoeksbedrijven Artikel 2.PM (invoegen na artikel 2.9): 1. In een bestemmingsplan wordt nieuwvestiging van agrarische onderzoeksbedrijven uitsluitend toegelaten op: a. een bedrijventerrein, b. op gronden waarop, op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening, krachtens een bestemmingsplan glastuinbouwbedrijven zijn toegelaten c. op een in het bestemmingsplan, voor een agrarisch bedrijf, aangewezen bouwvlak. 2. In een bestemmingsplan wordt uitbreiding van bestaande agrarische onderzoeksbedrijven uitsluitend toegelaten indien in de toelichting bij het bestemmingsplan aannemelijk wordt gemaakt dat de uitbreiding noodzakelijk is voor de continuïteit van het bedrijf en omgevingskwaliteiten zich daartegen niet verzetten. 3. Het tweede lid is niet van toepassing indien, op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening, krachtens een bestemmingsplan, de uitbreiding van agrarische onderzoeksbedrijven reeds is toegelaten met dien verstande dat de afwijking van de bepalingen van deze verordening niet mag worden vergroot. Toelichting bij artikel 2. (PM: invoegen na artikel 2.9) In dit artikel zijn regels opgenomen voor agrarische onderzoeksbedrijven. Dit zijn bedrijven die zich uitsluitend richten op onderzoek naar nieuwe en verbetering van bestaande agrarische gewassen ten behoeve van de agrarische sector. Qua	<u>Agrarische onderzoeksbedrijven</u> Nog niet opgenomen in de VRPZ

verschijningsvorm zijn deze bedrijven een combinatie van grondgebonden akkerbouw, glasopstallen, laboratorium en kantoor. Het provinciaal belang voor het reguleren van de agrarische onderzoeksbedrijven is gelegen in het behoud van omgevingskwaliteit en het tegengaan van verstening en versnippering van het buitengebied. Bestaande agrarische onderzoeksbedrijven hebben behoefte aan ruimere uitbreidingsmogelijkheden van het bouwvlak dan andere bedrijven in het buitengebied. De Provincie stelt daarom geen maximale omvang voor de uitbreiding van bestaande agrarische onderzoeksbedrijven in het landelijk gebied. Nieuwe agrarische onderzoeksbedrijven zijn uitsluitend toegestaan op bedrijventerreinen, in glas-tuinbouwgebieden of op bestaande agrarische bouwvlakken.	
--	--

4.1.4. Agrarisch vastgoed en NED's

De komende 15 jaar zal in Zeeland veel agrarische bebouwing vrijkomen. Een deel zal een nieuwe agrarische invulling krijgen. Als dat niet mogelijk is, voorziet het huidige beleid in mogelijkheden voor hergebruik van deze bebouwing door middel van de NED-regeling. Invulling met een passende herbestemming kan verpaupering van vastgoed in het landelijk gebied voorkomen zonder andere functies in het landelijk gebied te beperken. Gemeenten beoordelen per situatie welke functie passend is.

Het huidige NED-beleid wordt met deze herziening voortgezet, maar de intentie is om het instrument gericht in te zetten. Daarom wordt in deze herziening aan gemeente gevraagd om voorafgaand aan de omschakeling van een agrarische functie naar wonen eerst te verkennen of er mogelijkheden zijn voor de invulling van de opstallen met een NED. Indien een NED niet wenselijk of mogelijk blijkt, stellen gemeenten voorwaarden aan de omschakeling van agrarisch naar wonen waarbij verzekerd wordt dat de oppervlakte aan bijgebouwen in lijn wordt gebracht met de bij de woning gebruikelijke omvang (met uitzondering van cultuurhistorische waardevolle bebouwing). In tegenstelling tot het voorstel in de kadernota, legt de Provincie daar geen specifieke regeling voor vast. In deze gevallen is het toepassen van het principe van Ruimte voor Ruimte niet wenselijk.

Door als gemeente vooraf helderheid te geven over de mogelijkheden en voorwaarden voor omzetting naar een andere bestemming, kunnen toekomstige verkopers en kopers daar hun keuze op baseren. Leegstand door een te hoge verwachtingswaarde van het object of het achteraf geconfronteerd worden door extra kosten voor sanering van een deel van de bebouwing kan daarmee worden voorkomen. Daarnaast wil de Provincie samen met de agrarische sector en gemeenten verkennen welke verbindingen zijn te maken tussen gewenste toekomstige mogelijkheden voor agrarische ondernemers en hergebruik of sanering van vrijkomende bebouwing in het landelijk gebied.

Voorstel aangepaste beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.1.3 Nieuwe economische dragers in het landelijk gebied</u> Herbestemmen bebouwing (...) Een nieuwe economische drager kan alleen worden gerealiseerd bij bebouwing op bestaande bouwvlakken en bij bestaande woonfuncties in het landelijk gebied. Verder is het volume van de bestaande bebouwing maatgevend voor de maximale omvang van de activiteit, met een maximum bouwvlak tot 1 ha. Nieuw gebruik van onbebouwde gronden is daarbij niet wenselijk (géén buitenopslag, stalling etc.). Van gemeenten wordt verwacht dat zij op basis van locatie, ontsluiting, omvang van de opstallen etc. aangeven in hoeverre (her)gebruik van bouwvlakken als NED tot de mogelijkheden behoort. Daarbij kunnen zij tevens, binnen de provinciale kaders, voorwaarden stellen aan de aard en maximale omvang van een (toekomstige) NED. Indien sprake is van verkeersaantrekkende werking, is de capaciteit van het bestaande wegennet bepalend. Wanneer een gemeente oordeelt dat een bouwvlak niet in aanmerking komt voor hergebruik als NED kan de agrarische dienstwoning worden herbestemd als reguliere woning zonder aanvullende mogelijkheden voor bedrijfsmatige activiteiten. In dit laatste geval stelt de gemeenten voorwaarden aan de herbestemming waarbij de overige opstallen op het bouwvlak gesaneerd worden (met uitzondering van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing) tot de bij een woning in het landelijk gebied gebruikelijke maximale omvang.	<u>Paragraaf 3.1.3 Nieuwe economische dragers in het landelijk gebied</u> Herbestemmen bebouwing (...) Een nieuwe economische drager kan alleen worden gerealiseerd bij bebouwing op bestaande bouwvlakken en bij bestaande woonfuncties in het landelijk gebied. Verder is het volume van de bestaande bebouwing maatgevend voor de maximale omvang van de activiteit. Nieuw gebruik van onbebouwde gronden is daarbij niet wenselijk (géén buitenopslag, stalling etc.) De capaciteit van het bestaande wegennet is bovendien bepalend om een verkeersaantrekkende werking tegen te gaan. De gemeente beoordeelt of initiatieven aan deze voorwaarden voldoen.

4.1.5. Herstructurering en regionale programmering

Zowel voor grootschalige als kleinschalige bedrijventerreinen blijft herstructurering achter bij de doelstelling. Dit wordt mede veroorzaakt door het wegvallen van (Rijks)subsidie. Het uitgangspunt dat nieuwe aanleg benut wordt voor een investering in herstructurering van bestaande terreinen werkt niet voldoende, zeker niet in de afgelopen jaren waarin de uitgifte van terreinen vrijwel is stilgevallen en er veel overaanbod

is. Om herstructurering een nieuwe impuls te geven wordt in de herziening besloten om een herstructureeringsfonds op te zetten waar bijdragen van bedrijven, gemeenten, Provincie en zo mogelijk ook Europese middelen worden gebundeld. Het herstructureeringsfonds kan regionaal of provinciaal worden ingezet voor de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen, het saneren of verplaatsen van bedrijfslocaties naar de concentratielocaties. De voorwaarden voor inzet van het fonds en wijze van financiering worden met gemeenten en bedrijfsleven nader uitgewerkt. Geactualiseerde bedrijventerreinprogramma's geven inzicht in de prioriteiten die de regio stelt voor herstructurering en eventueel uit de markt nemen van bedrijfslocaties.

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.1.2 Bedrijventerreinen</u> Kwaliteitsimpuls voor bedrijventerreinen Om de kwaliteit van bedrijventerreinen zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij wensen en kansen uit de markt is aandacht voor beheer, bereikbaarheid, marktconforme grondprijzen en de aanpak van verouderde terreinen nodig. De Provincie dringt er bij gemeenten op aan om duurzaam beheer en onderhoud bij nieuwe terreinen te borgen en ondersteunt herstructurering, herbestemming en transformatie van bedrijventerreinen. De opgave wordt in de regionale bedrijventerreinprogramma's opgenomen. Opgaven voor herstructurering, herbestemming en transformatie worden opgenomen in de bedrijventerreinprogramma's. De Provincie ondersteunt deze opgave met de inzet een herstructureeringsfonds. Het fonds wordt gevuld door bijdragen van provincie, gemeenten, ondernemers en zo mogelijk andere overheden. Criteria voor de toekenning van financiële bijdragen, worden in overleg met gemeenten en bedrijfsleven opgesteld. Bijbehorende acties in hoofdstuk 5 De Provincie zet een fonds op dat bijdraagt aan herstructurering, revitalisering en transformatie van bedrijventerreinen.	<u>Paragraaf 3.1.2 Bedrijventerreinen</u> Kwaliteitsimpuls voor bedrijventerreinen Om de kwaliteit van bedrijventerreinen zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij wensen en kansen uit de markt is aandacht voor beheer, bereikbaarheid, marktconforme grondprijzen en de aanpak van verouderde terreinen nodig. De Provincie dringt er bij gemeenten op aan om duurzaam beheer en onderhoud bij nieuwe terreinen te borgen en ondersteunt herstructurering en transformatie van verouderde terreinen. Met gemeenten is de opgave geïnteriseerd, de provinciale doelstelling is dat in 2018 100 ha verouderd bedrijventerrein in herstructurering is genomen. Het Rijk ziet, na decentralisatie van de zogenaamde Conventantsgelden (ofwel Noordanuscgelden), de herstructurering niet meer als nationale taak. Na de eerste uitvoeringsronde van het conventant bedrijventerreinen wordt herstructurering geheel aan Provincie, gemeenten en bedrijfsleven overgelaten; Provincies krijgen de regie en een verantwoordingsstaak over de voortgang. Herstructurering blijft ook zonder inzet van het Rijk hard nodig. De Provincie zoekt daarom naar een nieuwe financieringsbron voor herstructurering, bij voorkeur vanuit de markt. Bijbehorende acties in hoofdstuk 5

4.2. Kleinschalige woningbouw (Vastgoed)

4.2.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

Kleinschalige woningbouw

Het Omgevingsplan biedt verschillende mogelijkheden voor woningbouw in het landelijk gebied. Het beleid biedt mogelijkheden voor kleinschalige woningbouw via de Ruimte-voor-Ruimte regeling, de Landgoederenregeling, Rood-voor-Rood (het gebruik maken van cultuurhistorische bebouwing) en het bouwen in het landelijke bebouwingsconcentratie (buurtschap). Wonen in het landelijk gebied is nooit een doel op zich geweest, maar is een middel om gewenste ontwikkelingen en behoud van landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten te stimuleren. Deze mogelijkheden worden regelmatig toegepast door gemeenten. Bij verschillende projecten blijkt dat er onduidelijkheid is over het verplicht aantonen van de regionale behoefte (de eerste stap van de duurzaamheidsladder, zoals opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening). Ook voor kleinschalige woningbouw moet worden aangetoond dat er vraag is naar de ontwikkeling. Dit is des te belangrijker, omdat kleinschalige woningbouw in zowel het stedelijk- als het landelijk gebied een steeds groter deel van de totale woningbouw uitmaakt. Het Omgevingsplan geeft niet eenduidig aan of deze projecten moeten worden opgenomen in de regionale woningbouwplanning. Ook is niet expliciet gemeld dat kleinschalige woningbouwprojecten binnen bestaand bebouwd gebied altijd onderdeel moeten uitmaken van de woningmarktafspraken. In de beleidstekst wordt daarom duidelijker aangegeven dat ook kleinschalige woningbouwprojecten in de regionale programma's moeten worden opgenomen.

De woningbouwprogramma's bieden inzicht in de totale behoefte aan woningen in Zeeland, inclusief vraag naar bijzondere kleinschalige projecten zoals ruimte-voor-ruimte, landgoederen en boerderijwoningen. Binnen de regio worden afspraken gemaakt over de hele woningbouwplanning, daarom moet in de afspraken ook een inschatting worden gemaakt van het aantal woningen dat wordt gereserveerd voor bijzondere, kleinschalige projecten zonder deze afzonderlijk te hoeven benoemen.

4.2.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel aangepaste beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.2.1 Woningbouw en herstructurering</u> De duurzaamheidsladder (...) De duurzaamheidsladder is een procesvereiste en houdt in dat bij vaststelling van een ruimtelijk plan wordt gemotiveerd hoe een zorgvuldige afweging is gemaakt over het ruimtegebruik. Deze werkt met de volgende stappen die in de onderbouwing moeten terugkomen (sterk verkorte weergave): 1. De ontwikkeling voorziet in een regionale, intergemeentelijke vraag. 2. Realisatie vindt plaats binnen het bestaand bebouwd gebied in de regio, tenzij dat niet mogelijk is.	<u>Paragraaf 3.2.1 Woningbouw en herstructurering</u> De duurzaamheidsladder (...) De duurzaamheidsladder is een procesvereiste en houdt in dat bij vaststelling van een ruimtelijk plan wordt gemotiveerd hoe een zorgvuldige afweging is gemaakt over het ruimtegebruik. Deze werkt met de volgende stappen die in de onderbouwing moeten terugkomen (sterk verkorte weergave): 1. De ontwikkeling voorziet in een regionale, intergemeentelijke vraag. 2. Realisatie vindt plaats binnen het bestaand bebouwd gebied in de regio, tenzij dat niet mogelijk is.

3. De locatie is of wordt multimodaal ontsloten. Deze wettelijke procesvereisten kunnen worden ondersteund met de regionale woningmarktafspraken. Voor begrenzing van het bestaand bebouwd gebied zullen de grenzen uit 2005 geactualiseerd worden, waarbij al onherroepelijke bestemmingsplannen worden meegenomen. Daardoor zal het bestaand bebouwd gebied in ieder geval voor de planperiode voldoende ruimte bieden voor de woningbehoefte. Ook voor kleinschalige ontwikkelingen, zowel binnen het bestaand bebouwd gebied als in het landelijk gebied, moet in lijn met de duurzaamheidsladder de behoefte worden aange-toond. In het kader van de woningmarktafspraken moet dit worden opgenomen, bijvoorbeeld door te putten uit een rest-post. Regionale woningmarktafspraken (...) De regionale afspraken bevatten ten minste afspraken over de volgende onderwerpen: • Een kwantitatief en kwalitatief woningbouwprogramma voor de komende 10 jaar. • De invulling van bundeling en zorgvuldig ruimtegebruik. • De aanpak en afspraken over de herstructureringsopgaven in de bestaande woningvoorraad (incl. particuliere sector). • Aandacht en prioriteit voor het behoud van cultuurhistorische waardevolle bebouwing. • Aanpak en doelstellingen particuliere voorraad. • Visie op en afspraken over deeltijd wonen. Landelijk gebied (...) De Provincie ziet verschillende mogelijkheden om een woonfunctie in het landelijk gebied te realiseren. Hierbij worden drie principes onderscheiden:	3. De locatie is of wordt multimodaal ontsloten. Deze wettelijke procesvereisten kunnen worden ondersteund met de regionale woningmarktafspraken. Voor begrenzing van het bestaand bebouwd gebied zullen de grenzen uit 2005 geactualiseerd worden, waarbij al onherroepelijke bestemmingsplannen worden meegenomen. Daardoor zal het bestaand bebouwd gebied in ieder geval voor de planperiode voldoende ruimte bieden voor de woningbehoefte. Indien toch plannen buiten de grenzen tot ontwikkeling worden gebracht zal via het de duurzaamheidsladder de noodzaak aange-toond moeten worden. Regionale woningmarktafspraken (...) De regionale afspraken bevatten ten minste afspraken over de volgende onderwerpen: • Een kwantitatief en kwalitatief woningbouwprogramma voor de komende 10 jaar. • De invulling van bundeling en zorgvuldig ruimtegebruik. • De aanpak en afspraken over de herstructureringsopgaven in de bestaande woningvoorraad (incl. particuliere sector). • Aanpak en doelstellingen particuliere voorraad. • Visie op en afspraken over deeltijd wonen. Landelijk gebied (...) De Provincie ziet verschillende mogelijkheden om een woonfunctie in het landelijk gebied te realiseren. Hierbij worden drie principes onderscheiden:
---	--

1. Het benutten van bestaande bebouwing (rood voor rood). Onder deze categorie vallen de mogelijkheden voor verbetering, uitbreiding en verplaatsing van bestaande individuele burgerwoningen en het benutten van cultuurhistorisch waardevolle agrari-sche bebouwing in het landelijk gebied, bestaande buitenplaatsen en landgoederen. Voor niet cultuurhistorisch waardevolle bebouwing geldt de ruimte voor ruimte regeling. 2. Ruimte voor ruimte De regeling is beschreven in de paragraaf ruimte voor ruimte. 3. Nieuwe bebouwing (rood voor groen) Deze mogelijkheden, waaronder nieuwe landgoederen en buitenplaatsen, zijn uitgewerkt in paragraaf landschap en erfgoed. Het verdient aanbeveling de ontwikkelingen kleinschalig te houden mede omdat ook deze ontwikkelingen moeten voorzien in een regionale behoefte. Voor kleinschalige ontwikkelingen (tot maximaal 10 woningen) die passen binnen de beschreven kaders en bijdragen aan de geformuleerde doelstellingen wordt het niet noodzakelijk geacht dat deze onderdeel uitmaken van de regionale woningmarktafspraken.	1. Het benutten van bestaande bebouwing (rood voor rood). Onder deze categorie vallen de mogelijkheden voor verbetering, uitbreiding en verplaatsing van bestaande individuele burgerwoningen en het benutten van cultuurhistorisch waardevolle (categorie. A en B uit provinciale inventarisatie) bebouwing in het landelijk gebied, waaronder ook bestaande buitenplaatsen. In geval van hergebruik of sanering van niet cultuurhistorisch waardevolle bebouwing geldt de ruimte voor ruimte regeling. 2. Ruimte voor ruimte De regeling is beschreven in de paragraaf ruimte voor ruimte. 3. Nieuwe bebouwing (rood voor groen) Deze mogelijkheden, waaronder nieuwe landgoederen en buitenplaatsen, zijn uitgewerkt in paragraaf landschap en erfgoed. Het verdient aanbeveling de ontwikkelingen kleinschalig te houden mede omdat ook deze ontwikkelingen moeten voorzien in een regionale behoefte. Voor kleinschalige ontwikkelingen (tot maximaal 10 woningen) die passen binnen de beschreven kaders en bijdragen aan de geformuleerde doelstellingen wordt het niet noodzakelijk geacht dat deze onderdeel uitmaken van de regionale woningmarktafspraken.
---	---

Voorstel nieuwe of aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
Bijlage 3 Bijlage bij artikel 2.3 1. Het benutten van bestaande bebouwing: 'rood voor rood'. Onder deze categorie vallen de mogelijkheden voor verbetering, uitbreiding en verplaatsing van bestaande individuele burgerwoningen en het benutten van cultuurhistorisch waardevolle agrari-sche bebouwing in het landelijk gebied, bestaande buitenplaatsen en landgoederen.	Bijlage 3 Bijlage bij artikel 2.3 1. Het benutten van bestaande bebouwing: 'rood voor rood'. Onder deze categorie vallen de mogelijkheden voor verbetering, uitbreiding en verplaatsing van bestaande individuele burgerwoningen en het benutten van cultuurhistorisch waardevolle, - te weten categorie A en B uit provinciale inventarisatie* -, agrarische bebouwing in het landelijk gebied alsmede overige waardevolle bebouwing, waaronder ook bestaande buitenplaatsen. In geval van hergebruik of sanering van niet-cultuurhistorisch

(.....) • Het dient te gaan om niet-cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Onder cultuurhistorisch waardevolle bebouwing wordt verstaan: –categorie A bebouwing uit de inventarisatie historische boerderijen*, deze mag niet gesloopt worden; –categorie B bebouwing uit de inventarisatie historische boerderijen*, deze mag in principe niet gesloopt worden. Maatwerk is mogelijk. Om in aanmerking te komen voor maatwerk zal door initiatiefnemer aangetoond moeten worden dat behoud van het bestaande object niet tot de mogelijkheden behoort. • Sloop en het voorkomen van heropricting dienen te worden gewaarborgd. * In opdracht van de provincie is een inventarisatie van historische boerderijen uitgevoerd waarbij deze in drie categorieën zijn gewaardeerd. Dit inventarisatieproject is uitgevoerd door de Stichting Historisch Boerderijonderzoek in Arnhem 2005. De gegevens zijn digitaal te raadplegen via de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van Zeeland; www.zeeland.nl (...) Bladzijde 37 toelichting: (....) Ook voor de kleinschalige woningbouwmogelijkheden in het landelijk gebied zoals bedoeld in art. 2.3 moet aannemelijk worden gemaakt dat ze voorzien in een regionale behoefte (het instrument van het woningbouwprogramma moet kan daarvoor worden benut). (...)	waardevolle bebouwing geldt de ruimte voor ruimte regeling. (.....) • Het dient te gaan om niet-cultuurhistorisch waardevolle bebouwing. Onder cultuurhistorisch waardevolle bebouwing wordt verstaan: - categorie A bebouwing uit de inventarisatie historische boerderijen*, deze mag niet gesloopt worden; - categorie B bebouwing uit de inventarisatie historische boerderijen*, deze mag in principe niet gesloopt worden. Maatwerk is mogelijk. Om in aanmerking te komen voor maatwerk zal door initiatiefnemer aangetoond moeten worden dat behoud van het bestaande object niet tot de mogelijkheden behoort. • Sloop en het voorkomen van heropricting dienen te worden gewaarborgd. * In opdracht van de provincie is een inventarisatie van historische boerderijen uitgevoerd waarbij deze in drie categorieën zijn gewaardeerd. Dit inventarisatieproject is uitgevoerd door de Stichting Historisch Boerderijonderzoek in Arnhem 2005. De gegevens zijn digitaal te raadplegen via de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van Zeeland; www.zeeland.nl (...) Bladzijde 37 toelichting: (....) Ook voor de kleinschalige woningbouwmogelijkheden in het landelijk gebied zoals bedoeld in art. 2.3 moet aannemelijk worden gemaakt dat ze voorzien in een regionale behoefte (het instrument van het woningbouwprogramma kan daarvoor worden benut). (...)
--	---

4.3. Cultuurhistorische bebouwing (Vastgoed)

4.3.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

Op dit moment zijn er in Zeeland ruim 3200 agrarische erven in beeld met een aanduiding als cultuurhistorische waardevol. De Provincie heeft hier een categorie A of B aan toegewezen. Niet al deze erven zijn even waardevol. Het maken van een verdere selectie in het cultuurhistorisch waardevolle agrarisch vastgoed is essentieel om de meest waardevolle erven en opstallen ook daadwerkelijk in stand te houden. Het resultaat van de selectie (circa 300 erven) wordt besproken met alle betrokken partijen zoals SCEZ, SLZ, gemeenten, de boerderijenstichting, ZLTO én eigenaren om te bezien of deze ook daadwerkelijk kunnen worden aangemerkt als cultuurhistorisch waardevolle erven van provinciaal belang. De insteek daarbij is om de betreffende erven, overeenkomstig de gehanteerde werkwijze voor landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten van provinciaal belang, te beschermen.

Na het maken van een nadere selectie wordt ook anders omgegaan met de geboden herbestemmingsmogelijkheden en de inzet van bestaande subsidiemogelijkheden (o.a. rijksmonumenten, POP) om de meest waardevolle erven ook voor de langere termijn te kunnen behouden. Het doel is om het voor een initiatiefnemer aantrekkelijk te maken om daadwerkelijk gebruik te maken van een cultuurhistorische waardevol erf van provinciaal belang. De aanpak bestaat uit drie onderdelen:

- 1) *Subsidies worden door de Provincie alleen toegekend voor behoud van de meest waardevolle erven.*
- 2) *Gemeenten wordt gevraagd om in de woningbouwprogramma's prioriteit te geven aan herbestemming van de meest waardevolle bebouwing.*
- 3) *Eigenaren van de meest waardevolle objecten kunnen advies op maat krijgen (keukentafelgesprekken). Deze actie wordt nader uitgewerkt in de Cultuurnota en het Programma Platteland 2.0.*

4.3.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel aangepaste beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.2.1 Woningbouw en herstructurering</u> Zie kleinschalige woningbouw Paragraaf 3.3.4 Landschap en erfgoed Behoud en bescherming [...] In aanvulling op de benoemde landschappen, landschapselementen en cultuurhistorische elementen van provinciaal belang kent Zeeland een groot aantal cultuurhistorisch waardevolle boerderijen. De provincie zet zich actief in voor het behoud van dit agrarisch erfgoed. In samenwerking met SLZ, SCEZ en de Zeeuwse gemeenten is een voorlopige selectie gemaakt van de meest waardevolle boerderijcomplexen. De provincie vraagt extra aandacht voor het behoud van deze boerderijcomplexen. Tevens kan zij eigenaren faciliteren in het maken van plannen	<u>Paragraaf 3.2.1 Woningbouw en herstructurering</u> Zie kleinschalige woningbouw Paragraaf 3.3.4 Landschap en erfgoed Behoud en bescherming Niet opgenomen in het Omgevingsplan 2012-2018

voor onderhoud, restauratie en zo nodig herbestemmen. De daartoe beschikbare middelen worden alleen nog ingezet voor boerderijen die behoren tot de benoemde selectie. Herbestemming ten behoeve van meerdere woningen in de bestaande bebouwing anders dan de bestaande dienstwoning is eveneens voorbehouden aan deze selectie. In de periode tot 2018 wordt de cultuurhistorische waarde per boerderijcomplex nader geïnventariseerd. Op basis hiervan wordt, na overleg met eigenaren, een definitieve selectie gemaakt.	
--	--

Voorstel nieuwe of aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
Zie paragraaf kleinschalige woningbouw	Zie paragraaf kleinschalige woningbouw

4.4. Verblijfsrecreatie (Vastgoed)

4.4.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

In het Omgevingsplan wordt onderscheid gemaakt in woningen met een woonbestemming bedoeld voor permanente bewoning, tweede woning, deeltijdwonen of recreatief gebruik zonder verplichting tot verhuur via een centrale bedrijfsmatige exploitatie en woningen met een recreatiebestemming (een recreatiewoning) waarbij wel heel nadrukkelijk geëist wordt dat de betreffende woning via een centrale bedrijfsmatige exploitatie voor de recreatieve verhuur wordt aangeboden.

Voor woningen met een woonbestemming is de gemeente vrij om via een bestemmingsplan of algemene plaatselijke verordening voorwaarden te stellen aan het gebruik van de woning. Voor woningen met een recreatiebestemming is dit niet het geval. Hier dient de recreatieve verhuur via een centrale bedrijfsmatige exploitatie zowel in het bestemmingsplan als in overeenkomsten tussen exploitant en toekomstig eigenaar van de woning te worden vastgelegd. Op deze manier bevordert het provinciale beleid dat het recreatieaanbod ook daadwerkelijk voor de recreatieve verhuur wordt aangeboden en wordt voorkomen dat er langs oneigenlijke weg extra reguliere woningen aan het woningaanbod worden toegevoegd. Bovendien is op deze manier inzichtelijk wat de toekomstige eigenaar wel en niet kan met de betreffende woning, zodat hij vooraf weet waar hij aan toe is.

Grijs gebied

In de praktijk bestaat er een grijs gebied tussen de reguliere en recreatiewoningen. Het komt voor dat parken met woningen of appartementen met een recreatiebestemming worden gerealiseerd zonder dat daaraan de vereiste van een centrale bedrijfsmatige exploitatie is gekoppeld. Hierdoor kan niet van toekomstig eigenaren worden verlangd dat de betreffende recreatiewoning voor een deel van het jaar ook voor de recreatieve verhuur wordt aangeboden. Dit heeft zowel economisch als ruimtelijk gezien negatieve gevolgen. Economisch, omdat de recreatieve verhuur van een recreatiewoning leidt tot meer bestedingen in Zeeland dan wanneer de betreffende recreatiewoning slechts door één huishouden wordt gebruikt. Dat laatste geldt zeker wanneer dit huishouden maar een gedeelte van het jaar in de betreffende recreatiewoning aanwezig is. Ruimtelijk, omdat op deze manier onbedoeld (deeltijd)woningen worden toegevoegd aan de Zeeuwse woningmarkt waar reeds sprake is van een overaanbod aan plannen. Ook wanneer gemeente voor de betreffende recreatiewoning een verbod op permanente bewoning opleggen, blijkt deze in de praktijk moeilijk handhaafbaar.

Om de verschillen tussen vraag en aanbod op de woningmarkt en de markt van recreatiewoningen niet verder te laten toenemen, is het van belang dat er op dit punt geen licht zit tussen het Omgevingsplan en de Verordening Ruimte Provincie Zeeland (VRPZ). Bovendien is er meer aandacht nodig voor tweede woningen, deeltijdwonen en recreatief gebruik van woningen zonder verhuurverplichting binnen de met gemeenten te maken woningmarktafspraken.

4.4.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.2.1 Woningbouw en herstructurering</u> Deeltijdwonen Het onderscheid tussen reguliere woningen en	<u>Paragraaf 3.2.1 Woningbouw en herstructurering</u> Deeltijdwonen Het onderscheid tussen reguliere woningen en

recreatiewoningen wordt in de praktijk steeds kleiner. Dit komt ook tot uitdrukking in de wijze van gebruik. Woningen met een permanente woonbestemming worden steeds vaker gebruikt in 'deeltijd', terwijl recreatiewoningen lang niet altijd worden gebruikt voor de recreatieve verhuur aan recreanten en toeristen. De Provincie verwacht dat gemeenten een helder onderscheid maken in het gewenste gebruik via bestemmingsplan (woon- of recreatiebestemming) en de gemeentelijke gebruiks- of huisvestingsverordening. Dit biedt de noodzakelijke duidelijkheid voor (toekomstige) eigenaren voor wat betreft de gebruiksmogelijkheden. De Provincie ziet kansen voor 'deeltijd wonen', mits dit niet ten koste gaat van de kwaliteit van wonen en recreatie. Als nieuwbouwprojecten worden gerealiseerd voor deeltijd wonen, vraagt dat om bijzondere kwaliteiten en duidelijke afspraken. Omdat dergelijke projecten ook aantrekkingskracht hebben op de lokale consument, dienen deze in de regionale woningmarktafspraken te worden opgenomen. Projecten gericht op 'deeltijdwonen' dienen daarom opgenomen te worden in de regionale woningmarktafspraken. Bij de berekening van de woningbehoefte wordt geen rekening gehouden met projecten voor deeltijdwonen die dermate bijzonder van aard zijn en geen precedent kennen in Zeeland, dat er additionele migratie door wordt veroorzaakt. Indien overtuigend aangetoond kan worden dat dit het geval is, is het mogelijk (een deel van) het aanbod te ontwikkelen naast de projecten die binnen de gestelde woningbehoefte van de regionale woningmarktafspraken vallen.	recreatiewoningen wordt in de praktijk steeds kleiner. Dit komt ook tot uitdrukking in de wijze van gebruik. Woningen met een permanente woonbestemming worden steeds vaker gebruikt in 'deeltijd', terwijl recreatiewoningen lang niet altijd worden gebruikt voor de recreatieve verhuur aan recreanten en toeristen. De Provincie verwacht dat gemeenten een helder onderscheid maken in het gewenste gebruik via bestemmingsplan en de gemeentelijke gebruiks- of huisvestingsverordening. Dit biedt de noodzakelijke duidelijkheid voor (toekomstige) eigenaren voor wat betreft de gebruiksmogelijkheden. De Provincie ziet kansen voor 'deeltijd wonen', mits dit niet ten koste gaat van de kwaliteit van wonen en recreatie. Als nieuwbouwprojecten worden gerealiseerd voor deeltijd wonen, vraagt dat om bijzondere kwaliteiten en duidelijke afspraken. Omdat dergelijke projecten ook aantrekkingskracht hebben op de lokale consument, dienen deze in de regionale woningmarktafspraken te worden meegenomen. Daar waar sprake is van krimp en overschotten aan woningen ontstaan, of juist een nichemarkt bediend kan worden kan een ruime toepassing van deeltijd wonen worden overwogen.
--	--

Voorstel nieuwe of aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Artikel 1.1</u> Centraal bedrijfsmatige exploitatie: Het via een bedrijf, stichting of andere rechtspersoon voeren van een zodanig beheer/exploitatie van een recreatieverblijf of recreatieverblijven, dat daar permanente wisselende recreatieve (nacht)verblijfsmogelijkheden worden geboden".	<u>Artikel 1.1</u> Nog niet opgenomen in de VRPZ

Artikel 2.5, lid 1

In een bestemmingsplan waarin bestemmingen worden aangewezen dan wel regels worden gegeven voor een nieuw verblijfsrecreatieterrein of uitbreiding van een verblijfsrecreatieterrein worden regels gesteld ter voorkoming van permanente bewoning. **Tevens worden regels gesteld waarmee wordt verzekerd dat de recreatiewoningen worden verhuurd in de vorm van een centraal bedrijfsmatige exploitatie.**

Toelichting bij artikel 2.5

Het provinciale beleid is gericht op het voorkomen van permanente bewoning van tot verblijfsrecreatie bestemde complexen. Hiermee worden bedoeld zomerhuizenterreinen, recreatieve appartementencomplexen en kampeerterreinen. Een doelstelling is dergelijke complexen te behouden voor de verblijfsrecreatieve markt **en te bevorderen dat deze complexen ook daadwerkelijk voor de recreatieve verhuur wordt aangeboden en wordt voorkomen dat er langs oneigenlijke weg extra reguliere woningen aan het woningaanbod worden toegevoegd.** Dit aspect wordt van provinciaal belang geacht. Individuele burgerwoningen in het buitengebied worden niet tot de verblijfsrecreatieve complexen gerekend. De regel is bedoeld voor nieuwe plannen en besluiten die verblijfsrecreatieve complexen of de uitbreiding daarvan toelaten. Op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening vigerende bestemmingsplannen kennen veelal reeds het voorschrift dat permanente bewoning niet is toegestaan en/of de eis van een centrale bedrijfsmatige exploitatie.
(...)

Artikel 2.5 lid 1

In een bestemmingsplan waarin bestemmingen worden aangewezen dan wel regels worden gegeven voor een nieuw verblijfsrecreatieterrein of de uitbreiding van een verblijfsrecreatieterrein worden regels gesteld ter voorkoming van permanente bewoning.

Toelichting bij artikel 2.5

Het provinciale beleid is gericht op het voorkomen van permanente bewoning van tot verblijfsrecreatie bestemde complexen. Hiermee worden bedoeld zomerhuizenterreinen, recreatieve appartementencomplexen en kampeerterreinen. Een doelstelling is dergelijke complexen te behouden voor de verblijfsrecreatieve markt. Dit aspect wordt van provinciaal belang geacht. Individuele burgerwoningen in het buitengebied worden niet tot de verblijfsrecreatieve complexen gerekend. De regel is bedoeld voor nieuwe plannen en besluiten die verblijfsrecreatieve complexen of de uitbreiding daarvan toelaten. Op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening vigerende bestemmingsplannen kennen veelal reeds het voorschrift dat permanente bewoning niet is toegestaan en/of de eis van een centrale bedrijfsmatige exploitatie.
(...)

4.5. Zonneparken (Landelijk gebied)

4.5.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

Het opwekken van zonne-energie is een mogelijkheid om te voorzien in duurzame energie. Zonnepanelen op daken zijn een bekend verschijnsel, maar steeds vaker wordt de Provincie verzocht om ook op andere plekken (grootschalige) initiatieven voor het opwekken van zonne-energie toe te staan.

Het Energieakkoord (2013) van het Rijk een belangrijke stap op weg naar een 100% duurzame energievoorziening. In het Energieakkoord worden doelstellingen voor een verdere totstandkoming van duurzame energieopwekking tot en met 2023 opgenomen. In het energieakkoord zijn geen specifieke doelstellingen voor het opwekken van zonne-energie benoemd.

Zonnepark van 1,3 hectare (0,85 kWp).
Locatie: Goeree Zonnepark Ouddorp aan Zee.

In de beleidsnota "Energie en Klimaat 2013-2015" staan de provinciale doelstellingen op het gebied van duurzame energieopwekking. De nadruk ligt hier onder andere op de thema's 'biobased' en 'getijdenenergie'. Hoewel projecten voor zonne-energie worden ondersteund, worden deze niet nader gestimuleerd. Dit omdat deze ontwikkeling de laatste jaren flinke stappen heeft gezet (bijvoorbeeld de succesvolle regeling voor boerenschuren "asbest eraf, zonnepanelen erop") en geen nadere (financiële) stimulering nodig heeft.

Het Duitse zonnepark bij Thungen

Zonnepanelen op daken kunnen vaak vergunningsvrij worden aangelegd. Hier is geen rol voor de Provincie weggelegd. De Provincie gaat niet over de energievoorziening voor particulier (eigen) gebruik. Het beleid heeft wel betrekking op bedrijfsmatige opwekking van zonne-energie.

Meervoudig ruimtegebruik: begrazing van agrarische gronden door schapen

Een nieuwe ontwikkeling is de opkomst van grootschalige zonneparken. In Zeeland zijn op dit moment drie initiatieven in ontwikkeling gericht op grootschalige opwekking van zonne-energie. Het betreft initiatieven op Tholen (20 hectare), Reimerswaal (8 hectare) en Middelburg (12 hectare). De hiervoor beoogde gronden zijn nog in agrarisch gebruik.

De Provincie wil nieuwe initiatieven voor zonneparken selectief faciliteren. Vanuit een zorgvuldig ruimtegebruik en het behoud van het landschap, worden zonnepanelen alleen op daken (zowel in de kernen als in het landelijk gebied) gefaciliteerd. Volgens het Besluit omgevingsrecht zijn deze veelal vergunningsvrij. Daarnaast kunnen zonneparken worden ontwikkeld op gronden binnen de grenzen bestaand bebouwd gebied en op de bestaande bedrijventerreinen en zeehaventerreinen in Zeeland (zie kaart 1 Omgevingsplan). Daar waar planologische bestemde woningbouwlocaties of bedrijventerreinen niet langer bruikbaar of noodzakelijk zijn (vanwege overaanbod, herstructurering of sanering), kan met de aanleg van zonneparken een financieel verlies worden opgevangen. Aanvullend bestaat voor agrariërs de mogelijkheid om initiatieven te ontwikkelen (voor eigen gebruik) op het agrarisch bouwvlak.

Indien de behoefte aan (duurzame) energie niet structureel op andere wijze kan worden ingevuld, vanuit de agrarische sector belangstelling aanwezig blijft en de technologische ontwikkelingen een zodanige transitie doormaken dat grootschalige opwekking beter in het landschap inpasbaar wordt, kan het beleid bij de integrale herziening van het Omgevingsplan (in 2018) opnieuw worden overwogen. Dan kan ook worden gezien of de behoefte naar kleinere locaties die bijvoorbeeld op voormalige stortplaatsen kunnen worden gerealiseerd.

4.5.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel nieuwe beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.1.4 Energie</u> Zonne-energie Zeeland is een uitstekende locatie voor zonne-energie. De Provincie ondersteunt de innovatie in en opwekking van zonne-energie. Het gaat daarbij vooral om het plaatsen van zonnepanelen door bedrijven en burgers voor eigen gebruik ('achter de meter'). Productie van zonne-energie op grotere schaal is een relatief nieuwe ontwikkeling in Zeeland. Grootschalige energieopwekking heeft naast het energiebeleid ook raakvlakken met het beleid voor	<u>Paragraaf 3.1.4 Energie</u> Zonne-energie Zeeland is een uitstekende locatie voor zonne-energie. De provincie staat daarom positief tegen initiatieven om meer zonnepanelen te plaatsen. In de in 2012 op te stellen beleidsnota en uitvoeringsprogramma Energie en Klimaat wordt dit verder uitgewerkt.

landbouw, landschap, natuur en bedrijventerreinen. Het Omgevingsplan gaat uit van het versterken en benutten van de stedelijke gebieden, tegengaan van verstening en versnippering van het landelijk gebied en behoud van de landschappelijke kwaliteiten. Grootschalige initiatieven voor zonneparken in het landelijk gebied sluiten hier niet op aan. De Provincie wil vanwege de technologische ontwikkelingen, landschappelijke effecten en beperkte vraag naar ruimte voor zonneparken dat de opwekking van zonne-energie vooralsnog alleen wordt toegestaan in gebieden binnen de begrenzing bestaand bebouwd gebied (incl. bedrijventerreinen en zeehaventerreinen) en op agrarische bouwvlakken. Dit biedt voldoende mogelijkheden voor opwekking van zonne-energie.	
---	--

Voorstel nieuwe of aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Artikel 1.1</u> Opstelling voor zonne-energie: Een samenstel van bouwwerken op het maaiveld, ten behoeve van het opwekken van elektriciteit of warmte door het opvangen van de straling van de zon. <u>Artikel 1.1</u> 'Bestaand bebouwd gebied': Bestaand bebouwd gebied: het bestaand bebouwd gebied zoals op kaart 19 'Ruimtelijke functiekaart' behorende bij het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018, zoals vastgesteld door Provinciale Staten op 28 september 2012, is aangegeven; <u>Artikel 1.1</u> 'Landelijk gebied': Landelijk gebied: het gebied buiten het bestaand bebouwd gebied; <u>Artikel 2.x: (Zonne-energie)</u>	<u>Artikel 1.1</u> Nog niet opgenomen in de VRPZ. <u>Artikel 1.1</u> Nog niet opgenomen in de VRPZ. <u>Artikel 1.1</u> Nog niet opgenomen in de VRPZ. <u>Artikel 2.x</u> Nog niet opgenomen in de VRPZ.

1. In een bestemmingsplan wordt een opstelling voor zonne-energie uitsluitend toegelaten binnen bestaand bebouwd gebied en op een bedrijventerrein. 2. In afwijking van het eerste lid kan een opstelling voor zonne-energie worden toegelaten buiten bestaand bebouwd indien de opstelling wordt geplaatst binnen een in het plan, voor een agrarisch bedrijf, aangewezen bouwvlak. 3. Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing, indien op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening, krachtens een bestemmingsplan, de nieuwvestiging of uitbreiding van een opstelling voor zonne-energie reeds is toegelaten, met dien verstande dat de afwijking van de bepalingen van deze verordening niet mag worden vergroot. <u>Toelichting bij Artikel 2.x:</u> Met deze regeling wordt invulling gegeven aan het beleid ten aanzien van zonne-energie zoals dat in het Omgevingsplan is verwoord. Het provinciaal belang is gelegen in het behoud van omgevingskwaliteit en het tegengaan van versterking en versnippering van het buitengebied. Artikel 2.pm heeft betrekking op opstellingen voor zonne-energie die als grond (veld) opstelling worden uitgevoerd. Artikel 2.pm regelt dat deze opstellingen uitsluitend mogen worden uitgevoerd binnen bestaand bebouwd gebied en op bedrijventerreinen. Op dit moment braakliggende terreinen die reeds voor een stedelijke functie zijn bestemd, maar nog niet zijn ingevuld, zijn hiervoor prima geschikt. Buiten bestaand bebouwd gebied zijn zonne-opstellingen uitsluitend toegestaan op agrarische bouwvlakken. De regeling heeft geen betrekking op zonne-installaties op daken van gebouwen. Deze zijn zonder meer toegestaan.	
---	--

4.6. Landschapsbeleid (Landelijk gebied)

4.6.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

Het Omgevingsplan en de VRPZ besteden aandacht aan het behoud en de bescherming van de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten van provinciaal belang. Het beleid is er op gericht om te voorkomen dat ontwikkelingen de betreffende kernkwaliteiten kunnen aantasten.

In de VRPZ is bepaald dat nieuwe ontwikkelingen in of nabij de kernkwaliteiten moeten bijdragen aan het behoud en de versterking van de betreffende kwaliteit van provinciaal belang. Dit betekent dat andere functies ter plaatse van of in de omgeving van waardevolle landschappen en cultuurhistorisch waardevolle elementen niet geheel zijn uitgesloten. Er is afwegingsruimte voor gemeentebesturen.

Naar aanleiding van een aantal grotere concrete projecten blijkt dat bescherming van de benoemde provinciale landschappelijke kernwaarden in procedures moet worden afgewogen tegen andere, met name economische, aspecten. Daarbij is de vraag welke prioriteiten worden gesteld wanneer een (economische) ontwikkeling aan de provinciale kernwaarden raakt en hoe de besluitvorming hierover plaats dient te vinden.

Ontwikkelingen die een bijdrage leveren aan het behoud of de versterking van de kernkwaliteiten kunnen zonder problemen worden geaccepteerd. In een enkel geval worden aanvullende suggesties gedaan om het behoud of de versterking van de kernkwaliteiten beter te realiseren. In een enkel geval is er echter sprake van (economisch) gewenste ontwikkelingen die niet eenvoudig inpasbaar blijken te zijn, doordat ze afbreuk doen aan de benoemde kernkwaliteiten of doordat er tussen initiatiefnemer, gemeente en Provincie géén overeenstemming bestaat over de effecten van de beoogde ontwikkeling op de benoemde kernkwaliteiten. Ook kan het zijn dat de ontwikkelingen niet leiden tot behoud en bescherming van de kernkwaliteiten.

Voorbeeld discussiepunt: Hoteltoeren Veerse Dam

Het kan voorkomen dat de Provincie desondanks medewerking wil verlenen, omdat het alles overziend een wenselijke ontwikkeling is. Omdat het gaat om waarden die belangrijk zijn voor de identiteit van Zeeland, is aantasting alleen acceptabel als er geen reëel alternatief is en sprake is van een groot maatschappelijk belang. Op dit moment geeft de VRPZ onvoldoende duidelijkheid over de manier waarop dit kan. Ook biedt het geen mogelijkheid om medewerking te verlenen indien er sprake is van slechts een beperkte aantasting van de beschreven waarden.

Het voorstel is dan ook om de VRPZ te verduidelijken. Bij kleinschalige ontwikkelingen die geen significante effecten hebben op de wezenlijke waarden van de provinciale kernkwaliteiten, kan GS medewerking verlenen. Ontwikkelingen die leiden tot significante effecten op de kernkwaliteiten zijn niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang. In dit geval stelt GS, PS op de hoogte.

4.6.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel nieuwe beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst
<u>Paragraaf 3.3.4 Landschap en erfgoed</u> (...) De Provincie draagt verantwoordelijkheid voor het behoud van de kwaliteiten met een provinciaal belang. Deze zijn benoemd in onderstaand overzicht en worden weergegeven op Kaart 14 – Landschap en cultuur. De Provincie geeft deze kwaliteiten een basisbescherming in de ruimtelijke verordening. Beperkte aantasting van deze kernkwaliteiten kan acceptabel zijn, als Gedeputeerde Staten na een integrale afweging van belangen daar toe besluit. Ingrijpende aantasting van de kernkwaliteiten is niet toegestaan.	<u>Paragraaf 3.3.4 Landschap en erfgoed</u> (...) De Provincie draagt verantwoordelijkheid voor het behoud van de kwaliteiten met een provinciaal belang. Deze zijn benoemd in onderstaand overzicht en worden weergegeven op Kaart 14 – Landschap en cultuur. De Provincie geeft deze kwaliteiten een basisbescherming in de ruimtelijke verordening.

Voorstel nieuwe of aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Artikel 2.17 Landschap en erfgoed</u> 1. In de toelichting bij een bestemmingsplan waarin bestemmingen worden aangewezen dan wel regels worden gegeven voor landschappen, landschapselementen of cultuurhistorische elementen vermeld in bijlage 5 bij deze verordening en aangegeven op kaart 11, behorende bij deze verordening, wordt inzicht gegeven in de landschappelijke respectievelijk cultuurhistorische waarden van de gronden of elementen. 2. In een bestemmingsplan worden geen bestemmingen aangewezen of regels gesteld die, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, mogelijk maken dat de in het eerste lid bedoelde landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de gronden of elementen significant worden aangetast. Ook mag de bestemming niet leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte van de gronden, of tot een significante aantasting van de samenhang tussen gebieden. In de toelichting bij een bestemmingsplan waarin, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, nieuwe bebouwing of nieuwe vormen	<u>Artikel 2.17 Landschap en erfgoed</u> 1. In de toelichting bij een bestemmingsplan waarin bestemmingen worden aangewezen dan wel regels worden gegeven voor landschappen, landschapselementen of cultuurhistorische elementen vermeld in bijlage 5 bij deze verordening en aangegeven op kaart 11, behorende bij deze verordening, wordt inzicht gegeven in de landschappelijke respectievelijk cultuurhistorische waarden van de gronden of elementen. 2. Een bestemmingsplan strekt mede tot behoud en bescherming van de in het eerste lid bedoelde landschappelijke en cultuurhistorische waarden en stelt daartoe regels.

van grondgebruik worden toegelaten wordt aan- nemelijk gemaakt dat de in de vorige volzin bedoelde aantasting en vermindering zich niet voordoet. <u>Toevoegen nieuw lid 3 bij artikel 2.17:</u> 3. Het tweede lid is niet van toepassing op het aanwijzen van bestemmingen of het geven van re- gels waarbij: a. Sprake is van een groot openbaar belang en b. Er geen reële andere mogelijkheden zijn en c. De negatieve effecten op de in het eerste lid bedoelde landschappelijke en cultuurhistori- sche waarden, oppervlakte en samenhang van de gronden of elementen zoveel mogelijk worden beperkt door het treffen van mitige- rende maatregelen en de overblijvende effec- ten gelijk waardig worden gecompenseerd volgens de in bijlage 4 beschreven voorwaar- den. <u>Toevoegen nieuw lid 4 bij artikel 2.17</u> 4 Tot een groot openbaar belang wordt in ieder geval gerekend de veiligheid, de drinkwatervoor- ziening, inrichtingen voor de opwekking van elek- triciteit met behulp van windenergie of de plaat- sing van installaties voor de opsporing, winning, opslag of het transport van olie en gas. Vernummeren huidige lid 3 e.v. <u>Toelichting bij artikel 2.17</u> Aan het behoud en de bescherming van waarde- volle landschappen en cultuurhistorisch waarde- volle elementen wordt in het Omgevingsplan aan- dacht besteed. In artikel 2.17 is bepaald dat nieuwe bebouwing of nieuwe vormen van grond- gebruik niet mogen leiden tot een significante aan- tasting van de waardevolle landschappen en cul- tuurhistorische elementen. Ook mag dit niet leiden tot een significante vermindering van oppervlakte van de gronden of tot een significante aantasting van de samenhang tussen gebieden. Voor het toestaan van functies van groot openbaar belang die tot een significante aantasting leiden, zijn in het derde lid waarborgen en criteria aangegeven. Wat het begrip 'groot openbaar belang' betreft	<u>Toelichting bij artikel 2.17</u> Aan het behoud en de bescherming van waarde- volle landschappen en cultuurhistorisch waarde- volle elementen wordt in het Omgevingsplan aan- dacht besteed. In overleg met gemeenten, Stich- ting Landschapsbeheer Zeeland en Stichting Cul- tureel Erfgoed Zeeland zijn de kernkwaliteiten van het Zeeuwse landschap geïnventariseerd. (...)
--	---

wordt opgemerkt dat het moet gaan om zwaarwegende belangen. Korte termijn belangen kwalificeren niet als zwaarwegend.

In overleg met gemeenten, Stichting Landschapsbeheer Zeeland en Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland zijn de kernkwaliteiten van het Zeeuwse landschap geïnventariseerd.

(...)

Bijlage 4

Bijlage bij de artikel 2.12, 2.13 zesde lid en 2.17 derde lid

Mitigeren en compenseren.

Het compensatiebeginsel geldt voor ingrepen die per saldo significante schade toebrengen aan de waarden van het desbetreffende gebied of landschapselement. (...)

Toepassing van het compensatiebeginsel geschiedt door achtereenvolgens de volgende stappen te doorlopen:

- (...)
- Fysieke compensatie. Dit betreft compensatie van het areaal, waarop na het treffen van mitigerende maatregelen nog nadelige effecten resteren. De fysieke compensatie dient waar mogelijk in de directe omgeving van het aangetaste gebied of landschapselement gerealiseerd te worden. In het geval van compensatie van aangetast gebied dat onderdeel is van de NNZ is een basisinrichting vereist, waarmee de oorspronkelijke kwaliteit op termijn hersteld wordt. Hierbij wordt, in tegenstelling tot het eerdere beleid, geen extra toeslag voor tijdelijk kwaliteitsverlies geëist.
- Financiële compensatie. Dit is slechts aan de orde voor zover directe fysieke compensatie door de initiatiefnemer redelijkerwijs niet of slechts ten dele mogelijk is. In het geval van compensatie van aangetast gebied dat onderdeel is van de NNZ omvat de financiële compensatie het voor verwerving en inrichting benodigde bedrag. Dit bedrag zal als provinciaal budget gelabeld ondergebracht worden in het Groenfonds.
- (...)

(...)

Bijlage 4

Bijlage bij de artikel 2.12, 2.13 zesde lid

Mitigeren en compenseren.

Het compensatiebeginsel geldt voor ingrepen die per saldo significante schade toebrengen aan de waarden van het desbetreffende gebied. (...)

Toepassing van het compensatiebeginsel geschiedt door achtereenvolgens de volgende stappen te doorlopen:

- (...)
- Fysieke compensatie. Dit betreft compensatie van het areaal, waarop na het treffen van mitigerende maatregelen nog nadelige effecten resteren. De fysieke compensatie dient waar mogelijk in de directe omgeving van het aangetaste gebied gerealiseerd te worden. Vereist is een basisinrichting waarmee de oorspronkelijke kwaliteit op termijn hersteld wordt. Er wordt, in tegenstelling tot het eerdere beleid, geen extra toeslag voor tijdelijk kwaliteitsverlies geëist.
- Financiële compensatie. Dit is slechts aan de orde voor zover directe fysieke compensatie door de initiatiefnemer redelijkerwijs niet of slechts ten dele mogelijk is. De financiële compensatie omvat het voor verwerving en inrichting benodigde bedrag. Dit bedrag zal als provinciaal budget gelabeld ondergebracht worden in het Groenfonds.
- (...)

(...)

De provincie zal slechts instemmen met de ingreep indien de hiervoor beschreven compenserende maatregelen zijn gewaarborgd en de economische uitvoerbaarheid ervan is aangetoond. In het geval van compensatie van aangetast gebied dat onderdeel is van de NNZ dient de compensatielocatie gevonden te worden buiten de waardevolle gebieden, waarvoor het compensatiebeginsel geldt. Door compensatie mag geen aantasting van andere waardevolle gebieden plaats vinden in verband met het voorkomen van een domino-effect. Compensatie binnen begrensde maar nog niet ingerichte natuurontwikkelingsgebieden van het NNZ (voorheen de herijkte EHS) is mogelijk, voor zover het netto-areaal van het NNZ te weten bestaande en nieuwe natuur, uiteindelijk in stand blijft.	De provincie zal slechts instemmen met de ingreep indien de hiervoor beschreven compenserende maatregelen zijn gewaarborgd en de economische uitvoerbaarheid ervan is aangetoond Compensatielocaties dienen gevonden te worden buiten de waardevolle gebieden, waarvoor het compensatiebeginsel geldt. Door compensatie mag geen aantasting van andere waardevolle gebieden plaats vinden in verband met het voorkomen van een domino-effect. Compensatie binnen begrensde maar nog niet ingerichte natuurontwikkelingsgebieden van de herijkte EHS is mogelijk, voor zover het netto-areaal van de herijkte EHS, te weten bestaande en nieuwe natuur, uiteindelijk in stand blijft.
--	---

4.7. Veehouderij (Landelijk gebied)

4.7.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

Er spelen diverse ontwikkelingen in de veehouderij die om een nadere afweging vragen. Om te beginnen de introductie van de PAS en de beschikbare hoeveelheid ontwikkelruimte stikstof die hieruit voortvloeit, wat consequenties met zich meebrengt voor de ontwikkelingsmogelijkheden in met name de grondgebonden (melk)veehouderij. Daarnaast bestaat de wens ruimte te bieden voor biologische veehouderij.

Grondgebonden (melk)veehouderij

De grondgebonden (melk)veehouderij in Zeeland kenmerkt zich over het algemeen door bedrijven met een hoge gemiddelde productieomvang, een laag percentage stoppers en mede daardoor goede mogelijkheden voor een verder doorontwikkeling in verhouding tot overige provincies in Nederland. De verwachting is dat deze bedrijven in de komende jaren (o.a. als gevolg van het afschaffen van het melkquotum) een verdere doorontwikkeling willen maken.

Naast de ruimtelijke mogelijkheden die het Omgevingsplan biedt, zijn bedrijven in de (grondgebonden) veehouderij voor hun verdere doorontwikkeling afhankelijk van de beschikbare ontwikkelruimte stikstof, die na inwerkingtreding PAS voor nieuwe stikstof emitterende activiteiten beschikbaar komt. Niet overal in Zeeland is in gelijke mate ontwikkelruimte stikstof beschikbaar. Daarom moet worden nagedacht over de ontwikkelingsmogelijkheden die worden geboden voor de grondgebonden (melk)veehouderij. Hierbij is het noodzakelijk onderscheid te maken tussen de doorontwikkeling van bestaande grondgebonden veehouderijen en de vestiging van nieuwe grondgebonden veehouderijen, dan wel de omschakeling van akkerbouwbedrijven naar gemengde bedrijven.

Voorgesteld wordt om de beschikbare ontwikkelruimte stikstof voor de zogenaamde PAS-hexagonen (zie paragraaf PAS 4.14) met prioriteit toe te kennen aan bestaande bedrijven. Ten aanzien van de grondgebonden veehouderij betekent dit dat doorontwikkeling van bestaande bedrijven prioriteit krijgt boven nieuwvestiging, danwel omschakeling. Concreet betekent dit dat nieuwvestiging van (en omschakeling naar) grondgebonden veehouderijen in principe niet meer mogelijk is binnen de op de PAS-kaart (zie bijlage 6.3) aangegeven gebieden. Bestaande bedrijven kunnen op basis van het ruimtelijk beleid door groeien tot maximaal 1,5 hectare. Verdere uitbreiding boven de 1,5 hectare is onder voorwaarden ook mogelijk, bijvoorbeeld door het stellen van aanvullende voorwaarden aan de stalemissies voor nieuw te realiseren en reeds bestaande stallen, waardoor de behoefte aan ontwikkelruimte stikstof beperkt blijft. De voorwaarden van grondgebondenheid blijft gelden.

Biologische veehouderij

De Provincie heeft de ontwikkeling van biologische veehouderij enige jaren actief gestimuleerd. In de afgelopen periode is gebleken dat vanuit de biologische bedrijven uit de biologische pluimveesector niet kunnen voldoen aan de definitie voor grondgebonden bedrijven uit de VRPZ. Dit omdat een aanzienlijk deel van het voer (eiwitbestanddelen) geïmporteerd worden. Reden hiervan is dat dit deel van het voer vanwege klimatologische omstandigheden niet in Nederland kan worden geteeld.

Biologische veehouderij kan een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van biologische akkerbouw in de Zeeland. Er kan een betere kringloop tot stand komen binnen de sector (voer-mest-voer).

De biologische veehouderij valt onder het zogenaamde SKAL-label⁵. Biologisch is een wettelijk beschermde term. Een landbouwproduct of voedingsmiddel mag alleen biologisch heten als het productieproces aan wettelijke voorschriften voldoet. SKAL kent een eigen controle systeem dat functioneert in opdracht van het Ministerie van EZ. Bij biologische veehouderij is er sprake van vrije-uitloop van de te houden dieren.

Het voorstel is om het beleid en de VRPZ zo aan te passen dat het mogelijk wordt een biologische hoofd- of neventak veehouderij te starten of een bestaand bedrijf om te schakelen naar een biologische veehouderij. Het onderscheid tussen grondgebonden- en niet-grondgebonden veehouderij blijft essentieel.

4.7.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel nieuwe beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
<u>Paragraaf 3.1.10 Landbouw</u> Inzet Provincie (...) De Provincie zet in op grondgebonden landbouw, biologische landbouw⁶, en aquacultuur. Ontwikkelingsmogelijkheden van grondgebonden landbouw, biologische landbouw en aquacultuur worden verruimd. Voor intensieve veehouderij en glastuinbouw zijn de mogelijkheden beperkt. De Provincie streeft daarnaast naar behoud van de omgevingskwaliteit, behoud van biodiversiteit, beperken van milieubelasting, minder uitstoot van broeikasgassen en levering van grondstoffen voor de biobased industrie. Bij grootschalige ontwikkelingen is afstemming met logistieke landbouwroutes noodzakelijk. (...)	<u>Paragraaf 3.1.10 Landbouw</u> Inzet Provincie (...) De Provincie zet in op grondgebonden landbouw, en aquacultuur. Ontwikkelingsmogelijkheden van grondgebonden landbouw en aquacultuur worden verruimd. Voor intensieve veehouderij en glastuinbouw zijn de mogelijkheden beperkt. De Provincie streeft daarnaast naar behoud van de omgevingskwaliteit, behoud van biodiversiteit, beperken van milieubelasting, minder uitstoot van broeikasgassen en levering van grondstoffen voor de biobased industrie. Bij grootschalige ontwikkelingen is afstemming met logistieke landbouwroutes noodzakelijk. (...)

⁵ Biologisch is een wettelijk beschermde term. Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft de Stichting SKAL aangesteld als toezichthouder op de biologische productie in Nederland. Skal Biocontrole zet zich als toezichthouder in voor aantoonbare betrouwbaarheid van biologische producten in Nederland.

Als boeren volgens biologische principes werken, zullen ze in de praktijk: dieren meer ruimte geven in de stal en hen de mogelijkheid bieden naar buiten te gaan; snavelkap is verboden; niet steeds hetzelfde gewas plaatsen, om uitputting van de bodem of ziektes te voorkomen; geen genetisch gemodificeerde organismen gebruikend gebruik van geen kunstmest; sterke plantenrassen gebruiken die goed gedijen onder lokaal klimaat en omstandigheden.

⁶ Biologisch is een wettelijk beschermde term. Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft de Stichting SKAL aangesteld als toezichthouder op de biologische productie in Nederland. Skal Biocontrole zet zich als toezichthouder in voor aantoonbare betrouwbaarheid van biologische producten in Nederland

Grondgebonden veehouderij Het ruimtelijk beleid voor de landbouw is gebaseerd op het onderscheid in grondgebondenheid en niet-grondgebondenheid. Dit onderscheid is eveneens uitgangspunt in de regeling voor veehouderij in de Verordening Ruimte Provincie Zeeland. Een grondgebonden bedrijf is een bedrijf dat geheel of nagenoeg geheel afhankelijk is van de agrarische grond als productiemiddel. Voor een veehouderij betekent dit dat de voerproductie voor de dieren van dit bedrijf in hoofdzaak op de tot het bedrijf behorende gronden plaatsvindt. Voor het beleid voor niet-grondgebonden veehouderij wordt verwezen naar paragraaf 3.1.13 Intensieve veehouderij. Voor ontwikkelingen (nieuwvestiging en doorontwikkeling bestaande bedrijven) in de grondgebonden veehouderij geldt als uitgangspunt dat gemeenten advies aan de AAZ vragen inzake de grondgebondenheid. Daarnaast wordt van gemeenten en/of agrarische ondernemers verwacht dat zij de (stikstof)effecten van de beoogde ontwikkeling op nabijgelegen Natura2000-gebieden bepalen. Op basis hiervan kan het noodzakelijk zijn dat voor de betreffende ontwikkeling een melding, vergunning (of verklaring van geen bedenkingen) noodzakelijk is in het kader van de Natuurbeschermingswet. Aanvullend gelden de volgende voorwaarden: - Nieuwvestiging van en omschakeling naar nieuwe grondgebonden veehouderijen is uitgesloten in de gebieden zoals aangegeven op de PAS-kaart (kaart X). - Een omvang van het agrarisch bouwvlak van 1,5 hectare. Wanneer voor de verdere doorontwikkeling van een grondgebonden veehouderijen een groter bouwvlak noodzakelijk wordt geacht, worden ten aanzien van de gegenereerde stikstofemissies aanvullende eisen gesteld conform de maatlat ammoniak van de Maatlat Duurzame Veehouderij.	Grondgebonden veehouderij Nog niet opgenomen in het Omgevingsplan
---	--

Door gebruik te maken van de Maatlat Duurzame Veehouderij wordt aansluiting gezocht bij een erkend certificeringssysteem. Dit systeem kan in de praktijk voor ondernemers ook het voordeel hebben dat voor de betreffende maatregelen investeringsaftrek aan de orde is. Biologische veehouderij Nieuwvestiging, omschakeling naar een biologische veehouderij en nieuwe neventakken biologische veehouderij zijn toegestaan, op voorwaarde dat wordt voldaan aan de SKAL-normen.	Biologische veehouderij Nog niet opgenomen in het Omgevingsplan 2012-2018
---	--

Voorstel nieuwe of aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Artikel 1.1</u> Biologische veehouderij: veehouderij die producten vervaardigd die gecertificeerd zijn volgens de in Nederland geldende EU-regelgeving voor biologische productie. <u>Artikel 1.1, lid 1 onder z:</u> Intensieve veehouderij: een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf dat zich toelegt op de teelt van slacht-, fok-, leg-, pels- of melkdieren, waarbij de teelt plaatsvindt zonder of nagenoeg zonder weidegang met uitzondering van een biologische veehouderij; <u>Toelichting bij artikel 1.1.</u> (...) Onder z is een begripsbepaling opgenomen voor "Intensieve veehouderij" (...) deze begripsbepaling. In de begripsbepaling is bepaald dat een biologische veehouderij niet wordt aangemerkt als een intensieve veehouderij. Biologisch is een wettelijk beschermde term. Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie heeft de Stichting SKAL aangesteld als toezichthouder op de biologische productie in Nederland. Skal Biocontrole zet zich als toezichthouder in voor aantoonbare betrouwbaarheid van biologische producten in Nederland. Als boeren volgens biologische principes werken, zullen ze in de praktijk: dieren meer ruimte geven	<u>Artikel 1.1</u> Nog niet opgenomen in de VRPZ <u>Artikel 1.1, lid 1 onder z:</u> Intensieve veehouderij: een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf dat zich toelegt op de teelt van slacht-, fok-, leg-, pels- of melkdieren, waarbij de teelt plaatsvindt zonder of nagenoeg zonder weidegang; <u>Toelichting bij artikel 1.1.</u> (...) Onder z is een begripsbepaling opgenomen voor "Intensieve veehouderij" (...) deze begripsbepaling. (...)

in de stal en hen de mogelijkheid bieden naar buiten te gaan; snavelkap is verboden; niet steeds hetzelfde gewas plaatsen, om uitputting van de bodem of ziektes te voorkomen; geen genetisch gemodificeerde organismes gebruiken, gebruik van geen kunstmest; sterke plantenrassen gebruiken die goed gedijen onder lokaal klimaat en omstandigheden. Deze sector willen wij stimuleren. (...)	
---	--

4.8. *Bebouwing buiten het agrarisch bouwvlak (Landelijk gebied)*

4.8.1. Probleemanalyse

Om verstening en versnippering in het landelijk gebied te voorkomen geldt dat bebouwing zoveel mogelijk wordt geconcentreerd op het bouwvlak. Daarnaast is het mogelijk om kleinschalige bouwwerken op afstand van het bouwvlak te realiseren als dat bedrijfsmatig nodig is. De Agrarische Adviescommissie Zeeland (AAZ) geeft daar dan een advies over. Dit is opgenomen in het huidige convenant van de AAZ. Ook bestaat er in het landelijk gebied een vraag van particulieren om hobbymatig gebruik te maken van kleinschalige bouwwerken (veelal paardenstallen) buiten het agrarisch bouwvlak. In het provinciaal beleid zijn hier geen mogelijkheden voor. Het realiseren van paardenstallen voor hobbymatig gebruik is bovendien in strijd met de doorgaans aanwezige agrarische bestemming.

Kleinschalig bouwwerk bij agrariërs

Op grond van de VRPZ is het verbod op het buiten het agrarisch bouwvlak bouwen van agrarische bebouwing niet van toepassing op bouwwerken waarvan in de toelichting bij het bestemmingsplan aannemelijk wordt gemaakt dat het kleinschalige bouwwerken betreft die noodzakelijk zijn ten behoeve van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering.

De evaluatiecommissie van de AAZ constateert dat aanvragen voor kleinschalige bouwwerken vrijwel altijd gericht zijn op kleinschalige bouwwerken voor fruittelers. De evaluatiecommissie constateert tevens dat de kosten van de advisering van de AAZ relatief hoog zijn in relatie tot de op te richten kleinschalige bebouwing en vooraf veelal bekend is dat de toetsing door de AAZ altijd tot een positief advies zal leiden. De procedures binnen de ruimtelijke ordening borgen bovendien de verantwoording van nut- en noodzaak voor het oprichten van deze bebouwing.

Het voorstel is dan ook om het verplichte advies van de AAZ voor wat betreft kleinschalige bouwwerken voor fruittelers niet langer als provinciaal belang aan te merken. Deze categorie dient te worden bijgevoegd bij de lijst van de AAZ waar geen advies voor nodig is. Concreet betekent dit de aanpassing van het AAZ-convenant.

Schuilgelegenheden voor hobbymatig gebruik:

In het landelijk gebied wordt een ontwikkeling geconstateerd waarbij dieren in een hobbymatige sfeer worden gehouden door burgers. Gekoppeld aan het hobbymatig houden van dieren bestaat ook de wens en vanuit dierenwelzijn om deze dieren bescherming te bieden tegen zon, regen en kou in de vorm van een schuilgelegenheid. Aanvragers wonen echter niet altijd in de buurt van het weiland zodat er niet aangehaakt kan worden bij bestaande bebouwing. Aldus ontstaat de wens voor een solitaire schuilgelegenheid.

Het behoud en versterken van de landschappelijke waarden als kernkwaliteit van Zeeland wordt als provinciaal belang aangemerkt. Het bestaande beleid richt zich daarom op het behoud van de omgevingskwaliteiten en het tegengaan van verstening en versnippering in het landelijk gebied. Verdere versnippering van het landschap door het faciliteren van hobbyschuren is in principe ongewenst, heeft geen functie in het buitengebied en draagt niet bij aan de kwaliteiten van het landelijk gebied. Hobbyschuren zijn echter kleinschalig van aard en hebben een beperkte impact in het landelijk gebied. Middels een zorgvuldige landschappelijke afweging en vormgeving kan een hobbyschuur goed in het landschap worden ingepast. Voorstel is ruimte te bieden aan de kleinschalige (max 50m²) hobbyschuren in de directe nabijheid van de kernen in Zeeland. Hierbij worden de landschappelijk waardevolle gebieden (kaart behorende bij art. 2.1.7

van de VRPZ) ontzien. Gemeenten wijzen de gebieden rond de kernen aan en dragen zorg voor een zorgvuldige landschappelijke afweging en vormgeving van de hobbyschuren.

4.8.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel nieuwe beleidstekst herziening	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
<u>Paragraaf 3.1.10 Landbouw</u> Agrarisch vestigingsbeleid (...) Agrarische bedrijfsbebouwing, nieuwe economische dragers bij een agrarisch bedrijf en voorzieningen (waaronder mestopslagen) dienen geconcentreerd te worden binnen het agrarisch bouwvlak. De Provincie schrijft geen maximum omvang van het bouwvlak voor. De gemeente kan dit nader invullen en maatwerk leveren. Bij uitbreiding van het bouwvlak boven de 1,5 hectare wordt een AAZ-advies over de bedrijfseconomische noodzaak verwacht. Voor de veehouderij gelden aanvullende voorwaarden (zie paragraaf grondgebonden veehouderij). Op afstand van het bouwvlak kunnen gemeenten in individuele gevallen kleinschalige bouwwerken (circa 50 m2) toestaan, indien op basis van een advies van de AAZ de bedrijfseconomische noodzaak ten behoeve van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering, inclusief verbrede landbouw, kan worden aangetoond. Een advies van de AAZ is niet noodzakelijk wanneer het gaat om schuren voor opslag in boomgaarden voor fruitteeltbedrijven of bij schuilgelegenheden voor vee van een veehouderijbedrijf met weidegang. In de gemeentelijke afweging is aandacht voor vormgeving en landschappelijke inpassing. Kleinschalige bouwwerken in de vorm van kleinschalige bouwwerken (circa 50 m2) voor hobbymatig gebruik, kunnen door gemeenten in de directe nabijheid van de kernen worden toegestaan. Indien een gemeente dergelijke zones verantwoord acht, wijst zij deze gebieden (rond de kernen) aan en draagt zij zorg voor een zorgvuldige landschappelijke afweging en vormgeving van deze kleinschalige bouwwerken. Hierbij worden de landschappelijke waardevolle gebieden zoals benoemd op kaart 14 ontzien.	<u>Paragraaf 3.1.10 Landbouw</u> Agrarisch vestigingsbeleid (...) Agrarische bedrijfsbebouwing, nieuwe economische dragers bij een agrarisch bedrijf en voorzieningen (waaronder mestopslagen) dienen geconcentreerd te worden binnen het agrarisch bouwvlak. De Provincie schrijft geen maximum omvang van het bouwvlak voor. De gemeente kan dit nader invullen en maatwerk leveren. Op afstand van het bouwvlak kunnen gemeenten in individuele gevallen kleinschalige bouwwerken (circa 50 m2) toestaan, indien op basis van een advies van de AAZ de bedrijfseconomische noodzaak ten behoeve van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering, inclusief verbrede landbouw, kan worden aangetoond. In de gemeentelijke afweging is aandacht voor vormgeving en landschappelijke inpassing.

Voorstel nieuwe of aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Artikel 2.6 Concentratie agrarische bebouwing</u> (...) 2. In afwijking van het eerste lid mogen in een bestemmingsplan worden toegelaten: a. sleufsilo's en kuilvoerplaten aansluitend aan een bouwvlak; b. tijdelijke mestopslag op veldkavels; c. als onderdeel van een agrarisch bedrijf, teelt ondersteunende voorzieningen en bassins ten behoeve van aquacultuur; d. Kleinschalige bouwwerken in de vorm van schuilstallen ten behoeve van het hobbymatig houden van dieren met inachtneming van de volgende voorwaarden: - De oppervlakte van een schuilstal bedraagt maximaal 50 m2, - Schuilstallen zijn uitsluitend toegestaan binnen een afstand van 500 meter tot de begrenzing bestaand bebouwd gebied <u>Toelichting bij artikel 2.6</u> Met deze regel wordt toepassing gegeven aan een deel van het agrarisch vestigingsbeleid zoals dat in het Omgevingsplan is verwoord. Het provinciale belang is gelegen in het behoud van omgevingskwaliteit en het tegengaan van versterking en versnippering van het buitengebied. Met het tweede lid worden bouwwerken benoemd die buiten het voor een agrarisch bedrijf aangewezen bouwvlak mogen worden opgericht. Naast de in artikel 2.6, lid a tot en met c benoemde agrarische bouwwerken mogen ook kleinschalige hobbymatige bouwwerken in de vorm van schuilstallen voor dieren buiten het bouwvlak worden opgericht. Voorwaarde is wel dat deze bouwwerken uitsluitend in de buurt van kernen mogen worden opgericht. Daartoe is een afstandsmaat van 500 meter opgenomen ten opzichte van de begrenzing bestaand bebouwd gebied. (...)	<u>Artikel 2.6 Concentratie agrarische bebouwing</u> (...) 2. In afwijking van het eerste lid mogen in een bestemmingsplan worden toegelaten: a. sleufsilo's en kuilvoerplaten aansluitend aan een bouwvlak; b. tijdelijke mestopslag op veldkavels; c. als onderdeel van een agrarisch bedrijf, teelt ondersteunende voorzieningen en bassins ten behoeve van aquacultuur; <u>Toelichting bij artikel 2.6</u> Met deze regel wordt toepassing gegeven aan een deel van het agrarisch vestigingsbeleid zoals dat in het Omgevingsplan is verwoord. Het provinciale belang is gelegen in het behoud van omgevingskwaliteit en het tegengaan van versterking en versnippering van het buitengebied. Met het derde lid (...)

4.9. **Bebouwing in de kust (Deltawateren)**

4.9.1. **Probleemanalyse en beleidsvoorstel**

De nieuwe Beleidslijn Kust van het Rijk wordt eind 2015 van kracht. Op basis hiervan wordt het binnen het kustfundament van de Noordzeekust overal toegestaan nieuwbouw te plegen indien de waterveiligheid dit toestaat. Het kustfundament loopt grofweg vanaf de -20 meter NAP dieptelijn tot aan de landzijdige begrenzing van de waterkeringszone. Het kustfundament is weergegeven in bijlage 6.4. Voor Zeeland betekent dit dat voor bepaalde delen van de kust, waar ook geen sprake is van ander ('restrictief') beleid zoals het Natuurnetwerk Zeeland (NNZ) of NB-wet, het ruimtelijk beleid voor landelijk gebied gaat gelden. In het Omgevingsplan is als uitgangspunt beschreven dat de kust zo natuurlijk mogelijk moet blijven, maar dat op enkele plaatsen, vooral binnen provinciale recreatieve hotspots, meer dynamiek en flexibiliteit wenselijk is.

Hoewel het natuurlijke en ongerepte karakter van de kust bijzonder waardevol is en op grond daarvan nieuwe bebouwing over het algemeen ongewenst is, dienen echter ook economische kansen benut te worden. Binnen het kustfundament worden daarom een aantal locaties aangeduid waar mogelijkheden voor nieuwbouw worden geboden. Het gaat hier om het in het Omgevingsplan begrensde bestaand bebouwd gebied, inclusief de bebouwingsconcentraties Cadzand-Bad en Nieuw-Haamstede. Ook zijn er onder strikte voorwaarden, zoals versterking omgevingskwaliteiten, toegevoegde waarde op recreatief vlak en goede landschappelijke inpassing, mogelijkheden voor nieuwbouw binnen de provinciale recreatieve hotspots aan de kust. Tegelijkertijd zullen de kernwaarden van natuur, rust en ruimte bepalend blijven voor het overgrote deel van het kustfundament.

Bovengenoemde afweging geldt voor zowel binnendijs als buitendijs. Dit betekent dat de mogelijkheden voor nieuwe permanente buitendijkse bebouwing vanuit ruimtelijke overwegingen oplopen met bovengenoemde beleidskeuze.

De Provincie is recentelijk gestart met een inventarisatie van huidige en mogelijke toekomstige ontwikkelingen in de recreatiesector. In samenhang met waterveiligheid, natuur en landschap zal hier in de komende periode via een nadere uitwerking van de Provinciale Kustvisie invulling worden gegeven ten behoeve van de integrale herziening van het Omgevingsplan.

Daarnaast zal in afstemming met waterkeringsbeheerders en gemeenten onderzocht worden of ook op en rond de land-waterovergangen van de Deltawateren behoefte is aan wijziging van het huidige ruimtelijke beleid. De resultaten van dit onderzoek zullen uiteindelijk landen in de nieuwe Omgevingsvisie.

4.9.2. **Voorgestelde tekstwijziging**

Voorstel nieuwe of aangepaste beleidstekst herziening Omgevingsplan	Huidige beleidstekst Omgevingsplan 2012-2018
<u>Paragraaf 3.2.10: Medegebruik waterkeringen</u> Inzet Provincie (...) Bebouwing in de kust	<u>Paragraaf 3.2.10: Medegebruik waterkeringen</u> Inzet Provincie (...) Bebouwing in de kust Nog niet opgenomen in het Omgevingsplan

In de nieuwe Beleidslijn Kust van het Rijk vervalt het onderscheid tussen stedelijk en niet-stedelijk gebied en wordt geen aandacht meer besteed aan de ruimtelijke kwaliteit in het kustfundament. Nieuwe bouw mogelijkheden in het kustfundament worden vanuit Rijksoptiek voortaan alleen nog maar bepaald door eisen vanuit waterveiligheid. Dit betekent dat de Provincie Zeeland aan zet is om vanuit een ruimtelijke context te bepalen waar bebouwing mogelijkheden in het kustfundament wenselijk zijn. De ongerepte kustlijn is een belangrijke kernkwaliteit van het Zeeuwse landschap. Het niet verder bebouwen van het kustfundament beschermt deze kwaliteit. Tegelijkertijd ziet de Provincie kansen voor hoogwaardige recreatieve ontwikkelingen op de locaties van de recreatieve hotspots. Het is daarom van belang om enerzijds de landschappelijke waarden van het kustfundament te bewaren, maar anderzijds recreatief-economische kansen te verzilveren. Concreet betekent dit dat nieuwbouw in het kustfundament mogelijk blijft binnen de grenzen bestaand bebouwd gebied, inclusief de bebouwingsconcentraties Cadzand-Bad en Nieuw-Haamstede. Aanvullend hierop wordt nieuwbouw binnen de hotspots mogelijk indien dit de aanwezige omgevingskwaliteiten nadrukkelijk versterkt, onderscheidende recreatieve kwaliteiten toevoegt en wordt voorzien van een goede inbedding in het landschap. In aanvulling daarop zal de Provincie het initiatief nemen tot een nadere uitwerking van de Provinciale Kustvisie; centraal daarin staat de manier waarop nieuwe ontwikkelingen voor economie, landschap en natuur gezamenlijk een plek aan de Zeeuwse Kust vinden. Hierbij wordt ook in gegaan op de (on)wenselijkheid van (tijdelijke) buitendijkse bebouwing zoals slaapstrandhuisjes en strandpaviljoens. Verder zal in dat kader ook onderzocht worden welke ontwikkelingen mogelijk zijn in de direct aan het kustfundament grenzende	Bijbehorende acties in hoofdstuk 5 Actie 1 – Innovatief combineren functies in kustzone
--	--

2 bouwwerken voor de waterstaatkundige functie van het kustfundament 3 bouwwerken voor telecommunicatievoorzieningen, opsporing, winning, opslag en transport van olie, gas en water, transport van elektriciteit en kleinschalige opwekking van elektriciteit door middel van windturbines. 4. Het eerste lid is niet van toepassing voor zover nieuwe bebouwing bijdraagt aan versterking van het zandige deel van het kustfundament. Toelichting bij artikel 2.x Kustfundament: De Nota Ruimte en nadien de SVIR hechten belang aan een duurzaam kustfundament. Binnen het kustfundament moet voldoende ruimte zijn voor versterking van de zeewering met behoud van de natuurlijke waarden. In het Barro staan in artikel 2.3.5 specifieke bouwregels voor het kustfundament, gericht op het voorkomen van nieuwe bebouwing buiten bestaand stedelijk gebied. Deze regels werken direct door naar gemeentelijke ruimtelijke plannen. In de nieuwe Beleidslijn Kust van het Rijk vervalt het onderscheid tussen stedelijk en niet-stedelijk gebied en wordt geen aandacht meer besteed aan de ruimtelijke kwaliteit in het kustfundament. Nieuwe bebouwingsmogelijkheden in het kustfundament worden voortaan alleen nog maar bepaald door eisen vanuit waterveiligheid. Dit betekent dat de Provincie Zeeland aan zet is om vanuit een ruimtelijke context te bepalen waar bebouwingsmogelijkheden in het kustfundament wenselijk zijn. De ongerepte kustlijn is een belangrijke kernkwaliteit van het Zeeuwse landschap. Het niet bebouwen van het kustfundament beschermt deze kwaliteit. Tegelijkertijd ziet de Provincie kansen voor hoogwaardige recreatieve ontwikkelingen op de locaties van de recreatieve hotspots. Deze zijn aangeduid op kaart 3 Recreatiekansenkaart in het	
---	--

Omgevingsplan Zeeland 2012-2018. Het is daarom van belang om enerzijds de landschappelijke waarden van het kustfundament te bewaren, maar anderzijds recreatief-economische kansen te verzilveren. Het provinciaal belang is gelegen in het streven naar verbetering van de kwaliteit van het landschap, zorgvuldig ruimtegebruik en concentratie van recreatieve bebouwing op de meest kansrijke locaties. Concreet betekent dit dat nieuwbouw in het kustfundament mogelijk blijft binnen de grenzen bestaand bebouwd gebied, inclusief de bebouwingsconcentraties Cadzand-Bad en Nieuw-Haamstede. Aanvullend hierop wordt nieuwbouw binnen de hotspots mogelijk indien dit de aanwezige omgevingskwaliteiten nadrukkelijk versterkt, onderscheidende recreatieve kwaliteiten toevoegt en wordt voorzien van een goede inbedding in het landschap.	
--	--

4.10. Regionale waterkeringen (Deltawateren)

4.10.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

De Deltabeslissing Waterveiligheid heeft een nieuwe normering voor primaire waterkeringen tot gevolg. De nieuwe normen (overstromingskansen) in Zeeland variëren van 1/300 tot 1/100.000.

Als gevolg van de Deltabeslissing Waterveiligheid verdwijnt de categorie primaire C-keringen⁷. Voor zover deze niet alsnog door het Rijk worden aangemerkt als primaire kering, worden deze afgewaardeerd. Voor Zeeland betreft dit de keringen random Veerse Meer (uitgezonderd de Veersedam en Zandkreekdam) en Kreekrakpolder en de compartimenteringskering tussen Walcheren en Zuid-Beveland in de Quarlespolder. Deze keringen maken per 1 januari 2017 niet langer onderdeel uit van het nationale waterveiligheidsstelsel.

De Provincie Zeeland is kaderstellend ten aanzien van de regionale keringen, zorgt voor de planologische bescherming en bepaalt de normen. Over het algemeen is het waterschap verantwoordelijk voor beheer en onderhoud, toetsing en indien noodzakelijk ook de versterking. In een aantal gevallen hebben ook de vaarwegbeheerders en gemeenten hierbij een rol.

Gelet op nog lopende onderzoeken en te doorlopen wetswijzigingen is het niet mogelijk om het gewijzigde stelsel inclusief normering al in deze partiële herziening van het Omgevingsplan en de VRPZ mee te nemen. Het opnemen van de benoemde C-keringen in het bestaande provinciale beleid kan middels een ondergeschikte wijziging op de kaart van het regionale waterkeringsstelsel van de VRPZ. Om die reden wordt voorgesteld om in de VRPZ een passage op te nemen op basis waarvan GS de bevoegdheid krijgt de kaart van de regionale waterkeringen te wijzigen met als doel nieuwe waterkeringen toe te voegen via een GS-besluit. Provinciale Staten worden over dergelijke tussentijdse aanpassingen geïnformeerd.

Als uitvoeringsactie in het Omgevingsplan is het actualisatieproject "Normering Regionale Waterkeringen" benoemd. Binnen dit project wordt het bestaande stelsel van regionale waterkeringen opnieuw bezien en opnieuw genormeerd met als doel het optimaliseren van de Zeeuwse (meerlaagse) waterveiligheid. De integrale herziening van het regionale waterveiligheidsstelsel inclusief de daarbij horende normering is niet aan te merken als een ondergeschikte wijziging van de VRPZ. Om deze reden wordt voorgesteld deze herziening integraal mee te nemen naar de nieuwe Omgevingsvisie.

4.10.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel nieuwe of aangepaste beleidstekst herziening Omgevingsplan	Huidige beleidstekst Omgevingsplan 2012-2018
<u>Paragraaf 3.2.9 Hoogwaterveiligheid</u> Regionale waterkering Bij een overstroming beschermen de regionale waterkeringen kwetsbare gebieden en vormen een vluchtweg of transportroute.	<u>Paragraaf 3.2.9 Hoogwaterveiligheid</u> Regionale waterkering Bij een overstroming beschermen de regionale waterkeringen kwetsbare gebieden en vormen een vluchtweg of transportroute. De Provincie legt in 2013, na aanpassing van het stelsel, in de Wa-

⁷ C-keringen bieden als 'tweede linie' indirect bescherming tegen de zee, de grote meren of de grote rivieren, maar liggen meestal niet direct langs deze grote wateren.

Als gevolg van de Deltabeslissing Waterveiligheid worden een aantal primaire C-keringen afgewaardeerd. Dat betekent dat het Rijk niet langer hiervoor de norm bepaalt, maar dat de Provincie hiervoor kaderstellend wordt. De keringen langs het Veerse Meer, de Kreekrakpolder en de Sloedijk in de Quarlespolder zullen met ingang van 1 januari 2017 deel gaan uitmaken van het te herziene stelsel aan regionale keringen. De Provincie zal deze voormalige primaire C-keringen opnemen in de nieuwe stelselkaart regionale waterkeringen van de herziening van de Verordening Ruimte Provincie Zeeland. De Provincie zal tevens alle regionale keringen in het kader van het project "Normering Regionale Waterkeringen" uiterlijk in 2020 opnieuw normeren en het geactualiseerde stelsel inclusief normering vastleggen via de nieuwe Omgevingsvisie en bijbehorende verordeningen. De regionale waterkeringen zijn aangegeven op Kaart 7 – Hoogwaterveiligheid. In de Ruimtelijke Verordening wordt aangegeven op welke wijze de gemeenten rekening moeten houden met de regionale waterkeringen.	terverordening de ligging van de regionale waterkeringen vast en normen voor de sterkte en maakt met het waterschap afspraken over het op sterkte brengen en houden. De regionale waterkeringen zijn aangegeven op Kaart 7 – Hoogwaterveiligheid. In de Ruimtelijke Verordening wordt aangegeven op welke wijze de gemeenten rekening moeten houden met de regionale waterkeringen.
---	--

Voorstel nieuwe of aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Toelichting bij artikel 2.11</u> (...) GS zijn bevoegd de kaart te wijzigen bijvoorbeeld bij een dijkverlegging, het aanmerken van nieuwe regionale waterkeringen, of wanneer anderszins de begrenzing wordt aangepast. Voorafgaand aan een wijziging van de kaart zal in ieder geval overleg plaatsvinden via het reguliere Zeeuws Overleg Waterkeringen en betreffende gemeenten.	<u>Toelichting bij artikel 2.11</u> (...) GS zijn bevoegd de kaart te wijzigen bijvoorbeeld bij een dijkverlegging of wanneer anderszins de begrenzing wordt aangepast. Voorafgaand aan een wijziging van de kaart zal in ieder geval overleg plaatsvinden met het waterschap / Rijkswaterstaat en de gemeentebesturen in Zeeland.

4.11. Streefbeelden Zuidwestelijke Delta (Deltawateren)

4.11.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

Het Deltaprogramma 2015 bevat integrale voorkeursstrategieën voor onder andere de Deltawateren en de Kust. Een veilige, vitale en veerkrachtige delta blijft het uitgangspunt. De provincies zijn gebiedsregisseur en vertalen de deltabeslissingen door in het regionale beleid. Naar aanleiding hiervan is vanaf maart 2015 de organisatie van de Zuidwestelijke Delta (ZWD) veranderd. Provincie Zeeland neemt de voorzittersrol op zich van het Gebiedsoverleg ZWD met bijbehorende secretariële ondersteuning. De rol en inzet van de Provincie verschilt per deelgebied van de deltaxwateren.

Grevelingen en Volkerak-Zoommeer

De Ontwerp-Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer (GVZ) koerst aan op herintroductie van beperkt getij inclusief verzilting van het Volkerak-Zoommeer. Hiervoor moet de zoetwatervoorziening rondom het Volkerak-Zoommeer vooraf zijn geregeld. Er hoeft niet langer rekening te worden gehouden met waterberging op de Grevelingen. De Provincie Zeeland werkt als gebiedsregisseur samen met Zuid-Holland en Noord-Brabant volop aan de uitwerking van de Rijksstructuurvisie voor de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer en de Bestuursafeenkomst Zoetwatermaatregelen.

De komende jaren werkt de Provincie Zeeland samen met andere betrokken (publieke) partijen en de markt aan planuitwerking, voorbereiding van de realisatiefase en de financiering hiervan. Voordat gestart wordt met de realisatiefase, moet er begin 2018 een definitief besluit vallen. Tot die tijd zal de Provincie zich inspannen om als deelnemer in een gebiedsontwikkelingsproces Nieuwe Stijl de financiering rond te krijgen en plannen optimaal en integraal af te stemmen. Uiterlijk op 31 december 2018 moet de Provincie Zeeland € 2,5 miljoen in het Gebiedsfonds hebben gestort. Via het Statenbesluit van 13 februari 2015 is voorzien dat de bijdrage voor de periode 2015-2018 wordt gedekt met reguliere middelen uit het Omgevingsplan Zeeland. Om komende jaren het proces rondom GVZ te doorlopen is daarnaast procesgeld nodig.

Oosterschelde

Het ruimtegebruik en de mogelijke ontwikkelingen in de Oosterschelde vraagt steeds urgenter om een betere en meer centrale afstemming. Het is de ambitie om één centraal punt te vormen van waaruit sturing kan worden gegeven aan de noodzakelijke integratieslag van de verschillende sectorale wensbeelden. Er wordt daarom toegewerkt naar een nieuwe overkoepelende organisatie voor het gehele Oosterscheldebekken, waarin verschillende bestaande (bestuurlijke) structuren opgaan. Dit "Oosterschelde Overleg" zal vanuit de kaders van het Deltaprogramma 2015 en deze sectorale wensen/kansenkaarten de regionale ambities voor de Oosterschelde vanuit een integrale visie vertalen naar een voorkeursstrategie. De eventuele ruimtelijke consequenties van deze integrale voorkeursstrategie, bijvoorbeeld de integrale planuitwerking van nieuwe hotspots, zullen worden meegenomen in de nieuwe Omgevingsvisie.

Westerschelde

Ook voor de Westerschelde is een integrale visie nodig waarin veiligheid, vitaliteit en veerkrachtigheid in samenhang worden ontwikkeld. De nadruk van deze visie ligt op het raakvlak van land en zee in Zeeland; de randen van de Westerschelde. In dit gebied komen voor Zeeland belangrijke functies als stedelijke ont-

wikkeling, industrie, jachthavens, verblijfsrecreatie, veiligheid, natuur en landschap bij elkaar die tot op heden niet in een recente integrale visie zijn opgenomen. De integrale visie voor het Westerscheldegebied zal de Zeeuwse input bijeen brengen voor andere (inter)nationale visievorming.

4.11.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel nieuwe of aangepaste beleidstekst herziening Omgevingsplan	Huidige beleidstekst Omgevingsplan 2012-2018
<u>Paragraaf 3.3. Water en landelijk gebied met kwaliteit</u> In september 2014 is het Deltaprogramma 2015 afgerond. Dit deltaprogramma bevat de voor Zeeland van groot belang zijnde deltabeslissingen Veiligheid, Zoetwater, Zand, Ruimtelijke Adaptatie en de regionale voorkeursstrategieën voor de Kust en Zuidwestelijke Delta. De afronding van dit Deltaprogramma is de start van een volgende fase, waarbij de ruimtelijke regisserende rol van de provincies groter is dan ooit tevoren.	<u>Paragraaf 3.3. Water en landelijk gebied met kwaliteit</u> In de Deltawateren komen opgaven vanuit het Rijk en provinciale taken op gebied van economie, natuur en water bij elkaar. De opgaven voor de korte termijn staan in het Uitvoeringsprogramma Zuidwestelijke Delta. Opgaven voor de lange termijn maken deel uit van het deelprogramma Zuidwestelijke Delta van het Nationale Deltaprogramma. De Provincie heeft daarbij de regie in het afstemmen van gebruik en treedt op als belangenbehartiger vanuit de regio richting Rijk en EU.
<u>Paragraaf 4.4.1 Gebiedsprogramma's en projecten</u> <i>Grevelingen</i> Samen met Zuid-Holland en Noord-Brabant wordt de Rijksstructuurvisie GVZM uitgewerkt, met herintroductie van beperkt getij en verzilting van het Volkerak-Zoommeer als hoofdpunten. Waterberging op de Grevelingen is niet meer in beeld. Komende jaren werkt de Provincie samen met andere betrokken (publieke) partijen en de markt aan een uitvoeringsprogramma en de financiering. <i>Oosterschelde</i> In het Oosterscheldebekken wordt toegewerkt naar een nieuwe overkoepelende organisatie. Dit nieuwe "Oosterschelde-Overleg" zal vanuit de kaders van het Deltaprogramma 2015 en de beschikbare sectorale wensen(kaarten) de regionale ambities voor de Oosterschelde vanuit een integrale visie vertalen naar een voorkeursstrategie. De eventuele ruimtelijke consequenties hiervan zullen worden meegenomen in de nieuwe Omgevingsvisie. <i>Westerschelde</i>	<u>Paragraaf 4.4.1 Gebiedsprogramma's en projecten</u> De Provincie Zeeland is in de Zuidwestelijke Delta trekker van de gebiedsalliantie Oosterschelde. De Alliantie is een samenwerkingsverband van Nationaal Park Oosterschelde, gebruikers en overheden, met als kader de "Oosterschelde visie; strategie van de Alliantie Oosterschelde voor een duurzaam gebruik van 37.000 ha Nationaal park in de Delta gebaseerd op respect voor de natuur en samenwerking tussen mensen". Binnen dit kader zijn verschillende deelallianties actief. De Provincie neemt actief deel aan en investeert in deelallianties over de zonering van ruimtebehoefte, innovatieve dijkconcepten, hotspots & blueports, watersport-jachthavenontwikkeling, versterking van de land-waterrelatie en de Green Deal biodiversiteit Oosterschelde.

Voor het gebied rond de Westerschelde wordt ingezet op het verder uitwerken van de regionale ambities op basis van de voorkeursstrategieën uit het Deltaprogramma 2015. Voor de Westerschelde spelen diverse belangen zoals de toegankelijkheid, morfologie, veiligheid, natuur en economie. Om deze belangen onderling af te wegen is een provinciale visie op de uitgangspunten nodig. De richtinggevende provinciale visie kan als input dienen voor MIRT-onderzoeken, de Kustgenese 2.0 van het Rijk en de Agenda van de Toekomst van de VNSC.	
---	--

4.12. Vergunning, Toezicht, Handhaving (Milieu)

4.12.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

Level Playing Field

In Europa worden gezamenlijk met de andere lidstaten afspraken gemaakt over milieukwaliteitsnormen. De Europese Commissie stelt in die gevallen richtlijnen vast, die de lidstaten dienen te implementeren in wet- en regelgeving. Dit gebeurt in Nederland via de Wet Milieubeheer en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de daarmee samenhangende algemene maatregelen van bestuur (AmvB's). De Provincie Zeeland is er verantwoordelijk voor dat de bedrijven waarvoor zij bevoegd gezag is zich aanpassen aan de nieuwe milieunormen. Hiervoor dienen de instrumenten vergunningverlening, handhaving en toezicht (VTH).

Het Nederlandse en vooral ook het Zeeuwse bedrijfsleven kaart aan dat de concurrentieverhouding met andere landen niet altijd eerlijk is. Ten eerste blijkt in de praktijk dat bedrijven in de andere Europese landen de EU-richtlijnen niet zo snel naleven als in Nederland of dat Nederland een strenger kader kiest dan noodzakelijk. Er is binnen Europa een tendens gaande dat Europese regels minder streng worden. Dit leidt ertoe dat de Zeeuwse bedrijven bepaalde maatregelen al wel hebben doorgevoerd, terwijl de bedrijven in buurlanden dit nog niet hebben gedaan en soms ook niet meer hoeven te doen. In het laatste geval hebben de Zeeuwse (en Nederlandse) bedrijven deze maatregelen inmiddels al wel getroffen en de investeringen gedaan. Dat gaat ten koste van het level playing field. Ten tweede komt het voor dat de richtlijnen in Europa worden versoepeld, maar dat de regels in Nederland daar niet op worden aangepast. Omdat bijvoorbeeld in Rijnmond de strengere regels al wel worden nageleefd, kiest Nederland in die gevallen er soms voor om ook de Zeeuwse bedrijven het relatief strenge kader op te leggen. Dit laatste is aan de orde geweest met de raffinaderijen. Voor de Zeeuwse bedrijven is het van belang dat er in Zeeland geen strengere eisen gelden dan de landelijke regelgeving voorschrijft en dat de landelijke regelgeving niet strenger is dan de Europese richtlijnen voorschrijven.

Voorgesteld wordt om het zoveel mogelijk creëren van een gelijk speelveld als doelstelling te benoemen in het Omgevingsplan. Zeeuwse bedrijven worden geen eisen opgelegd die verder gaan dan de landelijke wet en regelgeving. Indien er in Europees verband normen naar beneden bijgesteld worden, zal er vanuit Zeeland gelobbyd voor een aanpassing van de Nederlandse wet en regelgeving, zodat een gelijk speelveld ontstaat met deze nieuwe minder strenge Europese eisen. Dit betekent ook dat het 'continu verbeter-spoor' van bestaande bedrijven in Zeeland, met als doel meer milieuruimte te creëren, niet langer via VTH wordt nagestreefd. Dit zal geheel door eigen initiatieven van het bedrijfsleven worden uitgevoerd. Deze uitgangspunten worden uitgewerkt in de VTH nota die nog in 2015 wordt opgesteld en waar het beleid op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving wordt vernieuwd.

RUD

De Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD Zeeland) is sinds 1 januari 2014 operationeel. De uitvoeringsdienst heeft een groot aantal taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving overgenomen van de Provincie. Het beleid in het huidige Omgevingsplan is niet toegesneden op de nieuwe rol van de Provincie en nieuwe taakverdeling. De nieuwe VTH beleidsnota zal naast het actualiseren van beleidskaders ook de werkverhoudingen tussen de Provincie en de RUD behandelen.

Actualisatieplicht omgevingsvergunning, activiteit milieu

In het huidige Omgevingsplan is opgenomen dat voor de bedrijven waarvoor GS (deels) bevoegd gezag zijn, als uitgangspunt geldt dat er sprake is van een actuele vergunning, veelal niet ouder dan 7 jaar. Dit is

de kwaliteit die de Provincie heeft ingebracht bij de RUD-vorming. De termijn van 7 jaar creëert in het kader van een level playing field ongelijkheid. De Provincie Zuid-Holland hanteert bijvoorbeeld een termijn van 10 jaar. Het voorstel is om gelijk speelveld met Zuid-Holland te creëren en de lasten voor de RUD en bedrijfsleven te verminderen.

Kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving

De kwaliteit van VTH bepaalt in belangrijke mate of bedrijven de milieuregels wel of niet naleven, met alle gezondheids- en veiligheidsrisico's van dien. De kwaliteit van VTH is afhankelijk van menskracht, deskundigheid en procescriteria. De RUD is mede opgericht om de organisatie van VTH en daarmee de kwaliteit te versterken. De Provincie heeft altijd gestreefd naar het zogenaamde kwaliteitsniveau 2.1 (landelijk uitgangspunt), welke ook is ingebracht bij de RUD-vorming. Daarnaast is er een landelijke handhavingsstrategie ontwikkeld. Voor vergunningverlening is deze strategie in ontwikkeling. In het kader van kwaliteitsborging wordt voorgesteld de landelijke strategie voor zowel vergunningverlening als handhaving over te nemen in het nieuwe VTH + s⁸ beleid van de Provincie en daarover afspraken te maken met de RUD.

Een ander aspect is samenwerking. De Provincie heeft in het verleden de samenwerking tussen uitvoeringsorganisaties in Zeeland op het gebied van handhaving gecoördineerd. Dit zal als wettelijke taak opnieuw opgepakt moeten worden. In het wijzigingsvoorstel VTH Wabo is opgenomen dat de Provincie ook de samenwerking op het gebied van vergunningverlening in Zeeland gaat coördineren. De coördinatie van de Provincie houdt ook in om gemeenten zoveel als mogelijk mee te krijgen in het nieuw te ontwikkelen VTH-beleid en een uniform kwaliteitsniveau binnen de RUD.

4.12.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
<u>4.2.1 Level Playing Field</u> De Provincie Zeeland zet in op een goed vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven en een schone, gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners. De Provincie wil het Zeeuws bedrijfsleven geen milieukwaliteitsnormen opleggen, die strenger zijn dan in Nationale en Europese wetten en regelgeving zijn vastgesteld. De Provincie wil eerlijke concurrentieverhoudingen voor het Zeeuwse bedrijfsleven, een zogenaamd 'level playing field'. Dit is mogelijk door regionale en grensoverschrijdende verschillen zoveel mogelijk tegen te gaan. In het belang van een gelijk speelveld stelt de Provincie bij vergunningverlening, handhaving en toezicht op het gebied van milieu	<u>Paragraaf 4.2.1. Ontwikkelingen</u> De Provincie Zeeland zet in op een goed vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven en een schone, gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners. Vergunningverlening, toezicht en handhaving hebben hiermee een directe relatie. Een aantal landelijke ontwikkelingen zijn van belang voor het beleid en de uitvoering van de vergunningverlening en handhaving in Zeeland. Door de uitbreiding van het Activiteitenbesluit neemt het aantal bedrijven met een vergunningplicht voor milieuaspecten af. In de toekomst zullen alleen nog de grotere bedrijven in Zeeland een omgevingsvergunning nodig hebben. De overige bedrijven vallen dan onder algemeen geldende regels.

⁸ VTH +s verwijst naar VTH met extra aandacht voor specialisme (+ s) in de vorm van onder andere bodemsanering, externe veiligheid en geluid.

geen strengere eisen aan het Zeeuwse bedrijfsleven dan wettelijk hoeft te worden voorgeschreven. Indien er in Europees verband normen naar beneden bijgesteld worden, zal er vanuit Zeeland worden gelobbyd voor een aanpassing van de Nederlandse wet en regelgeving, zodat een gelijk speelveld ontstaat in vergelijking met andere Europese landen. <u>4.2.2 Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland</u> Met de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is een aantal vergunningstelsels de afgelopen jaren samengevoegd tot één omgevingsvergunning voor onder andere milieu, bouwen, ruimtelijke inpassing en natuur. Door de Provincie zijn samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met gemeenten en andere instanties om zowel burgers als bedrijven optimaal te helpen bij een adequate vergunningverlening op grond van de Wabo. Sinds 2014 is er één regionale uitvoeringsdienst in Zeeland (de RUD Zeeland), die de zogenaamde basistaken op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) voor de provincie en de Zeeuwse gemeenten uitvoert. Voor de meest risicovolle bedrijven in Zeeland is de Provincie een samenwerking aangegaan met de DCMR Milieudienst Rijnmond. Daarnaast heeft de provincie een aantal zogenoemde plustaken ondergebracht bij de RUD, bijvoorbeeld beleid op het gebied van externe veiligheid of het toezicht in het kader van zwemwaterkwaliteit. De Provincie speelt in op al deze verandering door een nieuwe beleidsnota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, inclusief specialisaties (VTH + s), op te stellen. Deze nota zal het huidige beleid voor toezicht en handhaving, zoals is vastgelegd in de nota "Oog op Zeeland", vervangen en zal een nieuw kader bieden voor vergunningverlening. Tevens worden specialisaties op het gebied van milieubeleid daarin meegenomen, zoals bodemsanering en externe veiligheid. <u>4.2.3 Actualiseringsplicht omgevingsvergunning, activiteit milieu</u>	Met de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) is een aantal vergunningstelsels samengevoegd tot één omgevingsvergunning voor onder andere milieu, bouwen, ruimtelijke inpassing en natuur. Door de Provincie zijn samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met gemeenten en andere instanties om zowel burgers als bedrijven optimaal te helpen bij een adequate vergunningverlening op grond van de Wabo. Vanaf 2013 zal deze samenwerking uitmonden in de vorming van één regionale uitvoeringsdienst (RUDZeeland) voor vergunningen, toezicht en handhaving (VTH). Daarmee ontstaat één organisatie voor het vergunningenloket met de benodigde inhoudelijke expertise. Voor de meest risicovolle bedrijven in Zeeland zal de RUD-Zeeland gaan samenwerken met de DCMR Milieudienst Rijnmond. <u>4.2.2. Vergunningverlening</u> Visie op vergunningverlening Het bedrijfsleven verwacht een professionele en deskundige organisatie die, als het gaat om vergunningverlening, snel kan inspelen op de marktvraag. Burgers verwachten van de Provincie voldoende waarborgen voor een kwalitatief goed leefklimaat. Uitgangspunt voor de Provincie is dat de verantwoordelijkheden worden gelegd waar deze horen; van bedrijven wordt bijvoorbeeld verlangd dat voldoende capaciteit en expertise beschikbaar is om vergunningaanvragen conform de wettelijke vereisten op te stellen en naleving van de voorschriften te borgen. Het doel van de Provincie bij het verlenen van vergunningen is het recht doen aan de belangen van alle betrokkenen, in een transparante en deskundige organisatie met een open cultuur. De samenwerking met andere organisaties wordt versterkt om de juiste kennis en deskundigheid in huis te hebben en een goede gesprekspartner te zijn voor de bedrijven. Daarbij legt de Provincie prioriteit bij het beperken van risico's waaraan burgers worden blootgesteld en op het creëren van een schoon en leefbaar omgevingsklimaat. Belangrijke wettelijke instrumenten die daarvoor worden toegepast zijn onder
---	---

De nieuwe VTH + s nota vervangt het beleid dat voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is opgenomen in hoofdstuk 4.2 van het Omgevingsplan 2012 - 2018. Voor alle bedrijven waarvoor GS (deels) bevoegd gezag zijn, geldt als uitgangspunt dat sprake is van actuele vergunningen, niet ouder dan 10 jaar danwel getoetst op actualiteit. 4.2.4 Kwaliteit De Provincie streeft naar het behouden van een hoog kwaliteitsniveau op het gebied van de VTH-taken. Het bedrijfsleven verwacht een professionele en deskundige organisatie die, als het gaat om vergunningverlening, snel kan inspelen op de marktvraag. Burgers verwachten van de Provincie voldoende waarborgen voor een kwalitatief goed leefklimaat. De Provincie ziet het als haar missie om bij te dragen aan het behoud en versterken van de Zeeuwse omgevingskwaliteit door te bevorderen dat geldende wet- en regelgeving door alle betrokken partijen wordt nageleefd. Jaarlijks stellen Gedeputeerde Staten een handavingsuitvoeringsprogramma vast en brengt daarvan Provinciale Staten op de hoogte. De RUD voert het programma uit. Het programma wordt jaarlijks geëvalueerd. Daarnaast wil de provincie de samenwerking tussen gemeenten en andere handavingspartners weer coördineren, zoals ze dat in het verleden heeft gedaan. Wanneer de Wabo hierop wordt aangepast, zal de Provincie dergelijke samenwerking ook gaan coördineren op het gebied van vergunningverlening. De landelijke kwaliteitsrichtlijnen voor vergunningverlening en handhaving worden door de Provincie zoveel als mogelijk overgenomen in het eigen VTH-beleid. Hierover zullen afspraken worden gemaakt met de RUD. De landelijke handavingsstrategie en de in de in ontwikkeling zijnde landelijke vergunningverleningsstrategie stellen hiervoor de kaders. Daarnaast probeert de Provincie vast te houden aan het kwaliteitsniveau 2.1, waarmee er voldoende menskracht, deskundigheid en procescriteria aanwezig zijn om aan de ambitie op het gebied van	andere de Wet milieubeheer, de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet, de Natuurbeschermingswet 1998, het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) en het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO). Europese wetgeving is veelal in deze Nederlandse wetgeving opgenomen. Uitvoering en procesbeheersing Alle bedrijven die onder de IPPC-richtlijn vallen en waarvoor GS het bevoegd gezag zijn (ca 50 bedrijven), hebben een vergunning die gebaseerd is op de best beschikbare technieken (BBT) volgens deze richtlijn. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van diverse BBTdocumenten zoals de Europese BREF's (Referentie documenten) en de Nederlandse emissie richtlijn (NeR) Een ander uitgangspunt is dat bij de vergunningverlening wordt getoetst op luchtkwaliteitsnormen en vastgestelde zones voor geluid en externe veiligheid. Begin 2011 is de Richtlijn Industriële Emissies (RIE) in werking getreden. Deze richtlijn moet binnen 2 jaar in de Nederlandse wetgeving zijn geïmplementeerd. Deze richtlijn heeft ook gevolgen voor Zeeuwse bedrijven. Voor alle bedrijven waarvoor GS (deels) bevoegd gezag is, geldt als uitgangspunt dat sprake is van actuele vergunningen, veelal niet ouder dan 7 jaar dan wel getoetst op actualiteit. De kwaliteitsdoelstellingen voor het proces van vergunningverlening zijn vastgelegd in een ISO gecertificeerd kwaliteitsmanagementsysteem. De focus voor de komende jaren is gericht op de meest risicovolle bedrijven in Zeeland. Daartoe wordt, in samenwerking met Toezicht en Handhaving, de prioritering bepaald aan de hand van een risicoprofiel per bedrijf. Voor een goede programmering wordt tevens gewerkt met een milieudoelenaanpak. Bij het werken met milieudoelen ligt de nadruk op milieuresultaten. Op deze wijze levert het vergunningeninstrument een bijdrage aan de leefbaarheidsdoelstellingen van het Omgevingsplan.
---	---

kwaliteit te kunnen voldoen. Provincie legt het kwaliteitsniveau vast in een Verordening. Tot slot zetten we ons als Provincie zoveel mogelijk in om de Zeeuwse gemeenten ook over te laten gaan op het door Rijk/VNG en IPO gewenste kwaliteitsniveau en het volgen van landelijke strategieën. Bijbehorende acties in hoofdstuk 5 Actie 1: Opstellen nieuw provinciaal beleid Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, inclusief specialisaties (Nota VTH + s). Actie 2: Het opnemen van het behoud van level playing field als vertrekpunt in de VTH + s nota. Actie 3: 1 keer per 10 jaar actualiseren of in ieder geval nagaan in die periode concluderen dat revisie achterwege kan blijven . In het beleid opnemen dat vergunningen ouder dan 10 jaar worden geactualiseerd, tenzij na toetsing blijkt dat hiervoor geen aanleiding bestaat. Actie 4: Overnemen van de landelijke strategie voor handhaving en vergunningverlening in het VTH-beleid en over de implementatie afspraken maken met de RUD. Actie 5: Handhaven van het kwaliteitsniveau 2.1 en dit uitgangspunt vastleggen in een Verordening. Actie 6: Coördineren van samenwerking met handhavingspartners en zo nodig ook met partners op het gebied van vergunningverlening. Actie 7: Samen met de gemeenten streven naar een uniform kwaliteitsniveau en beleid op het gebied van VTH.	Bijbehorende acties in hoofdstuk 5 Actie 1 – Actualiseren vergunningen Actie 2 – Verbeteren effectieve aanpak <u>4.2.3. Toezicht en handhaving</u> Visie op handhaving De Provincie heeft de taak het toezicht en handhaving uit te voeren bij inrichtingen die vallen onder de wet milieubeheer, wet algemene bepalingen omgevingsrecht, activiteitenbesluit en wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen. Daarnaast is de Provincie in bepaalde gevallen bevoegd gezag voor de waterwet. Naast het toezicht op inrichtingen is de Provincie bevoegd gezag voor de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet, de Boswet, Ontgrondingenwet, wet bodembescherming, luchtvaart en bij vuurwerkevenementen. De Provincie ziet het als haar missie om bij te dragen aan het behoud en versterken van de Zeeuwse omgevingskwaliteit door te bevorderen dat geldende wetten regelgeving door alle betrokken partijen wordt nageleefd. Vanuit het belang van de Zeeuwse omgevingskwaliteiten stelt de Provincie prioriteiten voor de integrale handhaving en voert deze uit. Hierbij spelen deskundigheid en innovatie een belangrijke rol. Over de gestelde prioriteiten en het gewenste resultaat communiceert de Provincie duidelijk met alle betrokkenen. (...) Bijbehorende acties in hoofdstuk 5 Actie 1 - Toezicht en handhaving toesnijden op het risicoprofiel van bedrijven Actie 2 - Projectmatig, thematisch, risico- en informatie gestuurd werken Actie 3 - Samenwerking met andere partijen uitbouwen en actief mengen in voortrajecten
--	---

4.13. Luchtvaart (Milieu)

4.13.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

De Provincie heeft taken op het gebied van luchtvaart. De Provincie is bevoegd gezag voor de luchtvaart-terreinen in Zeeland (vliegveld Midden-Zeeland en de kleinere terreinen bij Haamstede, Axel, Zierikzee, bedrijven en ziekenhuizen). Het luchtvaartbeleid is gericht op het bieden van ruimte aan economische ontwikkelingen zonder dat dit ten koste gaat van veiligheid of van de omgevingskwaliteit voor mens en natuur. Voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik (TUG) van locaties voor luchtvaartactiviteiten (bijvoorbeeld tijdens evenementen of bijzondere werkzaamheden) kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen. In welke situaties en onder welke voorwaarden een ontheffing kan worden verleend, is beschreven in de Beleidsregels ontheffingen tijdelijk en uitzonderlijk gebruik luchtvaart provincie Zeeland uit 2012. Naast het luchtvaartbeleid heeft de Provincie ook beleid voor lawaaisporten, waar ook een aantal luchtvaartactiviteiten onder valt. Dit beleid is ook vertaald in de beleidsregel TUG.

Over de uitleg en toepassing van het beleid en de beleidsregel TUG blijkt vooral voor lawaaisporten onduidelijkheid te bestaan. Onder andere in recente uitspraken van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant zijn besluiten tot weigering van een ontheffing TUG voor gemotoriseerde luchtsport (paramoteur) vernietigd. Een belangrijk argument was dat niet voldoende duidelijk is op welke wijze de belangen van de Provincie zijn afgewogen ten opzichte van de belangen van de aanvrager. Om beter inzicht te geven in de achtergronden en inhoud van het beleid wordt in deze herziening voorgesteld de beleidstekst uit te breiden en anders in te delen. Daarnaast wordt de aparte beleidsregel TUG herzien om ook die te verbeteren.

4.13.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel nieuwe of aangepaste beleidstekst herziening Omgevingsplan	Huidige beleidstekst Omgevingsplan 2012-2018
<u>Paragraaf 3.2.3. Geluid</u> Lawaaisporten/gemotoriseerde luchtsporten Lawaaisporten en gemotoriseerde luchtsporten kunnen zowel structureel als incidenteel plaatsvinden. Het gaat hierbij om het gebruik in wedstrijdverband, het voorbereiden daarvan of het gebruik voor of ten behoeve van recreatieve doeleinden. Lawaaisporten en gemotoriseerde luchtsporten alsmede landingsplaatsen voor parachutisten geven veel overlast in de directe omgeving voor bewoners en natuur. Om overlast te beperken is structureel gebruik uitsluitend toegestaan op bestaande locaties voor lawaaisporten en gemotoriseerde luchtsporten. Nieuwe locaties of uitbreiding van bestaande locaties is alleen mogelijk indien door verplaatsing van een bestaande locatie de overlast voor de omgeving vermindert en/of lawaaisporten dan wel gemotoriseerde luchtsporten	<u>Paragraaf 3.2.3. Geluid</u> Lawaaisporten Lawaaisporten (o.a. microlight aircrafts, modelvliegtuigen en motorcross), alsmede landingsplaatsen voor parachutisten geven veel overlast in de directe omgeving en vooral de grote lawaaisportterreinen kennen veel deelnemers van buiten Zeeland. Nieuwe of uitbreiding van bestaande lawaaisportlocaties en start- en landingsplaatsen is niet gewenst, met uitzondering van de uitbreiding bij de locatie Bath, tenzij verplaatsing de overlast voor de omgeving vermindert en/of lawaaisporten beter worden geconcentreerd.

beter worden geconcentreerd. Op de bestaande locaties is ook incidenteel gebruik toegestaan. Buiten de bestaande locaties kan uitsluitend voor gemotoriseerde luchtsporten in specifieke situaties ontheffingen voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik op grond van de Wet luchtvaart worden verleend, indien wordt voldaan aan de voorwaarden zoals opgenomen in de beleidsregel TUG (zie ook paragraaf 3.3.7). 3.3.7. Luchtvaart Luchtvaartterreinen Er worden geen mogelijkheden geboden voor nieuwvestiging van luchthaventerreinen waarvoor een luchthavenbesluit moet worden afgegeven. Nieuwvestiging van luchthaventerreinen waarvoor een luchthavenregeling moet worden afgegeven is alleen mogelijk indien sprake is van niet-gemotoriseerde luchtsporten en luchthaventerreinen: • die uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van algemeen belang (zoals helihavens bij ziekenhuizen en brandweerkazernes) • in een gebied waar zich een concentratie voordoet van activiteiten die wat betreft milieu-impact gelijksoortig zijn (concentratie gebied, bijvoorbeeld geluidszone industrieterrein). Tijdelijk en uitzonderlijk gebruik (TUG) Gedeputeerde Staten kunnen ontheffing verlenen voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik op grond van artikel 8a.51 van de Wet luchtvaart (TUG-ontheffing). Het verlenen van ontheffingen voor tijdelijk en uitzonderlijk gebruik vindt onder andere plaats op basis het beleid zoals geformuleerd onder paragraaf 3.2.3. (lawaaismotoren/gemotoriseerde luchtsporten). Voor verlening van ontheffing tijdelijke en uitzonderlijke luchtvaartactiviteiten gelden specifieke voorwaarden. Dit beleid en de voorwaarden voor het verlenen van ontheffing zijn nader uitgewerkt in de provinciale beleidsregel TUG. Deze beleidsregel wordt in 2016 herzien.	3.3.7. Luchtvaart Luchtvaartterreinen Er worden geen mogelijkheden geboden voor nieuwvestiging van luchthaventerreinen waarvoor een luchthavenbesluit moet worden afgegeven. Nieuwvestiging van niet-gemotoriseerde luchtsporten of luchthaventerreinen waarvoor een luchthavenregeling moet worden afgegeven is alleen mogelijk indien sprake is van luchthaventerreinen: • die uitsluitend worden gebruikt ten behoeve van algemeen belang (zoals helihavens bij ziekenhuizen en brandweerkazernes). • in een gebied waar zich een concentratie voordoet van activiteiten die wat betreft milieu-impact gelijksoortig zijn (concentratie gebied, bijvoorbeeld geluidszone industrieterrein). Gebruik luchthaventerreinen De mogelijkheden en voorwaarden voor ontheffingen ten behoeve van tijdelijk en incidenteel gebruik van luchthaventerreinen worden in een specifieke beleidsregel beschreven.
---	--

4.14. *Programmatistische Aanpak Stikstof (Milieu)*

4.14.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

Een overmaat aan stikstof heeft negatieve gevolgen voor de biodiversiteit. Stikstofgevoelige soorten staan hierdoor steeds meer onder druk, waardoor de voor de Natura 2000 vastgestelde instandhoudingsdoelen in gevaar komen.

Nieuwe of uitbreiding van bestaande economische activiteiten zijn voor hun ontwikkeling niet alleen afhankelijk van de beschikbare fysieke ruimte of planologische mogelijkheden om deze ruimte te benutten, maar in toenemende mate ook van de beschikbare milieuruimte. Een concreet voorbeeld hiervan is de ontwikkelruimte stikstof, die op grond van de PAS beschikbaar is. Alleen daar waar de KDW wordt overschreden is aan een N2000 gebied ontwikkelruimte stikstof toegekend. Dit zijn de zogenaamde PAS-gebieden (of PAS-hexagonen).

In Zeeland zijn de Kop van Schouwen, Manteling van Walcheren, Grevelingen, Oosterschelde, Westerschelde en Zwin PAS-gebieden. Deze zijn weergegeven op de PAS-kaart in bijlage 6.3. Voor (delen van) deze gebieden geldt dat een vooraf bepaalde hoeveelheid ontwikkelruimte beschikbaar komt voor een periode van 6 jaar. Alle stikstof emitterende activiteiten in Zeeland zijn voor hun verdere ontwikkelingsmogelijkheden afhankelijk van de beschikbare ontwikkelruimte stikstof in deze gebieden.

Per saldo afnemende depositie bij economische ontwikkelingen

In het Omgevingsplan is op dit moment de doelstelling opgenomen om bij vergunningverlening economische ontwikkelingen mogelijk te maken binnen een per saldo afnemende depositie. Een doelstelling die voor alle N2000-gebieden in Zeeland geldt.

Met de introductie van de PAS is het de vraag of deze doelstelling gehandhaafd dient te blijven. In grote delen van de Zeeuwse N2000-gebieden is géén sprake van een stikstofprobleem, omdat de huidige depositie ter plaatse voldoende robuust onder de KDW blijft. Als gevolg van de PAS dient alleen voor de zogenaamde PAS-hexagonen (de hexagonen waarvoor ontwikkelruimte stikstof is toegekend) invulling gegeven te worden aan een per saldo afnemende depositie bij economische ontwikkelingen. Door niet meer ontwikkelingen te vergunnen dan mogelijk met de beschikbare (en begrensde) hoeveelheid ontwikkelruimte wordt invulling gegeven aan deze doelstelling van een per saldo afnemende depositie bij economische ontwikkelingen.

Het voorstel is dan ook om de huidige doelstelling die economische ontwikkeling mogelijk maakt binnen een per saldo afnemende stikstofdepositie alleen van kracht te houden voor de zogenaamde PAS-hexagonen (zie kaart PAS-kaart). Op basis van de impact die bepaalde ontwikkelingen (bijv. de grondgebonden veehouderij) kunnen hebben op deze PAS-gebieden worden afzonderlijke beleidsvoorstellen opgesteld die ertoe leiden dat bestaande activiteiten zoveel als mogelijk de kans wordt geboden om te kunnen doorontwikkelen, nieuwvestiging met name wordt gefaciliteerd in de gebieden waar voldoende ontwikkelruimte stikstof beschikbaar is en een te grote vraag naar ontwikkelruimte als gevolg van één initiatief wordt voorkomen (zie ook paragraaf 4.7).

4.14.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel nieuwe of aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
<u>Paragraaf 3.2.4 Luchtkwaliteit</u> Verminderen uitstoot De uitstoot van stikstofoxide en ammoniak kan voor de gezondheid en gevoelige natuur van belang zijn. Bij de vergunningverlening wordt hiermee rekening gehouden in overeenstemming met de programmatische aanpak stikstof (PAS). Voor de Natura2000-gebieden waarop de PAS van toepassing is, zoals aangegeven op kaart X, wordt gestreefd naar een per saldo afnemende stikstofdepositie. Om deze doelstelling te behalen wordt aanvullend ruimtelijk beleid gevoerd. Verwezen wordt naar de paragraaf 3.1.10 Landbouw.	<u>Paragraaf 3.2.4 Luchtkwaliteit</u> Verminderen uitstoot De uitstoot van stikstofoxide en ammoniak kan voor de gezondheid en gevoelige natuur van belang zijn. Bij de vergunningverlening wordt hiermee rekening gehouden in overeenstemming met de programmatische aanpak stikstof (PAS) gegeven de voorwaarde dat economische ontwikkeling mogelijk is binnen een per saldo afnemende depositie.

4.15. Licht & Duisternis (Milieu)

4.15.1. Probleemanalyse en beleidsvoorstel

Duisternis is een kwaliteit die in Zeeland nog aanwezig is en door de recreant en bewoner heel erg gewaardeerd wordt. In het Omgevingsplan wordt daarom als doel gesteld duisternis als kwaliteit van het buitengebied te behouden.

Uitvoering loopt via drie sporen: (1) het verbeteren van de verlichting langs provinciale wegen, (2) de beoordeling van bestemmingsplannen die ontwikkelingen mogelijk maken en (3) toetsing van vergunningen van bedrijven die licht produceren.

In het Omgevingsplan is opgenomen dat bij de toets van vergunningen zal worden beoordeeld of deze inrichtingen op het gebied van lichthinder de best beschikbare technieken toepassen.

Bij de RUD-vorming is gebleken dat onvoldoende werkbudget voorhanden is om deze toets op vergunningen uit te voeren. Voor de toetsing van vergunningen waren daarom aanvullende financiële middelen gereserveerd (€ 33.000,-). Deze middelen zijn in de Provinciale bezuinigingsronden geschrapt. Dit betekent concreet dat de Provincie aan de RUD-Zeeland geen specifieke opdracht kan geven deze toets te doen bij het verlenen van vergunningen. Er zijn ten aanzien van lichthinder geen Best Beschikbare Technieken (BBT) vastgesteld, die in de vergunningverlening kunnen worden toegepast. Hiermee ontbreekt het beleidskader waaraan moet worden getoetst. Het ontwikkelen van een dergelijk kader is eerder niet voorzien.

Het behoud van duisternis als Zeeuwse kwaliteit staat niet ter discussie. Het is dan ook wenselijk uitvoering te (blijven) geven aan de daaraan gekoppelde uitvoeringstaken. De twee sporen van het verbeteren van de verlichting langs provinciale wegen en de beoordeling van bestemmingsplan op lichthinder staan niet ter discussie. Het derde spoor dat loopt via de vergunningverlening bij de RUD-Zeeland.

Het aspect licht & duisternis is geen kerntaak van de RUD-Zeeland. De inzet van extra middelen is niet wenselijk. Het voorstel is om de doelstellingen in het Omgevingsplan op het gebied van vergunningverlening te laten vervallen.

4.15.2. Voorgestelde tekstwijziging

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
<u>Paragraaf 3.2.6 Licht en duisternis</u> Lichtoverlast De Provincie wil delen van Zeeland waar de donkerte een echte meerwaarde heeft beschermen tegen onnodige lichthinder zonder belemmerend te werken. Duisternis is een kwaliteit die in Zeeland nog aanwezig is en door de recreant en bewoner heel erg wordt gewaardeerd vooral in het buitengebied en de natuur. In de steden is duisternis in het algemeen geen gewenste kwaliteit vanwege de sociale onveiligheid die daarmee samenhangt en hiervoor wordt dus geen beleid geformuleerd. De Provincie gaat wel bij nieuwe grootscha-	<u>Paragraaf 3.2.6 Licht en duisternis</u> Lichtoverlast De delen van Zeeland waar de donkerte een echte meerwaarde heeft beschermen tegen onnodige lichthinder zonder belemmerend te werken. Duisternis is een kwaliteit die in Zeeland nog aanwezig is en door de recreant en bewoner heel erg wordt gewaardeerd vooral in het buitengebied en de natuur. In de steden is duisternis in het algemeen geen gewenste kwaliteit vanwege de sociale onveiligheid die daarmee samenhangt en hiervoor wordt dus geen beleid geformuleerd. De Provincie gaat wel bij grootschalige lichttoepassingen

lige lichttoepassingen zoals een grootschalig verlicht kassengebied toezien of de beste technieken om lichthinder te voorkomen worden toegepast. De Provincie zal hierop toezien bij het verlenen van vergunningen en het beoordelen van ruimtelijke plannen.	zoals een grootschalig verlicht kassengebied toezien of de beste technieken om lichthinder te voorkomen worden toegepast. De Provincie zal hierop toezien bij het verlenen van vergunningen en het beoordelen van ruimtelijke plannen.
---	---

5. Overige wijzigingen

Op basis van de beleidswijzigingen uit hoofdstuk 4, de herziening van de Kaderrichtlijn Water én uit de Omgevingsbalans 2015 blijkt dat het ook wenselijk is het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 op ondergeschikte punten te wijzigingen. Deze hebben geen effect op de beleidsinhoud van het omgevingsbeleid, maar verbeteren de leesbaarheid of corrigeren verschrijvingen. Onderstaand worden de wijzigingen opgesomd.

- **Haventerreinen en industrie; groei Biobased economy.**

Aangezien biobased economy niet één sector betreft maar een sectordoorsnijdend thema is, dat betrekking kan hebben op verschillende bedrijfsonderdelen, worden geen officiële realisatiecijfers bijgehouden. In verband hiermee wordt voorgesteld de indicator "Er zijn in 2018 meer bedrijven actief in de Biobased Economy dan in 2012" te schrappen.

Thema	Operationeel doel	Subdoelen / indicatoren
3.1.1 Haventerreinen en industrie	Groei Biobased Economy	Er zijn in 2018 meer bedrijven actief in de Biobased Economy dan in 2012. Gedurende planperiode is voldoende planologische ruimte aan haventerrein beschikbaar (meer dan 100% van de vraag)

- **Haventerreinen en industrie; voldoende capaciteit achterlandverbindingen.**

Om de subdoelen / indicatoren beter te laten aansluiten op de operationele doelen wordt de onderstaande wijziging voorgesteld.

Thema	Operationeel doel	Subdoelen / indicatoren
3.1.1 Haventerreinen en industrie	Havens goed toegankelijk	Toegankelijkheid van de havens is in 2018 tenminste op niveau van 2012. Achterlandverbindingen hebben in de hele periode voldoende capaciteit Faciliteiten voor containeroverslag in het Sloegebied zijn in 2018 verbeterd t.o.v. 2012
	Voldoende capaciteit achterlandverbindingen	Faciliteiten voor containeroverslag in het Sloegebied zijn in 2018 verbeterd t.o.v. 2012 Achterlandverbindingen hebben in de hele periode voldoende capaciteit

- **Toetsen van bedrijven aan best beschikbare technieken (BBT) / creëren milieuruimte door BBT**

Primair is het voorschrijven van BBT in de vergunningverlening niet bedoeld om milieuruimte (lees bedrijfsruimte) te scheppen. Het voorschrijven van BBT is juist bedoeld ter bescherming/verbetering van het milieu en dat is een wettelijke taak, die de RUD Zeeland in opdracht van de provincie uitvoert. Een beter instrument om extra milieuruimte te creëren is het faciliteren door de provincie van innovatieve oplossingen die bedrijven in het kader van duurzaamheid kunnen nemen. De provincie doet dit in het project vitaal Sloe- en Kanaalzone – plan van aanpak 2030. Dit is als zodanig ook al opgenomen in het IOP als actie 11 bij paragraaf 3.1.1.

Thema	Prestatie	Direct betrokken naast Provincie	Instrument	Uitvoering in jaar
3.1.1 Haventerreinen en industrie				
Rol Provincie: Beleidsbepaler en leider + Kwaliteitsbewaker en scheidsrechter + Belangenbehartiger				
Actie 2 – Toetsen bedrijven aan BBT	Creëren milieuruimte door toepassing BBT	Bedrijven, RUD	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2012-2018

- **Opstellen herstructureringsfonds**

Het opstellen van een herstructureringsfonds moet actief bijdragen de herstructurering, revitalisering en transformatie van bedrijventerreinen.

Thema	Prestatie	Direct betrokken naast Provincie	Instrument	Uitvoering in jaar
3.1.2 Bedrijventerreinen				
Rol Provincie: Beleidsbepaler en leider + Kwaliteitsbewaker en scheidsrechter + Belangenbehartiger				
Actie 2 – Kwaliteitsverbetering bedrijventerreinen	Opstellen herstructureringsfonds t.b.v. herstructurering, revitalisering en transformatie van bedrijventerreinen	Gemeenten, bedrijven	Overleg, menskracht, financieel	2016-2018

- **Professionele vergunningverlening en handhaving: alle handhavingpartners voldoen aan de wettelijke kwaliteitscriteria**

De regering heeft in het gewijzigde Wabo VTH-wetsvoorstel – dat inmiddels aan de Tweede Kamer is aangeboden - ervoor gekozen om de kwaliteitscriteria niet meer in de wet te verankeren. De provincie zal nu het kwaliteitsniveau zelf moeten bepalen en vastleggen in een verordening. De Provincie zal daarbij als uitgangspunt hanteren de landelijk vastgestelde kwaliteitscriteria VTH 2.1. Het is de bedoeling dat voor wat betreft de door de provincie en de gemeenten in de RUD ingebrachte basistaken op het gebied van VTH, het kwaliteitsniveau eenduidig is. De provincie treedt hiervoor in overleg met de gemeenten en de RUD Zeeland.

Thema	Operationeel doel	Subdoelen / indicatoren
3.1.1 Haventerreinen en industrie	Professionele vergunningverlening en handhaving	Alle handhavingpartners voldoen in de hele periode aan de wettelijke kwaliteitscriteria De provincie legt het kwaliteitsniveau van de VTH-taken vast in een Verordening. Voor wat betreft de basistaken die zijn ondergebracht bij de RUD Zeeland stemt de provincie het kwaliteitsniveau af met de Zeeuwse gemeenten en de RUD Zeeland.

- **Verwerking van producten**

Door de uniforme benadering van bedrijventerreinenbeleid in deze herziening is specifiek beleid voor bedrijven die zich richten op de (industriële) verwerking van producten en reststoffen niet langer nodig.

Voorstel verwijderde beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
3.1.3 Nieuwe Economische dragers in het landelijk gebied Verwerking van producten De hier beschreven mogelijkheden zijn niet van toepassing op nieuwvestiging van bedrijven die zich richten op de (industriële) verwerking van producten en reststoffen. Nieuwvestiging van dergelijke bedrijven is uitsluitend mogelijk op groot-schalige bedrijventerreinen/zeehavens. Voor bestaande verwerkende bedrijven in het landelijk gebied geldt een eenmalige uitbreidingsmogelijkheid met een maximum van 20% van de bestaande bebouwde en onbebouwde omvang.	3.1.3 Nieuwe Economische dragers in het landelijk gebied Verwerking van producten De hier beschreven mogelijkheden zijn niet van toepassing op nieuwvestiging van bedrijven die zich richten op de (industriële) verwerking van producten en reststoffen. Nieuwvestiging van dergelijke bedrijven is uitsluitend mogelijk op groot-schalige bedrijventerreinen/zeehavens. Voor bestaande verwerkende bedrijven in het landelijk gebied geldt een eenmalige uitbreidingsmogelijkheid met een maximum van 20% van de bestaande bebouwde en onbebouwde omvang.

Voorstel verwijderde tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ
<u>Bijlage bij artikel 2.2, tweede lid onder g.</u> (...) De hier beschreven mogelijkheden zijn niet van toepassing op nieuwvestiging van bedrijven die zich richten op de industriële verwerking van producten. Nieuwvestiging van dergelijke bedrijven is uitsluitend mogelijk op bedrijventerreinen/zeehavens. Voor bestaande niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied, anders dan in de vorm van een nieuwe economische drager, geldt een eenmalige uitbreidingsmogelijkheid met een maximum van 20% van de bestaande bebouwde en onbebouwde omvang. (...)	<u>Bijlage bij artikel 2.2, tweede lid onder g.</u> (...) De hier beschreven mogelijkheden zijn niet van toepassing op nieuwvestiging van bedrijven die zich richten op de industriële verwerking van producten. Nieuwvestiging van dergelijke bedrijven is uitsluitend mogelijk op bedrijventerreinen/zeehavens. Voor bestaande niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied, anders dan in de vorm van een nieuwe economische drager, geldt een eenmalige uitbreidingsmogelijkheid met een maximum van 20% van de bestaande bebouwde en onbebouwde omvang. (...)

- **Externe Veiligheid**

Ten tijde van het opstellen van het Omgevingsplan is aangesloten bij de beleidsvisie Externe Veiligheid. In september 2014 is het Handboek Risicozonering Windturbines geactualiseerd en geeft duidelijke rekenregels inzake het aspect windturbines versus risicovolle objecten. Voorstel is om naar dit handboek te verwijzen.

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
3.1.4 Energie Windenergielocaties (...) Het maatwerk bij windenergieprojecten wordt aan de gemeenten overgelaten. Het provinciaal beleid kent geen bepalingen ten aanzien van masthoogtes, rotordiameters of het aantal te plaatsen turbines. Wel stelt de Provincie eisen aan de plaatsing van windturbines uit een oogpunt van veiligheid. <u>De provincie vindt het plaatsen van windturbines acceptabel, mits voldaan wordt aan de in het Handboek Risicozonering Windturbines,</u>	3.1.4 Energie Windenergielocaties (...) Het maatwerk bij windenergieprojecten wordt aan de gemeenten overgelaten. Het provinciaal beleid kent geen bepalingen ten aanzien van masthoogtes, rotordiameters of het aantal te plaatsen turbines. Wel stelt de Provincie eisen aan de plaatsing van windturbines uit een oogpunt van veiligheid. Daarbij wordt niet de risicobenadering toegepast maar de effectbenadering. Dit betekent dat geen nieuwe turbines worden toegestaan in de buurt van een emplacement of opslagtank

van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (versie 3.1. september 2014), gestelde criteria.	met brandbare gassen (zoals LPG), toxische gassen (chloor) en toxische vloeistoffen (acrylnitril). Alleen wanneer de kans op een groot ongeval of ramp aantoonbaar verwaarloosbaar is, bijvoorbeeld door het nemen van maatregelen, ontstaat er een bestuurlijke afwegingsruimte om windturbines op een dergelijke locatie toe te staan. Aangezien de gevolgen van een ongeval met brandbare vloeistoffen (zoals aardolie) veel minder verstrekend zijn, is plaatsing van windturbines nabij de opslag van dergelijke vloeistoffen in principe wel toegestaan.
--	--

- **Buisleidingen**

In hoofdstuk 3.1.5. Transportleidingen is onder andere het beleid voor vrijwaringszones langs buisleidingen van nationaal belang vastgelegd. Op het moment van vaststelling van het Omgevingsplan was de landelijke regelgeving nog in ontwikkeling. Daarom is destijds verwezen naar het ontwerp Barro. Inmiddels is de landelijke regelgeving gewijzigd. Op verzoek van de Provincie is in de toelichting van het Barro specifiek voor Zeeland de al langer gehanteerde breedte van 50 meter opgenomen, in afwijking van de algemene maximale maat van 70 meter.

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
<u>3.1.5 Transportleidingen</u> Leidingstroken Bij leidingen van nationaal belang moet de Structuurvisie Buisleidingen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) worden gehanteerd. De vrijwaringsbepaling in artikel 2.9.2 van het Barro vormt de kernverplichting voor gemeenten om een leidingestrook in een bestemmingsplan vast te leggen. Voor de leidingstroken in Zeeland geldt een breedte van 50 meter. Een optimale benutting van de op Kaart 2 - Energie aangegeven leidingenstroken staat centraal. (...)	<u>3.1.5 Transportleidingen</u> Leidingstroken Bij leidingen van nationaal belang moet de Structuurvisie Buisleidingen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) worden gehanteerd. De vrijwaringsbepaling in artikel 2.9.5, tweede lid, van het ontwerp Barro, eerste aanvulling, vormt de kernverplichting voor gemeenten om een leidingestrook van 70 meter (breedte) in een bestemmingsplan vast te leggen. Een optimale benutting van de op Kaart 2 - Energie aangegeven leidingenstroken staat centraal. (...)

- **Transportleidingen.**

Er is geen informatie beschikbaar over de omvang van het transport via buisleidingen en de Provincie kan de omvang van dit transport ook niet beïnvloeden.

Thema	Operationeel doel	Subdoelen / indicatoren
3.1.5 Transportleidingen	Meer transport via buisleidingen. Bundeling van buisleidingen en bundeling van hoogspanningslijnen	Het aandeel transport van stoffen per buisleiding is in 2018 toegenomen t.o.v. 2012. Gemeenten regelen de bundeling van buisleidingen en bundeling van hoogspanningslijnen in bestemmingsplannen en betrekken daarbij de zonering ten opzichte van gevoelige bestemmingen.

- **OV-verbindingen bij grote voorzieningen**

Aandacht voor OV-verbindingen bij grote voorziening (zorg/onderwijs) op basis van PVVP

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
3.1.8 Voorzieningen Inzet Provincie De Provincie zet zich in voor het toekomstbestendig maken van het Zeeuwse voorzieningenstelsel. Het bieden van een goede kwaliteit van voorzieningen is daarbij belangrijker dan de fysieke nabijheid. De Provincie streeft naar het goed bereikbaar maken van voorzieningen door middel van op de vraag afgestemd Openbaar Vervoer (OV) en waar mogelijk realisatie van (ontbrekende) kwalitatief hoogwaardige voorzieningen in de grote Zeeuwse steden. Nieuwe grote voorzieningen zoals zorg en onderwijs besteden nadrukkelijk aandacht aan goede OV-verbindingen. De provinciale rol is niet zozeer die van implementatie op lokaal, of regionaal niveau, maar van belangenbehartiger voor de regio's richting Rijk en Europa, gebiedsontwikkelaar en investeerder. De Provincie streeft ook naar behoud en versterking van vitale binnensteden en kernwinkelgebieden.	3.1.8 Voorzieningen Inzet Provincie De Provincie zet zich in voor het toekomstbestendig maken van het Zeeuwse voorzieningenstelsel. Het bieden van een goede kwaliteit van voorzieningen is daarbij belangrijker dan de fysieke nabijheid. De Provincie streeft naar het goed bereikbaar maken van voorzieningen door middel van op de vraag afgestemd Openbaar Vervoer (OV) en waar mogelijk realisatie van (ontbrekende) kwalitatief hoogwaardige voorzieningen in de grote Zeeuwse steden. De provinciale rol is niet zozeer die van implementatie op lokaal, of regionaal niveau, maar van belangenbehartiger voor de regio's richting Rijk en Europa, gebiedsontwikkelaar en investeerder. De Provincie streeft ook naar behoud en versterking van vitale binnensteden en kernwinkelgebieden.

- **Vrijkomend agrarisch vastgoed landelijk gebied**

De Provincie wil de agrarische sector voldoende ontwikkelingsmogelijkheden bieden en zoekt tevens naar mogelijkheden om (toekomstige) leegstand en verpaupering van vrijkomende agrarische bebouwing te beperken. De provincie wil samen met gemeenten en de agrarische sector verkennen in hoeverre hergebruik door de agrarische sector zelf kan worden bevorderd.

Thema	Prestatie	Direct betrokken naast Provincie	Instrument	Uitvoering in jaar
3.1.10 Landbouw				
Rol Provincie: Beleidsbepaler en leider + Belangenbehartiger				
Actie 5 – Verkenning hergebruik bestaande bebouwing agrarische sector	Overzicht praktijkvoorbeelden experiment elastiek planologie	Gemeenten, ZLTO, bedrijven	Overleg, menskracht	2016-2018

- **Minimale milieuoverlast voor burgers: het aantal geconstateerde overtredingen met overlast als gevolg is in 2018 afgenomen tov 2012.**

De indicator "geconstateerde overtredingen met overlast als gevolg" blijkt in de praktijk lastig hanteerbaar. Het is niet objectief vast te stellen of een overtreding wel of geen overlast geeft. Een indicator die wel mogelijk is om dit doel te monitoren is het aantal klachten, waarbij er sprake is van overlast die met een grote mate van zekerheid is toe te schrijven aan een bepaald bedrijf. Dit onafhankelijk van het antwoord op de vraag of er regels worden overschreden. Daarnaast zijn er klachten waarvan de oorzaak van de overlast niet wordt gevonden.

Thema	Operationeel doel	Subdoelen / indicatoren
3.2.2 Gezonde leefomgeving	Minimale milieuoverlast voor burgers	Het aantal klachten over de milieusituatie is in 2018 lager dan in 2012 Het aantal geconstateerde overtredingen met overlast als gevolg in 2018 afgenomen t.o.v. 2012

		Het aantal klachten waarvan de oorzaak van de overlast wordt gevonden is in 2018 lager dan in 2012
--	--	--

- **Minder ernstige geurhinder:**

In opdracht van de provincie voert de RUD Zeeland alleen in bijzondere gevallen geurmetingen uit. Het betreft ingewikkelde en vooral kostbare metingen, waardoor deze indicator niet kan worden gemonitord in de praktijk. Ten aanzien van nieuwe locaties wordt er altijd gestreefd naar een acceptabel niveau van geuroverlast. Het aantal geurklachten is ook geen goede indicator om dit doel te monitoren, omdat conclusies trekken uit het aantal klachten is niet zinvol op het gebied van geur. Geurbeleving is zeer persoonsgebonden. Ook de persoonlijke omstandigheden op het betreffende moment kunnen mede bepalend zijn of iemand een klacht indient of niet. Sommige mensen klagen sneller of veelvuldiger dan anderen dat doen.

Thema	Operationeel doel	Subdoelen / indicatoren
3.2.5 Geur	Minder ernstige geurhinder	Gemeten en Gemelde geurhinder is in 2018 afgenomen t.o.v. 2012 In 2018 zijn er geen nieuwe locaties met gemelde geuroverlast t.o.v. 2012

- **Afvalstoffen**

Voorgesteld wordt de indicator: "Het percentage hergebruik van afval is in 2018 toegenomen ten opzichte van 2012" te schrappen omdat de Provincie geen invloed heeft op daadwerkelijk hergebruik van afval door bedrijven.

Thema	Operationeel doel	Subdoelen / indicatoren
3.2.8 Afvalstoffen	Goede afvalverwerking en toename hergebruik	Afvalverwerkers voldoen in de planperiode aan de wettelijke eisen. Het percentage hergebruik van afval is in 2018 toegenomen t.o.v. 2012. Alle nazorglocaties zijn afdoende beschermd.

- **Uitwerking Omgevingsplan t.a.v. Europese Kaderrichtlijn Water**

Inzake de Europese Kaderrichtlijn Water en de Richtlijn Overstromingsrisico's wordt het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 nader uitwerkt. Dit krijgt vorm via een separate procedure. Tekstuele aanpassingen in het Omgevingsplan worden in deze herziening meegenomen.

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
<u>3.2.9 Hoogwaterveiligheid</u> De inrichting van het gebied Aanvullend op het voorkomen van overstromingen kunnen slachtoffers en schade bij een onverhoopte doorbraak verder worden beperkt door regionale waterkeringen en door bij nieuwe bebouwing en infrastructuur rekening te houden met het overstromingsrisico. Dat geldt in het bijzonder voor vitale objecten als de energie- en drinkwatervoorziening en voor kwetsbare objecten als ziekenhuizen en verpleegtehuizen. De Provincie wil samen met de andere betrokken overheden komen tot een afweging van beleid en maatregelen, onder andere op basis van kosten en vermeden slachtoffers en schade. De Provincie zorgt voor	<u>3.2.9 Hoogwaterveiligheid</u> De inrichting van het gebied Aanvullend op het voorkomen van overstromingen kunnen slachtoffers en schade bij een onverhoopte doorbraak verder worden beperkt door regionale waterkeringen en door bij nieuwe bebouwing en infrastructuur rekening te houden met het overstromingsrisico. Dat geldt in het bijzonder voor vitale objecten als de energie- en drinkwatervoorziening en voor kwetsbare objecten als ziekenhuizen en verpleegtehuizen. De Provincie wil samen met de andere betrokken overheden komen tot een afweging van beleid en maatregelen, onder andere op basis van kosten en vermeden slachtoffers en schade. De Provincie zorgt voor

kaarten waarop het overstromingsrisico is aangegeven. Verder wordt verwezen naar de bij het Omgevingsplan behorende en separaat vastgestelde Herziening omgevingsplan Zeeland (deel B): Europese Richtlijn Overstromingsrisico's 2016-2021.	kaarten waarop het overstromingsrisico is aangegeven.
--	---

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
3.3.1 Oppervlaktewater Waterkwaliteit (...) Voor zowel de KRW-oppervlaktewaterlichamen als de overige binnendijkse oppervlaktewateren gleden inspanningsdoelen zoals vastgesteld in de specifieke planherziening Europese Kaderrichtlijn Water (zie voor meer informatie Planherziening Omgevingsplan Zeeland Europese Kaderrichtlijn Water 2016-2021). 3.3.2 Grondwater Grondwaterkwaliteit Het grondwater in Zeeland voldoet uiterlijk in 2027 aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water, de Provincie is hiervoor verantwoordelijk (zie voor meer informatie Planherziening Omgevingsplan Zeeland Europese Kaderrichtlijn Water 2016-2021). (...)	3.3.1 Oppervlaktewater Waterkwaliteit (...) Voor zowel de KRW-oppervlaktewaterlichamen als de overige binnendijkse oppervlaktewateren gleden inspanningsdoelen zoals vastgesteld in de specifieke planherziening Europese Kaderrichtlijn Water (zie voor meer informatie Planherziening Omgevingsplan Zeeland Europese Kaderrichtlijn Water 2010-2015). 3.3.2 Grondwater Grondwaterkwaliteit Het grondwater in Zeeland voldoet uiterlijk in 2027 aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water, de Provincie is hiervoor verantwoordelijk (zie voor meer informatie Planherziening Omgevingsplan Zeeland Europese Kaderrichtlijn Water 2010-2015). (...)

- **Opstellen Kustvisie**

De Provincie zal het initiatief nemen tot een nadere uitwerking van de Provinciale Kustvisie; centraal daarin staat de manier waarop nieuwe ontwikkelingen voor economie, landschap en natuur gezamenlijk een plek aan de Zeeuwse Kust vinden. Hierbij wordt ook in gegaan op (tijdelijke) buitendijkse bebouwing zoals slaapstrandhuisjes. Verder zal in dat kader ook onderzocht worden welke ontwikkelingen wenselijk zijn in de direct aan het kustfundament grenzende bredere kustzone.

Thema	Prestatie	Direct betrokken naast Provincie	Instrument	Uitvoering in jaar
3.2.10 Medegebruik waterkeringen				
Rol Provincie: Beleidsbepaler en leider + Belangenbehartiger				
Actie 2 – Opstellen Provinciale Kustvisie	Opstellen integrale kustvisie	Gemeenten, maatsch. organisaties, ZMF, waterschap, RWS	Overleg, menskracht	2016-2018

- **Oppervlaktewater**

Toelichting: in de eerder vastgestelde tekst zijn KRW-doelen (waterkwaliteit) en WB21-doelen (wateroverlast) abusievelijk verwisseld. Ook zijn subdoelen en indicatoren met deze herziening in overeenstemming gebracht met geldend beleid.

Thema	Operationeel doel	Subdoelen / indicatoren
3.3.1 Oppervlaktewater	Minder wateroverlast	In 2018 ligt het halen van de doelstellingen voor KRW – wateren voor 2027 op schema,

	Terugdringen regionale wateroverlast in het landelijk- en stedelijk gebied	zowel voor grondwater als voor oppervlaktewater. Het waterschap zorgt dat uiterlijk 2020 wordt voldaan aan de Waterbeheer 21ste eeuw normering. Uiterlijk in 2020 heeft het waterschap alle peilbesluiten geactualiseerd op basis van de gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR)-normen.
	Uitvoering kaderrichtlijn water Een goed en efficiënt functionerende waterketen	Vanaf 2012 wordt op basis van een convenant de samenwerking met de partners in de waterketen verbeterd t.o.v. 2012.
	Goede ecologische en chemische kwaliteit oppervlaktewater	Uiterlijk in 2020 heeft het waterschap alle peilbesluiten geactualiseerd op basis van de GGOR-normen. Alle regionale binnenwateren voldoen uiterlijk in 2027 aan de gestelde waterkwaliteitseisen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW). In 2027 is 87,9 km. natte ecologische verbindingen en 24,5 km. brede natte (20 m. breed) ecologische verbindingen gerealiseerd. In 2018 is hiervan tenminste 20% gerealiseerd.
	Minder verdroging natuurgebieden	In 2027 is 88 km natte ecologische verbindingen en 27,5 km brede natte ecologische verbindingen gerealiseerd. In 2018 is hiervan tenminste 20% gerealiseerd. In 2027 is 3192 ha natuur qua waterhuishouding op orde.

- **Duurzaam gebruik van bodem en diepere ondergrond.**

Toelichting: in het Omgevingsplan zijn abusievelijk onjuiste subdoelen en indicatoren opgenomen bij bepaalde operationele doelen en omgekeerd. Met dit voorstel worden omissies gerepareerd.

Thema	Operationeel doel	Subdoelen / indicatoren
3.3.5 Duurzaam gebruik van bodem en diepere ondergrond	Goede nazorg saneringslocaties	Vanaf 2012 wordt bodeminformatie beschikbaar gesteld via www.zeeuwsbodenvenster.nl. De informatie wordt continu geactualiseerd. Saneringen en de nazorg daarvan worden beoordeeld, er wordt toezicht uitgeoefend en zo nodig wordt handhavend opgetreden.
	Informatievoorziening duurzaam bodemgebruik	Vanaf 2012 wordt bodeminformatie beschikbaar gesteld via www.zeeuwsbodenvenster.nl . De informatie wordt continu geactualiseerd.
	Betere naleving bodemsanering Praktijkgerichte kennisontwikkeling duurzaam bodemgebruik	In de planperiode zijn samen met medeoverheden, marktpartijen en kennisinstituten pilotprojecten en studies uitgevoerd.

- **Afwegingszone Natuurnetwerk Zeeland**

Onder paragraaf 3.3.3, onderdeel 'Beschermd natuurgebieden' wordt de afwegingszone rond natuurgebieden geregeld. Verwezen wordt naar kaart 13 en de EHS en Natura2000gebieden. Rond de natuurgebieden geldt een zone van 100 meter waar bij nieuwe ontwikkelingen worden beoordeeld of der gevolgen zijn voor de natuur.

Bovengenoemde is niet correct. In het kader van nationale en internationale wetgeving is er geen afweingsruimte bij gevolgen voor de aantasting van Natura2000-gebieden. Dit moet worden hersteld. De bufferzone van 100 meter is alleen van toepassing op de EHS gebieden.

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
<u>3.3.3 Kwaliteit en medegebruik natuurgebieden</u> Bescherming natuurgebieden De Provincie beschermt alle bestaande natuurgebieden en de agrarische gebieden van ecologische betekenis planologisch (zie Kaart 13 – Natuurnetwerk Zeeland en Natura 2000). Rond de natuurgebieden van het 'Natuurnetwerk Zeeland' (voorheen EHS) geldt een zone van 100 meter waar bij nieuwe ontwikkelingen worden beoordeeld of de gevolgen zijn voor de natuur. De gemeenten dienen de bestaande natuurgebieden en de agrarische gebieden van ecologische betekenis via een passende bestemming te beschermen. (...)	<u>3.3.3 Kwaliteit en medegebruik natuurgebieden</u> Bescherming natuurgebieden De Provincie beschermt alle bestaande natuurgebieden en de agrarische gebieden van ecologische betekenis planologisch (zie Kaart 13 – EHS en Natura 2000). Rond natuurgebieden geldt een zone van 100 meter waar bij nieuwe ontwikkelingen wordt beoordeeld of er gevolgen zijn voor de natuur. De gemeenten dienen de bestaande natuurgebieden en de agrarische gebieden van ecologische betekenis via een passende bestemming te beschermen. (...)

- **EHS en Natuurnetwerk Zeeland**

De term EHS (Ecologische Hoofdstructuur) is in het kader van de decentralisaties van het Rijk is vervangen door "Natuurnetwerk Zeeland". Voorstel is dit in het Omgevingsplan en de verordening op te nemen. Ook de titel van Kaart 13 van het Omgevingsplan moet worden aangepast. Daar waar in het Omgevingsplan en de verordening gesproken wordt over Ecologische Hoofdstructuur of EHS wordt dit vervangen door 'Natuurnetwerk Zeeland (voorheen EHS)'.

- **Gebiedsontwikkeling: zoeklocatie ziekenhuis**

De locatie Mortiere in Middelburg is niet langer in beeld voor een nieuwe ziekenhuis. De tekst wordt hierop aangepast.

Voorstel aangepaste beleidstekst	Huidige beleidstekst Omgevingsplan
<u>4.4.1 Gebiedsprogramma's en projecten</u> Stedelijke gebiedsontwikkeling Middelburg-/ Vlissingen. In de stedelijke ontwikkelingszone van de gemeenten Middelburg en Vlissingen is een twee-tal van provinciaal belang geachte ruimtelijke ontwikkelingen voorzien. De inpassing van een marienierskazerneterrein (70 ha tussen Vlissingen en Ritthem, indicatief aangegeven op kaart) is van provinciaal belang vanwege het feit dat de provincie de regionale initiatiefnemer en uitvoerder is en grondaankopen doet. Bovendien heeft de kazerne een gemeentegrensoverschrijdend effect. Belangrijk is dat ook oefening en training buiten de feitelijke kazernelocatie aan de orde is. De provincie zal daarom bezien welke terreinen (denk aan stranden, natuur-/bosgebieden en havengebieden) in medegebruik geschikt zijn voor oefening en training van Defensie. Het Admiraal de Ruyter-ziekenhuis is voornemens om – inspelend op de veranderende vraag naar planbare zorgvoorzieningen in de toekomst – zich op een centrale plek	<u>4.4.1 Gebiedsprogramma's en projecten</u> Stedelijke gebiedsontwikkeling Middelburg / Vlissingen. In de stedelijke ontwikkelingszones van de gemeenten Middelburg en Vlissingen is een tweetal van provinciaal belang geachte ruimtelijke ontwikkelingen voorzien. De inpassing van een marienierskazerneterrein (70 ha tussen Vlissingen en Ritthem, indicatief aangegeven op kaart) is van provinciaal belang vanwege het feit dat de provincie de regionale initiatiefnemer en uitvoerder is en grondaankopen doet. Bovendien heeft de kazerne een gemeentegrensoverschrijdend effect. Belangrijk is dat ook oefening en training buiten de feitelijke kazernelocatie aan de orde is. De provincie zal daarom bezien welke terreinen (denk aan stranden, natuur-/bosgebieden en havengebieden) in medegebruik geschikt zijn voor oefening en training van Defensie. Het Admiraal de Ruyter-ziekenhuis is voornemens om – inspelend op de veranderende vraag naar planbare zorgvoorzieningen in de toekomst – zich op een centrale plek

op Walcheren te vestigen. De locatie Mortiere (indicatief aangegeven op kaart) wordt hiervoor door de provincie als geschikt gezien voor de ontwikkeling van de sociaal-maatschappelijke voorziening.	op Walcheren te vestigen. De locatie Mortiere (indicatief aangegeven op kaart) wordt hiervoor door de provincie als geschikt gezien voor de ontwikkeling van de sociaal-maatschappelijke voorziening.
---	---

• **ACTIES / INCIATOREN N.A.V. 4.12 - VTH**

De aanpassingen in de vergunningverlening, toezicht en handhaving zijn in paragraaf 4.12 beschreven. De nieuwe en aangepaste acties zijn hieronder nader uitgewerkt.

Thema	Prestatie	Direct betrokken naast Provincie	Instrument	Uitvoering in jaar
4.4.2 Vergunningverlening en 4.4.3 Handhaving				
Rol Provincie: Kwaliteitsbewaker en scheidsrechter				
Actie 1 – Actualiseren vergunningen	Periodiek Eens in de 10 jaar de actualiteit van de vergunningen waarvoor de Provincie (deels) bevoegd gezag is toetsen en indien nodig reviseren	Gemeenten, Bedrijven, RUD	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2012-2018
Actie 2 – Verbeteren efficiënte aanpak	Opstellen risicoprofiel Zeeuwse bedrijven en werken met milieudoelelanaanpak	Gemeenten, Bedrijven, RUD	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2012-2018
Actie 3 – Verbeteren efficiënte handhaving	Toezicht en handhaving toesnijden op het risicoprofiel van bedrijven	Gemeenten, Bedrijven, RUD	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2012-2018
	Projectmatig, thematisch, risico- en informatiegestuurd werken	Gemeenten, Bedrijven, RUD	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2012-2018
	Samenwerking met andere partijen uitbouwen en actief mengen in voortrajecten	Gemeenten, Bedrijven, RUD	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2012-2018
Actie 4 – Formuleren nieuw beleid voor VTH	Opstellen nieuw provinciaal beleid Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, inclusief specialisaties (Nota VTH + s).	RUD, bedrijven	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2016
Actie 5 – behoud van level playing field	Het opnemen van het behoud van een level playing field als vertrekpunt in de VTH + S nota	RUD, bedrijven	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2016
Actie 6 – Vernieuwen handhavingsstrategie	Overnemen van de landelijke strategie voor handhaving en vergunningverlening in het VTH-beleid en over de	RUD, bedrijven	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2016-2017

	implementatie afspraken maken met de RUD.			
Actie 7 – behoud van de kwaliteit op het gebied van VTH	Handhaven van het kwaliteitsniveau 2.1 en dit uitgangspunt vastleggen in een Verordening en daarvoor afstemming zoeken met gemeenten.	RUD, bedrijven, gemeenten	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2016
Actie 8 – verbeteren van samenwerking met handhavingpartners	Coördineren van samenwerking met handhavingpartners en zo nodig ook met partners op het gebied van vergunningverlening.	RUD, Openbaar ministerie, Veiligheidsregio, Politie, gemeenten, Rijkswaterstaat, waterschap	Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)	2015 - 2018

- **Intensieve veehouderij**

De toelichting op de begripssaling van de term 'verduurzaming' bij IV-bedrijven is niet eenduidig. De toelichting van de VRPZ wordt verduidelijkt.

Voorstel nieuwe tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ
<u>Artikelsgewijze toelichting</u> <u>Artikel 1.1</u> (...) In dit artikel is eveneens een begripsbepaling voor “verduurzaming” opgenomen. In een concreet geval zal aannemelijk moeten worden gemaakt dat de vergroting van het bedrijfsvloeroppervlak gepaard gaat met het treffen van maatregelen die verder gaan dan hetgeen bij of krachtens de wet is voorgeschreven ten aanzien van milieu en dierenwelzijn. Deze maatregelen kunnen strekken tot milieuwinst (waaronder mede het terugdringen van geuroverlast wordt begrepen) en het versterken van omgevingskwaliteiten (waaronder mede de toepassing van een verantwoord stalontwerp en adequate landschappelijke inpassing worden begrepen). Het treffen van maatregelen ter bevordering van dierenwelzijn die verder gaan dan bij of krachtens de wet reeds is voorgeschreven en maatschappelijk verantwoord ondernemen (waaronder mede wordt begrepen het betrekken van de burger bij het verduurzaamde bedrijfsproces) kunnen mede strekken mede tot verduurzaming van de bedrijfsvoering. In de onderbouwing zal aan alle genoemde onderdelen aandacht moeten worden besteed en bezien zal moeten worden welke maatregelen in het concrete geval redelijkerwijs kunnen worden getroffen. Dit uitgangspunt betekent niet dat steeds op alle onderdelen een significante bijdrage wordt verlangd. In een concreet geval kan de uitkomst van de onderbouwing inhouden dat aan één of meer onderdelen geen of slechts een beperkte bijdrage wordt	<u>Artikelsgewijze toelichting</u> <u>Artikel 1.1</u> (...) In dit artikel is eveneens een begripsbepaling voor “verduurzaming” opgenomen. In een concreet geval zal aannemelijk moeten worden gemaakt dat de vergroting van het bedrijfsvloeroppervlak gepaard gaat met het treffen van maatregelen die verder gaan dan hetgeen bij of krachtens de wet is voorgeschreven ten aanzien van milieu en dierenwelzijn. Deze maatregelen kunnen strekken tot milieuwinst (waaronder mede het terugdringen van geuroverlast wordt begrepen) en het versterken van omgevingskwaliteiten (waaronder mede de toepassing van een verantwoord stalontwerp en adequate landschappelijke inpassing worden begrepen). Het treffen van maatregelen ter bevordering van dierenwelzijn die verder gaan dan bij of krachtens de wet reeds is voorgeschreven en maatschappelijk verantwoord ondernemen (waaronder mede wordt begrepen het betrekken van de burger bij het verduurzaamde bedrijfsproces) kunnen mede trekken tot verduurzaming van de bedrijfsvoering. In de onderbouwing zal aan alle genoemde onderdelen aandacht moeten worden besteed en bezien zal moeten worden welke maatregelen in het concrete geval redelijkerwijs kunnen worden getroffen. Dit uitgangspunt betekent niet dat steeds op alle onderdelen een significante bijdrage wordt verlangd. In een concreet geval kan de uitkomst van de onderbouwing inhouden dat aan één of meer onderdelen geen of slechts een beperkte bijdrage wordt geleverd. Het

geleverd. Het totaal moet echter voldoen aan de norm dat een significante bijdrage wordt geleverd aan de verduurzaming van het bedrijf in relatie tot de omgeving, waarbij de milieukwaliteiten in ieder geval niet afnemen . De duurzame ontwikkeling is mede bedoeld om deze bedrijven een verantwoord bedrijfsperspectief te bieden. (...)	totaal moet echter voldoen aan de norm dat een significante bijdrage wordt geleverd aan de verduurzaming van het bedrijf. De duurzame ontwikkeling is mede bedoeld om deze bedrijven een verantwoord bedrijfsperspectief te bieden. (...)
---	--

• Molenbiotoop

In de vroegere Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV, tot 2012) stond helder opgenomen, wanneer rekening gehouden diende te worden met het molenbiotoop (Artikel 2.16.1 PRV). In de huidige Verordening Ruimte Provincie Zeeland (VRPZ) is onduidelijkheid ontstaan. Dit zorgt voor onduidelijkheid bij gemeenten, wanneer zij nu wel of niet het molenbiotoop dienen op te nemen of een beschrijving van de molen dienen te geven in de toelichting. Voorgesteld wordt om de tekst uit de PRV weer te gebruiken. Om de leesbaarheid te verbeteren wordt daarnaast voorgesteld om artikel 2.17 (landschap en erfgoed) op te knippen in artikel 2.17 (landschap) en artikel 2.18 (molenbiotoop).

Voorstel nieuwe tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ
<u>Molenbiotoop</u> <u>Artikel 2.18</u> 1. In de toelichting bij een bestemmingsplan wordt inzicht gegeven in de cultuurhistorische waarde van in of nabij het plangebied aanwezige traditionele windmolens en overige windmolens waarvan het gaande werk niet meer intact is. 2. Een bestemmingsplan bevat regels tot behoud van windvang van de in of nabij het plangebied aanwezige traditionele windmolens. In ieder geval worden in een bestemmingsplan op zodanige wijze bestemmingen aangewezen dan wel regels gegeven dat binnen een straal van 100 meter gerekend vanuit het middelpunt van de traditionele windmolengeen nieuwe bebouwing en beplanting wordt toegelaten hoger dan het laagste punt van de verticaal staande wiken. (...) <u>Toelichting bij 2.18</u> Aan het behoud en de bescherming van cultuurhistorisch waardevolle elementen wordt in het Omgevingsplan aandacht besteed. Als bijzonder en concreet element van dit beleid worden cultuurhistorisch waardevolle 'molenbiotopen' genoemd. Dit beleidsonderdeel wordt als provinciaal belang aangemerkt. Gemeenten dienen hiermee rekening te houden bij het opstellen van bestemmingsplannen. De bescherming van molenbiotopen betreft vooral behoud van een vrije windvang en het behoud van de belevingswaarde / het historisch karakter van de omgeving. De verordening schrijft voor dat de plantoelichting inzicht moet bieden in de cultuurhistorische waarde van windmolens. Het plan dient eveneens waarborgen te	<u>Landschap en Erfgoed</u> <u>Artikel 2.17</u> (...) 2. Een bestemmingsplan strekt mede tot behoud en bescherming van de in het eerste lid bedoelde landschappelijke en cultuurhistorische waarden en stelt daartoe regels. 3. Een bestemmingsplan bevat regels tot behoud van windvang van de in of nabij het plangebied aanwezige traditionele windmolens. In ieder geval worden in een bestemmingsplan op zodanige wijze bestemmingen aangewezen dan wel regels gegeven dat binnen een straal van 100 meter gerekend vanuit het middelpunt van de traditionele windmolen geen nieuwe bebouwing en beplanting worden toegelaten hoger dan het laagste punt van de verticaal staande wiken . (...) <u>Toelichting bij 2.17</u> De bescherming van molenbiotopen betreft vooral behoud van een vrije windvang en het behoud van de belevingswaarde / het historisch karakter van de omgeving. De verordening schrijft voor dat de plantoelichting inzicht moet bieden in de cultuurhistorische waarde van windmolens en het omringende gebied. Het plan dient eveneens waarborgen te bieden ter bescherming van de molenbiotopen en van (een bepaalde mate van) vrije windvang. (...)

bieden ter bescherming van de cultuurhistorische waarde van de molen en van (een bepaalde mate van) vrije windvang. (...)	
--	--

- **Regionale waterkeringen**

Een deel van de toelichting bij artikel 2.11 Regionale waterkeringen van de VRPZ is niet langer actueel. De tekst wordt geschrapt.

Voorstel aangepaste tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ 2012-2018
<u>Toelichting bij artikel 2.11</u> (...) Voor de begrenzing van de regionale keringen is gebruik gemaakt van het voorontwerp-besluit tot wijziging van de kaartbijlage bij de waterverordening Zeeland dat GS op 28 september 2010 hebben vastgesteld en dat van 6 oktober t/m 17 november 2010 ter inzage heeft gelegen. GS hebben op 25 januari 2011 het ontwerpbesluit ongewijzigd vastgesteld.	<u>Toelichting bij artikel 2.11</u> (...) Voor de begrenzing van de regionale keringen is gebruik gemaakt van het voorontwerp-besluit tot wijziging van de kaartbijlage bij de waterverordening Zeeland dat GS op 28 september 2010 hebben vastgesteld en dat van 6 oktober t/m 17 november 2010 ter inzage heeft gelegen. GS hebben op 25 januari 2011 het ontwerpbesluit ongewijzigd vastgesteld.

- **Natuurnetwerk Zeeland / Bestaande natuur**

Het stellen van regels ter bescherming van het Natuurnetwerk bij provinciale verordening is een verplichting die voortvloeit uit het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). De regels uit het Barro ten aanzien van de bescherming van het Natuurnetwerk zijn niet volledig overgenomen in de VRPZ. Het gaat hier om de aspecten "oppervlakte", "samenhang" en "zorgvuldige onderbouwing". Dit moet worden hersteld. Het is gewenst het beschermende beleid tevens te verwoorden in de herziening van het Omgevingsplan.

Voorstel nieuwe tekst VRPZ	Huidige tekst VRPZ
<u>Bestaande natuur</u> <u>Artikel 2.12</u> 4. De wezenlijke kenmerken en waarden van de op kaart 8 aangegeven gebieden met de aanduiding Bestaande natuur zijn de huidige en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied. De natuurdoelen zijn vermeld in het Natuurbeheerplan Zeeland 2016 zoals dat luidt op de datum van vaststelling van deze verordening. 5. In een bestemmingsplan worden geen bestemmingen aangewezen of regels gesteld die, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, mogelijk maken dat de wezenlijke kenmerken of waarden van de op kaart 8 aangegeven gebieden met de aanduiding Bestaande natuur per saldo significant worden aangetast. Ook mag de bestemming niet leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte van de gronden, of tot een significante aantasting van de samenhang	<u>Bestaande natuur</u> <u>Artikel 2.12</u> 4. De wezenlijke kenmerken en waarden van de op kaart 8 aangegeven gebieden met de aanduiding Bestaande natuur zijn vermeld in het Natuurbeheerplan Zeeland 2011 zoals dat luidt op de datum van vaststelling van deze verordening. 5. In een bestemmingsplan worden geen bestemmingen aangewezen of regels gesteld die, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, mogelijk maken dat de wezenlijke kenmerken of waarden van de op kaart 8 aangegeven gebieden met de aanduiding Bestaande natuur per saldo significant worden aangetast. In de toelichting bij een bestemmingsplan waarin, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, nieuwe bebouwing of nieuwe vormen van grondgebruik worden toegelaten wordt aanneemelijk gemaakt dat de in

tussen gebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur. In de toelichting bij een bestemmingsplan waarin, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, nieuwe bebouwing of nieuwe vormen van grondgebruik worden toegelaten wordt aannemelijk gemaakt dat de in de vorige volzin bedoelde aantasting en vermindering zich niet voordoet. 6. Het eerste en het vijfde lid zijn niet van toepassing op het aanwijzen van bestemmingen of het geven van regels waarbij: a. sprake is van een groot openbaar belang en b. er geen reële andere mogelijkheden zijn en c. de negatieve effecten op de in het vierde lid bedoelde wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang zoveel mogelijk worden beperkt door het treffen van mitigerende maatregelen en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd volgens de in bijlage 4 beschreven voorwaarden.	de vorige volzin bedoelde aantasting zich niet voordoet. 6. Het eerste en het vijfde lid zijn niet van toepassing op het aanwijzen van bestemmingen of het geven van regels waarbij: a. sprake is van een groot openbaar belang en b. er geen reële andere mogelijkheden zijn en c. de negatieve effecten op de in het vierde lid bedoelde wezenlijke kenmerken en waarden worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd volgens de in bijlage 4 beschreven voorwaarden.
<u>Agrarisch gebied met ecologische betekenis</u> <u>Artikel 2.13</u> 4. In een bestemmingsplan worden geen bestemmingen aangewezen of regels gesteld die, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, mogelijk maken dat de wezenlijke kenmerken of waarden van de op kaart 9 aangegeven gebieden met de aanduiding Agrarisch gebied van ecologische betekenis per saldo significant worden aangetast. Ook mag de bestemming niet leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte van de gronden of tot een significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van de ecologische hoofdstructuur. In de toelichting bij een bestemmingsplan waarin, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, nieuwe bebouwing of nieuwe vormen van grondgebruik worden toegelaten wordt aannemelijk gemaakt dat de in de vorige volzin bedoelde aantasting en vermindering zich niet voordoet. 5. In een bestemmingsplan waarin bestemmingen worden aangewezen dan wel regels worden gegeven voor de in het eerste lid bedoelde gebieden wordt de regel gesteld dat het zonder of in afwijking van een vergunning van burgemeester en wethouders verboden is in het bestemmingsplan nader te omschrijven werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren die een nadelig effect kunnen hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte van de gronden of samenhang tussen gebieden. Daarbij wordt de regel gesteld dat de in de vorige volzin bedoelde omgevingsvergunning uitsluitend wordt verleend indien de wezenlijke kenmerken en	<u>Agrarisch gebied met ecologische betekenis</u> <u>Artikel 2.13</u> 4. In een bestemmingsplan worden geen bestemmingen aangewezen of regels gesteld die, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, mogelijk maken dat de wezenlijke kenmerken of waarden van de op kaart 9 aangegeven gebieden met de aanduiding Agrarisch gebied van ecologische betekenis per saldo significant worden aangetast. In de toelichting bij een bestemmingsplan waarin, ten opzichte van het daaraan voorafgaande bestemmingsplan, nieuwe bebouwing of nieuwe vormen van grondgebruik worden toegelaten wordt aannemelijk gemaakt dat de in de vorige volzin bedoelde aantasting zich niet voordoet. 5. In een bestemmingsplan waarin bestemmingen worden aangewezen dan wel regels worden gegeven voor de in het eerste lid bedoelde gebieden wordt de regel gesteld dat het zonder of in afwijking van een vergunning van burgemeester en wethouders verboden is in het bestemmingsplan nader te omschrijven werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren die een nadelig effect kunnen hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij wordt de regel gesteld dat de in de vorige volzin bedoelde omgevingsvergunning uitsluitend wordt verleend indien de wezenlijke kenmerken en waarden per saldo niet significant worden aangetast dan wel de mogelijkheden voor herstel van die waarden niet worden verkleind. 6. Het eerste, vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing op het aanwijzen van bestemmingen of het geven van regels waarbij: a. sprake is van een groot openbaar belang en

waarden per saldo niet significant worden aangetaast dan wel de mogelijkheden voor herstel van die waarden niet worden verkleind. 6. Het eerste, vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing op het aanwijzen van bestemmingen of het geven van regels waarbij: a. sprake is van een groot openbaar belang en b. er geen reële andere mogelijkheden zijn en c. de negatieve effecten op de in het derde lid bedoelde wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang worden beperkt door het treffen van mitigerende maatregelen en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd volgens de in bijlage 4 beschreven voorwaarden. <u>Wijziging begrenzing EHS</u> <u>Artikel 2.15</u> 1. Gedeputeerde staten kunnen de begrenzing van de op de kaarten 8 en 9, behorende bij deze verordening, aangegeven gebieden en de aanduiding van wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden wijzigen ten behoeve van: a. een verbetering van de samenhang of een betere planologische inpassing van de ecologische hoofdstructuur voor zover: 1° de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur worden behouden en 2° de oppervlakte van de ecologische hoofdstructuur ten minste gelijk blijft. b. een kleinschalige ontwikkeling voor zover: 1° de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden en samenhang tussen gronden beperkt is en 2° de ontwikkeling per saldo gepaard gaat met een versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur of een vergroting van de oppervlakte van de ecologische hoofdstructuur en 3° de oppervlakte van de ecologische hoofdstructuur ten minste gelijk blijft. 4° de voorgenomen wijziging zorgvuldig is onderbouwd, waarbij blijkt uit de bij het bestemmingsplan behorende toelichting in ieder geval alternatieven zijn afgewogen. c. de in artikel 2.12 en 2.13, zesde lid onder c bedoelde mitigerende en compenserende maatregelen. <u>Toelichting bij 2.12 t/m 2.16</u> De in deze artikelen neergelegde regeling is mede opgesteld in verband met het ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, eerste aanvulling (AMvB Ruimte). (...) De omschrijving in het eerste lid dat voor de bedoelde gebieden primair de bestemming Natuur,	b. er geen reële andere mogelijkheden zijn en c. de negatieve effecten op de in het derde lid bedoelde wezenlijke kenmerken en waarden worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd volgens de in bijlage 4 beschreven voorwaarden. <u>Wijziging begrenzing EHS</u> <u>Artikel 2.15</u> 1. Gedeputeerde staten kunnen de begrenzing van de op de kaarten 8 en 9, behorende bij deze verordening, aangegeven gebieden en de aanduiding van wezenlijke kenmerken en waarden van de gebieden wijzigen ten behoeve van: a. een verbetering van de samenhang of een betere planologische inpassing van de ecologische hoofdstructuur voor zover: 1° de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur worden behouden en 2° de oppervlakte van de ecologische hoofdstructuur ten minste gelijk blijft. b. een kleinschalige ontwikkeling voor zover: 1° de aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden beperkt is en 2° de ontwikkeling per saldo gepaard gaat met een versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur of een vergroting van de oppervlakte van de ecologische hoofdstructuur en 3° de oppervlakte van de ecologische hoofdstructuur ten minste gelijk blijft. c. de in artikel 2.12 en 2.13, zesde lid onder c bedoelde mitigerende en compenserende maatregelen. <u>Toelichting bij 2.12 t/m 2.16</u> De in deze artikelen neergelegde regeling is mede opgesteld in verband met het ontwerp Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, eerste aanvulling (AMvB Ruimte). (...) De omschrijving in het eerste lid dat voor de bedoelde gebieden primair de bestemming Natuur, Bos, Beschermde- of Waardevolle dijk moet worden aangewezen sluit niet uit dat in bedoelde ge-
--	---

Bos, Beschermd- of Waardevolle dijk moet worden aangewezen sluit niet uit dat in bedoelde gebieden ook andere functies kunnen worden toegelaten. In de eerste plaats kan daarbij worden gedacht aan bestaand gebruik en bestaande bebouwing zoals bedoeld in het tweede lid. Voorts is het toegelaten binnen bedoelde gebieden bebouwing of vormen van grondgebruik toe te laten indien deze de wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang van een gebied per saldo niet significant aantasten. (...)	bieden ook andere functies kunnen worden toegelaten. In de eerste plaats kan daarbij worden gedacht aan bestaand gebruik en bestaande bebouwing zoals bedoeld in het tweede lid. Voorts is het toegelaten binnen bedoelde gebieden bebouwing of vormen van grondgebruik toe te laten indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van een gebied per saldo niet significant aantasten. (...)
---	--

6. Bijlagen

6.1. Financiële kaders

6.1.1. Proceskosten herziening

In de startnotitie is aangekondigd dat een beperkt budget nodig is voor proceskosten van de herziening. Dit betreft voornamelijk advertentiekosten voor de inspraakprocedure en kosten voor drukwerk. Binnen de begroting zijn hier geen middelen voor beschikbaar gesteld. De totale kosten worden geraamd op €15.000,- (€5.000,- advertentiekosten en €10.000,- kopiekosten). Kosten voor een MER of aanvullend onderzoek zijn niet aan de orde.

6.1.2. Financiële gevolgen van de herziening

Het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 geeft in paragraaf 4.5 inzicht in de acties die noodzakelijk zijn voor uitvoering van het plan en welke kosten daarmee gemoeid zijn. Na vaststelling van het Omgevingsplan wordt jaarlijks een jaarplan opgesteld waarin over de inzet van het voorgaande jaar wordt gerapporteerd en een bestedingsvoorstel voor het nieuwe jaar wordt gedaan.

De aanvullend op middelen uit andere beleidsplannen benodigde financiële inzet werd bij de start van het Omgevingsplan geraamd op €5.390.000,-. Deze financiële inzet is ingedeeld in drie deelprogramma's:

- *Kust en Deltawateren* (€825.000,-)
- *Impuls woningmarkt* (€3.500.000,-)
- *Instrumenten Omgevingsplan* (€1.065.000,-)

Voor het deelprogramma plattelandsontwikkeling is geen financiële bijdrage geraamd, omdat nog onvoldoende duidelijk was hoe het programma Platteland 2.0 er uit zou zien.

Deze bedragen zijn door Provinciale Staten tot en met 2018 beschikbaar gesteld in de meerjarenbegroting. De bedragen zijn verdeeld over de begrotingsprogramma's Milieu (03), Ruimtelijke Omgeving (04), Water (05), Natuur en Landschap (06) en Economie (07). In de jaren 2013, 2014 en 2015 zijn deze bedragen structureel gewijzigd door indexering, het vervallen van acties en bezuinigingen.

De tussentijdse herziening van het Omgevingsplan heeft gevolgen voor een aantal doelstellingen en acties waar inzet van financiële middelen voor nodig is. De grootste wijziging is de financiering van een bestuurlijk toegezegde bijdrage van de Provincie aan uitvoering van de Rijksstructuurvisie voor de Grevelingen en het Volkerak-Zoommeer. Hiervoor is jaarlijks €685.000,- nodig om aan de toezeggingen te voldoen. Provinciale Staten hebben op 13 februari 2015 besloten dat dit bedrag moet worden gedekt uit de stelpost die voor het omgevingsplan in 2012 is gecreëerd. In het jaarplan 2016 is dit als uitgangspunt genomen en worden voorstellen gedaan welke andere uitgaven daardoor niet worden gedaan. Waar door deze verschuiving acties niet langer uitvoerbaar zijn, zijn die in deze herziening gewijzigd. Daarnaast is voor de nieuwe actie 'opstellen van een kustvisie' een bedrag gereserveerd om proceskosten te dekken.

Een nieuwe opgave waar aanzienlijke financiële inzet aan verbonden is, is het oprichten van een herstructureringsfonds voor bedrijventerreinen. In het coalitieakkoord "Krachten bundelen" is daarvoor inzet van aanvullende middelen ter hoogte van €1.000.000,- voorzien. Deze aanvullende middelen maken geen onderdeel uit van de begrotingspost omgevingsplan.

6.1.3. Zero-based budgetting

Voor de jaren 2017 en verder wordt de begroting fundamenteel herzien en via een zero-basedbudgetting-operatie van de grond af aan opnieuw opgebouwd. Dit betekent dat ook de bestedingen in het kader van het Omgevingsplan Zeeland worden heroverwogen.

Bij deze partiële herziening van het omgevingsplan wordt vooralsnog het financiële kader uit 2012 als uitgangspunt gehanteerd. Omdat de uitgaven voor het omgevingsbeleid in de begroting zijn opgenomen als stelpost, worden middelen jaarlijks beschikbaar gesteld op basis van een jaarplan. De uitkomst van de zero-basedbudgetting-operatie zal daarom in het jaarplan 2017 worden verwerkt.

6.2. Conclusies naar aanleiding van inspraakprocedure

Provinciale Staten hebben op 3 juli 2015 de kadernota herziening Omgevingsplan 2012-2018 vastgesteld. De kadernota heeft voor inspraak ter inzage gelegen van 15 juli tot en met 8 september 2015. De inspraakreacties en antwoorden zijn gebundeld in de antwoordnota behorende bij deze ontwerp-herziening.

De inspraakreacties zijn aanleiding tot wijzigingen in de ontwerp-herziening op de volgende onderwerpen:

Algemeen:

De invoering van de Omgevingswet in 2018 leidt tot de integratie van tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Het voornaamste doel van de wet is om aan burgers en bedrijven een eenduidiger en eenvoudiger systeem van regels te bieden. Ook wordt beoogd meer ruimte te beiden aan provincies en gemeenten om vanuit eigen rol en taken regels op te stellen. Tot het moment dat de Omgevingswet in werking is getreden zijn wij gebonden aan de vigerende wetten en regelgeving.

Daar waar landelijke experimenten in het kader van de crisis- en herstelwet worden aangewezen binnen de provincie, wil de Provincie meewerken binnen de kaders van de in het Omgevingsplan beoogde doelstellingen.

Agrarisch vastgoed:

Aan de ontwerp-herziening is een actiepunt toegevoegd dat de Provincie samen met gemeenten en de agrarische sector verkent in hoeverre bebouwing in het landelijk gebied voor hergebruik door de agrarische sector kan worden gerealiseerd.

Daarnaast is de beleidskeuze in de kadernota aangepast. Bij de omschakeling van een agrarische bestemming naar een woonbestemming verkennen gemeenten de mogelijkheden voor de invulling van de opstallen voor een NED. Indien een NED niet wenselijk of mogelijk blijkt, stellen gemeenten voorwaarden aan de omschakeling van agrarisch naar wonen waarbij verzekerd wordt dat de oppervlakte aan bijgebouwen in lijn wordt gebracht met de bij de woning gebruikelijke omvang (met uitzondering van cultuurhistorische waardevolle bebouwing).

Dit biedt meer ruimte voor maatwerk voor gemeenten en eigenaren.

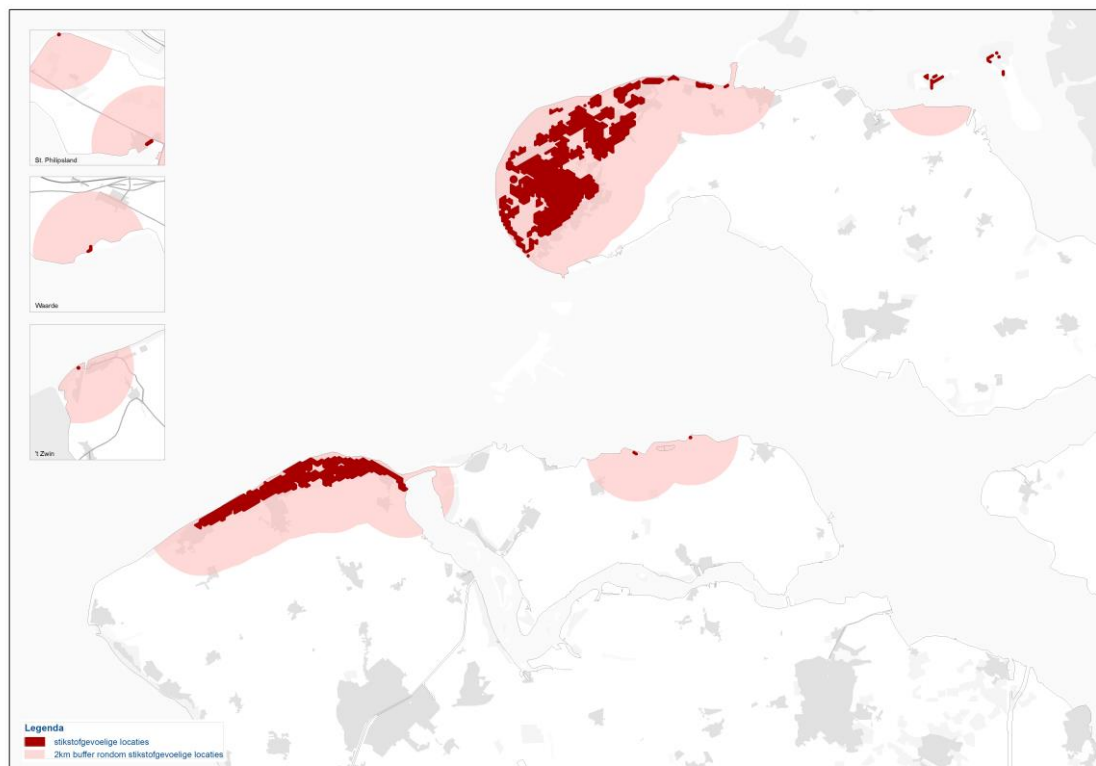
Agrarische onderzoeksbedrijven:

De beleidstekst in de ontwerp-herziening is verduidelijkt wat betreft de mogelijkheden van nieuwvestiging voor agrarische onderzoeksbedrijven.

Bebouwing in de kust:

De inspraakreacties zijn aanleiding om in de beleidstekst van de ontwerp-herziening nadrukkelijk aandacht te besteden aan een integrale benadering van economische ontwikkeling en bescherming van landschap bij ontwikkelingen in de kust.

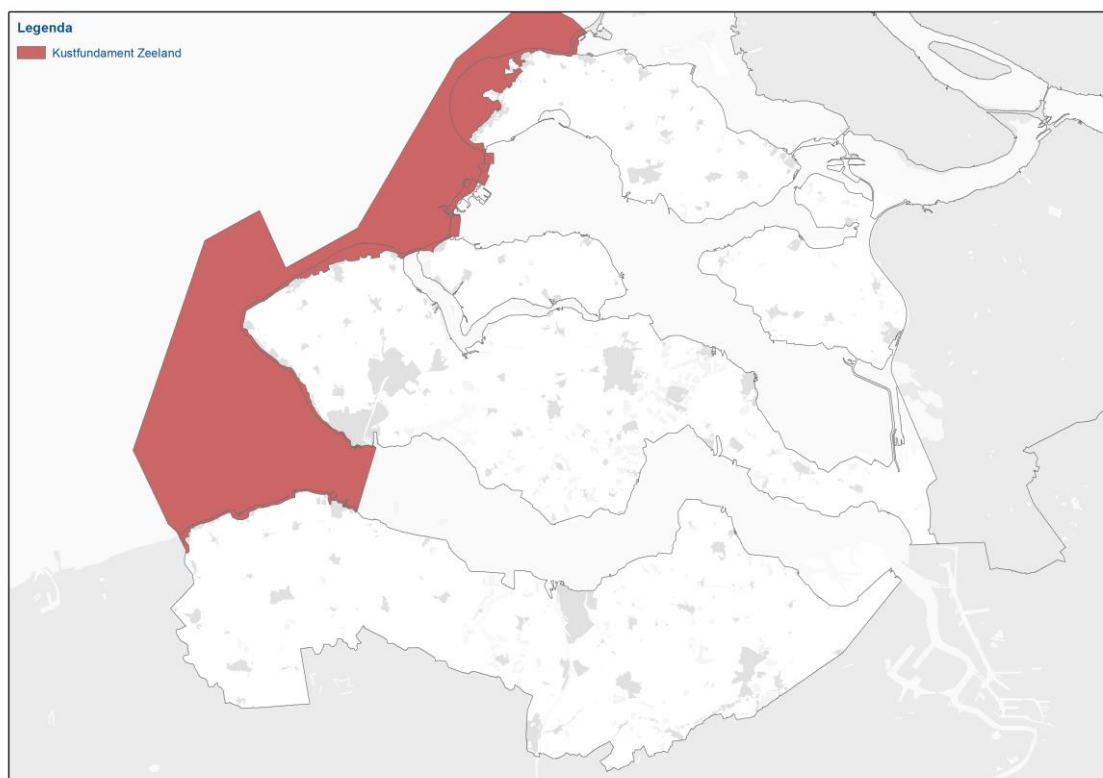
6.3. Kaart PAS-gebieden

Toelichting: De rode punten (hexagonen) geven de locaties aan binnen de PAS-gebieden (Grevelingen, Krammer-Volkerak, Kop van Schouwen, Oosterschelde, Manteling van Walcheren, Westerschelde en Zwin) waarvoor in het kader van het PAS-programma een (beperkte) hoeveelheid ontwikkelruimte stikstof is toegekend.

De lichtrode cirkels geven een indicatieve zone van 2 kilometer rond deze hexagonen weer waar nieuwvestiging van grondgebonden veehouderij en omschakeling van akkerbouw naar grondgebonden veehouderij wordt uitgesloten.

6.4. Kaart Kustfundament

6.5. Kaart Bedrijventerreinen

